

INFORMATOR OŚWIATOWY

Biuletyn Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku

ZAWIERA M.IN.:

- 📖 Przepisy prawne, decyzje, zalecenia i wyjaśnienia...
- 📖 Informacje o placówkach oświatowych
- 📖 Innowacje i poszukiwania w nauczaniu i wychowaniu
- 📖 Propozycje doskonalenia nauczycieli
- 📖 Informacje o konkursach i olimpiadach dla uczniów
- 📖 Recenzje, nowości wydawnicze i informacje prasowe
- 📖 Komunikaty

INFORMATOR OŚWIATOWY

W NUMERZE 3/2002

I. Przepisy, zalecenia, wyjaśnienia

s. 2 i n.

- Polecamy... ustawy, rozporządzenia, zarządzenia (s.2-3) • Komunikaty MENiS: * Organizacja roku szkolnego 2002/03 (s.4)
- *Kształcenie zawodowe specjalne. Odpowiedzi MENiS na pytania - wybór (s.4) •

II. Informacje, opinie, propozycje

s. 5 i n.

- Małgorzata Józefowicz: Edukacja ekologiczna (s. 5) • Robert Joniec: Z doświadczeń opiekuna samorządu szkolnego (s. 6)
- Urszula Szagun: Klasa gospodarzem szkoły (s. 7) • Jolanta Kozyrka: Kierowanie rozwojem samorządności wychowanków (z mojej praktyki pedagogicznej) (s.8-9) • Małgorzata Rudzka, Mariola Czerwińska: Program autorski. Usamodzielniam się, przygotowuję do podjęcia pierwszej pracy zawodowej (s. 9-12) • Iwona Niemasz: Jak dom dziecka zamienić na mieszkanie? Dom Dziecka w Uście – projekt przekształceń (s. 12- 14) • Joanna Strózek: Dziecko „inne”- zaburzenia emocjonalne (s. 14-15) • Ewa Grabosz – Karnicka: Pierwszy rok nauki za nami... Diagnoza edukacyjna w nauczaniu zintegrowanym. (s. 15-17) • Krystyna Ślusarczyk: Scenariusz lekcji wychowawczej - Chcę być dobrym kolegą, dobrą koleżanką (s. 17-18) • Marianna Zemler: Konspekt zajęć z profilaktyki uzależnień - Nacisk grupowy czyli jak odmawiać (s. 18) • Janina Łowiecka: Przemoc w szkole i sposoby zapobiegania jej (s. 19-20) • Maria Tymm: Ocena obiektywna ucznia (s. 20-21) • Izabela Kodrowska: Propozycja oceniania z wychowania fizycznego w szkole ponadgimnazjalnej (s. 21-23) • Alicja Skątecka: Test z wychowania fizycznego w klasie VI (s. 24) • Mirosława Miloch: Rozwój dziecka przedszkolnego. Ćwiczenia oddechowe i relaksacyjne (s. 25-27) • Grażyna Pszeniczna: Ekspresja muzyczna uczniów. O programie autorskim dla klasy III SP (s. 27) • Janina Szęszół: Język angielski w klasie I SP (s. 28-29) • Krystyna Walner: Kontakty językowe uczniów. Współpraca II LO w Słupsku z I Uniwersyteckim Gimnazjum w Nowogrodzie Wielkim (s. 29-30) • Maria Kniter: Unia Europejska w liczbach. Lekcja matematyki w I klasie ZSZ (s. 31-32) • Beata Kostrzewska: Pokonywanie trudności. Rozwiązywanie zadań matematycznych (s. 32-33) • Elżbieta Skóra, Gabriela Bloch: Z matematyką może być wesoło... (s. 33-34) • Renata Bugiel: Nasze wakacyjne plany. Dzienny ośrodek tematyczny w klasie II (s.34-35) • Ewa Jolanta Nowak: Szukamy wiosny na osiedlu. Dzienny ośrodek tematyczny w klasie I (s. 36) • Anna Staszyńska: Czy slajdy odeszły już do przeszłości? Prezentacje na pececie (s.37-38) • Halina Wiczowska: Nie tylko do piernika... - czyli co warto wiedzieć o miodzie (fragment opracowania) (s.38-39) • Mariusz Rutkowski: Społeczne role kobiety i mężczyzny - czy warto o nich uczyć?(s. 40-41) • Wiesława Marcinkowska: Fragment wyjęty ze scenariusza "Matko, chcę Ci powiedzieć, że..." (s. 41) •

III. Doskonalenie nauczycieli

s. 42 i n.

- Ewa Misiewicz i Maciej Triba: Odbyło się w ODN w roku szkolnym 2001/2002 (s. 42-43) • Liliana Iwińska-Reginia: Kurs dla nauczycieli Socrates LINGUA B (s. 44) • Konkurs Nauczyciel ROKU 2002! (s.44) • Małgorzata Kowalska: Autoewaluacja w szkole (s. 45) • Jan Tyborczyk, Dorota Iwanowicz: Jakość w informacji pedagogicznej. Forum doskonalenia w Sulejówku, 8-9 maja 2002r. (s. 45) •

IV. Olimpiady, konkursy

s. 46 i n.

- Konkursy przedmiotowe: * Zdzisław Szpiter: Konkurs Fizyczny. * Józef Stanisławski: Konkurs Informatyczny. * Anna Zgórska: Konkurs Języka Niemieckiego (s. 46-47) • Jerzy Paczkowski: Kangur 2002 (s. 48) • Barbara Major-Milewczyk: Najbardziej aktywne szkolne koło LOP (s. 49) • Mariola Czerwińska: Wychowanie przez turystykę (s. 49) • Danuta Siewierska: Doktor Zdrowko i Siostra Witamina (fragmenty apelu dla klas 1-3) (s. 50) • Beata Spierewka Tyrkinheim: I Powiatowy Konkurs Ekonomiczny (s. 51) • Liliana Violetta Iwińska-Reginia: Stoliczku nakryj się (s. 51) • Barbara Gadomska: Wystawy prac plastycznych (s. 51) • Małgorzata Chudy: Działalność koła teatralnego (s. 52) • Ewa Mysza, Urszula Sobczak: Międzyszkolny konkurs recytacji wierszy Jana Brzechwy i Juliana Tuwima (s. 52) • Alicja Schmidt: Szkolna refleksja (s. 53) • Tamara Kropiowska: XXXI Olimpiada Biologiczna - test na miarę Olimpiady? (s. 53-55) • Sukces literacki Barbary Kosmowskiej (s. 55) • Katarzyna Dzitko-Nawrocka: Otrzęsiny klas I gimnazjum (s. 55-56) • Inne konkursy - wybrane z prasy (s. 56) •

V. Książki i czasopisma

s. 57 i n.

- Jan Tyborczyk: Wszechnica Roztoczańska (s. 57) • Aldona Kalwińska-Socha, Mariola Józwiak: Biblioteka centrum informacyjnym i kulturalnym szkoły (s. 58) • Odnotowano w prasie (s. 59-60) •

Przepisy, zalecenia, wyjaśnienia

Polecamy

Ustawy

- z dnia 15 marca 2002 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 41, poz. 362); *Zmiany dotyczą m. in. składu komisji konkursowych (Art. 36a. ust. 5). W celu przeprowadzenia konkursu organ na stanowisko dyrektora prowadzący szkołę lub placówkę określa regulamin konkursu oraz powołuje komisję konkursową w składzie: 1) po trzech przedstawicieli: a) organu prowadzącego szkołę lub placówkę, b) organu sprawującego nadzór pedagogiczny, 2) po dwóch przedstawicieli: a) rady pedagogicznej, b) rodziców, 3) po jednym przedstawicielu zakładowych organizacji związkowych, przy czym przedstawiciel związku zawodowego nie może być zatrudniony w szkole lub placówce, której konkurs dotyczy.*

Rozporządzenia

- Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 27 marca 2002 r. w sprawie zasad organizowania kształcenia dzieci obywateli polskich czasowo przebywających za granicą, wspomagania nauczania historii, geografii i języka polskiego wśród Polonii oraz zakresu świadczeń przysługujących nauczycielom polskim skierowanym w tym celu do pracy za granicą (Dz. U. nR 44, poz. 409);
- Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lutego 2002 r. w sprawie podstawy progra-

mowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. Nr 51, poz. 458) + Załączniki: *nr 1 – Podstawa programowa wychowania przedszkolnego dla przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych, nr 2 – Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych i gimnazjów, nr 3 – Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym i znacznym w szkołach podstawowych, gimnazjach i oddziałach przygotowujących do pracy w zasadniczych szkołach zawodowych; nr 4 – Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla liceów ogólnokształcących, liceów profilowanych i techników; nr 5 – Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla zasadniczych szkół zawodowych; nr 6 – Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkół ponadpodstawowych.*

- Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lutego 2002 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w profilach kształcenia ogólnozawodowego (Dz. U. Nr 50, poz. 451) + **Załącznik:** *Podstawa programowa kształcenia w profilach kształcenia ogólnozawodowego.*
- Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 marca 2002 r. w sprawie sposobu podziału środków na wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli pomiędzy budżety poszczególnych wojewodów, form doskonalenia zawodowego dofinansowywanych ze środków wyodrębnionych w budżetach organów prowadzących szkoły, wojewodów, ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oraz szczegółowych kryteriów i trybu przyznawania tych środków (Dz. U. Nr 46, poz. 430). *Rozporządzenie precyzuje podział środków oraz zasady przyznawania nauczycielom dofinansowania podjętych przez nich form doskonalenia. Paragraf 5: Środki o których mowa w art. 70a ust. 1, 3 i 4 ustawy, są przeznaczone na dofinansowanie form doskonalenia zawodowego nauczycieli, z uwzględnieniem: 1) kwalifikacji nauczycieli oraz zgłaszanych przez nauczycieli potrzeb w zakresie ich uzupełniania i podnoszenia, 2) oceny przydatności form doskonalenia*

zawodowego w pracy nauczycieli, 3) zadań związanych z realizacją polityki oświatowej państwa. **Paragraf 6.1.** Dyrektor szkoły lub placówki opracowuje wieloletni plan doskonalenia zawodowego nauczycieli, mając na uwadze: 1) program rozwoju szkoły lub placówki i związane z tym potrzeby kadrowe, 2) plany rozwoju zawodowego poszczególnych nauczycieli, 3) wnioski nauczycieli o dofinansowanie form doskonalenia zawodowego, o których mowa w paragrafie 2 ust.2. **Paragraf 6.2.** Organ prowadzący opracowuje na każdy rok budżetowy plan dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli, o którym mowa w paragrafie 2, biorąc pod uwagę wnioski dyrektorów szkół i placówek przygotowane z uwzględnieniem planu, o którym mowa w ust. 1, złożone do dnia 30 listopada danego roku. **Paragraf 6.3.** Dyrektor szkoły lub placówki, w terminie do dnia 31 marca danego roku, składa organowi prowadzącemu sprawozdanie ze sposobu wykorzystania środków przyznanych na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli w poprzednim roku budżetowym...

- **Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 18 kwietnia 2002 r. o zmianie rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów w szkołach publicznych** (Dz. U. Nr 46, poz. 431).
- **Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 18 kwietnia 2002 r. w sprawie organizacji roku szkolnego** (Dz. U. Nr 46, poz. 432). Rozporządzenie precyzuje terminy rozpoczynania i kończenia zajęć dydaktycznych i wychowawczych w poszczególnych typach szkół i placówek oświatowych; ustala terminy przerw świątecznych i ferii oraz zasady udzielania dni wolnych od zajęć szkolnych, np. podczas pisemnych matur.
- **Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 24 kwietnia 2002 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów**

dzianów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 46, poz. 433). Zmiany wprowadza się w rozporządzeniu z dnia 21 marca 2001 r. (Dz. U. Nr 29, poz. 323 oraz Nr 128, poz. 1419). Dotyczą one głównie oceniania uczniów z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi.

- **Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 24 kwietnia 2002r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad wydawania oraz wzorów świadectw, dyplomów państwowych i innych druków szkolnych, sposobu dokonywania ich sprostowań i wydawania duplikatów, a także zasad legalizacji dokumentów przeznaczonych do obrotu prawnego z zagranicą oraz zasad odpłatności za wykonywanie tych czynności** (Dz. U. Nr 48, poz. 446 + Załącznik - Spis treści: •Wzory świadectw, dyplomów i innych druków szkolnych o symbolu MEN-II i MENiS-II • Wzory świadectw, dyplomów i innych druków szkolnych dla szkół artystycznych o symbolu ART-II oraz innych druków • Wzory świadectw, dyplomów i innych druków szkolnych o symbolu OKE-II wydawanych przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne)
- **Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 kwietnia 2002 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad i trybu przeprowadzania egzaminów eksternistycznych oraz szczegółowych zasad odpłatności za ich przeprowadzanie** (Dz. U. Nr 46, poz. 434). Zmiany wprowadza się w rozporządzeniu z dnia 24 września 2001 r. (Dz. U. Nr 118, poz. 1259).
- **Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 18 kwietnia 2002 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego** (Dz. U. Nr 63, poz. 571) + Załącznik: Klasyfikacja zawodów szkolnictwa zawodowego

Zarządzenia

- **Prezesa Rady Ministrów nr 37 z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie powołania Zespołu do Spraw Opracowania Programu Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przystępczości wśród Dzieci i Młodzieży** (M.P. Nr 12, poz. 216);

(J.T.)

ORGANIZACJA ROKU SZKOLNEGO 2002/03

1. Rozpoczęcie roku szkolnego - 2 września 2002r.
2. Zimowa przerwa świąteczna- 23-31 grudnia 2002r.
3. Pisemne egzaminy dojrzałości w sesji zimowej:
 - język polski - 13 stycznia 2003r.,
 - drugi przedmiot - 14 stycznia 2003r.
4. Ferie zimowe:
 - **27 stycznia - 7 lutego:** kujawsko-pomorskie, lubelskie, lubuskie, łódzkie, mazowieckie, małopolskie, opolskie, podlaskie, pomorskie, podkarpackie, świętokrzyskie, śląskie, warmińsko-mazurskie, wielkopolskie
 - **3 lutego - 14 lutego:** dolnośląskie, zachodniopomorskie
5. Wiosenna przerwa świąteczna - 17 kwietnia - 22 kwietnia 2003 r.
6. Sprawdzian w klasie szóstej szkoły podstawowej - Ustala Dyrektor CKE
Sprawdzian dodatkowy - Ustala Dyrektor CKE
7. Egzamin gimnazjalny: - Ustala Dyrektor CKE
 - część humanistyczna
 - część matematyczno-przyrodnicza
 Egzamin dodatkowy: - Ustala Dyrektor CKE
 - część humanistyczna
 - część matematyczno-przyrodnicza
8. Zakończenie zajęć w klasach programowo najwyższych szkół średnich /maturalnych/-25 kwietnia 2003r.
9. Zakończenie zajęć w klasach programowo najwyższych szkół zasadniczych - Ustalają dyrektorzy szkoły zgodnie z 2 ust. 2 rozporządzenia MEN z dnia 20 lipca 2001r. w sprawie organizacji roku szkolnego (Dz.U.Nr 79, poz. 844)
10. Pisemne egzaminy dojrzałości w sesji wiosennej
 - język polski - 6 maja 2003r.,
 - drugi przedmiot - 7 maja 2003r.,
 - język ojczysty - w szkołach lub oddziałach z ojczystym językiem nauczania mniejszości narodowej -8 maja 2003r.
11. Zakończenia rocznych zajęć dydaktyczno-wychowawczych - 20 czerwca 2003 r.
12. Ferie letnie - 21 czerwca - 31 sierpnia 2003r.
13. Dodatkowym dniem wolnym od zajęć w szkołach z 5-dniowym tygodniem pracy może być po odpracowaniu: 2 maja 2003r., 20 czerwca 2003r.
14. Dodatkowym dniem wolnym od zajęć w szkołach z 6-dniowym tygodniem pracy jest: 2 maja 2003r.

Kształcenie zawodowe specjalne

Odpowiedzi MENiS na pytania - wybór

★ **Kto ustala zawody, w których kształci konkretna szkoła?** Zgodnie z art. 39 ust. 5 ustawy o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. Dyrektor szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe, w porozumieniu z organem prowadzącym szkołę i po zasięgnięciu opinii kuratora oświaty oraz opinii odpowiednio wojewódzkiej lub powiatowej rady zatrudnienia, ustala zawody, w których kształci szkoła. Przepis ten dotyczy również szkół specjalnych prowadzących kształcenie zawodowe.

★ **Czym kieruje się dyrektor szkoły ustalając zawody?** Przy ustaleniu zawodów, w których będzie kształcić szkoła, dyrektor kieruje się klasyfikacją zawodów szkolnictwa zawodowego. *Klasyfikacja określa zawody, typy szkół, w których może odbywać się kształcenie, a także okres kształcenia w zasadniczej szkole zawodowej, oraz ministrów właściwych dla zawodów, na których wnioski zawody zostały wprowadzone.*

★ **Czy zostanie utworzona przez MENiS lista zawodów, w których mogą być kształceni niepełnosprawni o określonej niepełnosprawności?** Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu nie widzi uzasadnienia tworzenia listy zawodów, w których można kształcić osoby niepełnosprawne. Jesteśmy zainteresowani tym, aby zwiększała się oferta zawodów, w których odbywa się kształcenie osób niepełnosprawnych.

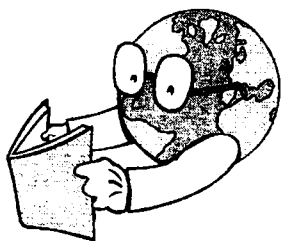
★ **Czy w szkole publicznej lub niepublicznej z uprawnieniami szkoły publicznej może odbywać się kształcenie w zawodach nie objętych klasyfikacją zawodów szkolnictwa zawodowego?** Tego typu kształcenie zawodowe może odbywać się jedynie w trybie eksperymentu pedagogicznego.

★ **W jaki sposób do klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego wprowadzane są nowe zawody?** Stowarzyszenie zawodowe, samorządy gospodarcze oraz inne organizacje gospodarcze mogą wystąpić do właściwych ministrów z propozycją ustanowienia nowych zawodów szkolnictwa zawodowego. Inicjatorem wprowadzenia nowego zawodu do klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego może być jedynie minister właściwy, który kieruje odpowiednim dla zawodu działem administracji rządowej. Występuje on do ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania z właściwym wnioskiem, który zawiera opis zawodu ze zbiorem umiejętności zawodowych.

★ **Czy Ministerstwo przygotowuje informator o ponadpowiatowych szkołach specjalnych?** W pierwszym półroczu bieżącego roku planujemy zebrać informacje do Ogólnopolskiego Informatora Kształcenia Specjalnego. Informator ten będzie zawierał m.in. informacje, w jakich zawodach kształceni są uczniowie z odpowiednią niepełnosprawnością w szkołach zawodowych.

Sprawy kształcenia zawodowego specjalnego prowadzi w Departamencie Kształcenia Ogólnego, Specjalnego i Profilaktyki Społecznej Jacek Kwapisz - główny wizytator, we współpracy z Departamentem Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego.

Ze strony: www.men.waw.pl

Informacje, opinie, propozycje

Małgorzata Józefowicz
ZSGiH w Słupsku, opiekun LOP

Edukacja ekologiczna

Młodzież szkół średnich bardzo chętnie uczestniczy w działaniach o charakterze ekologicznym pod warunkiem, że zaproponujemy im atrakcyjne formy pracy. W naszej szkole Liga Ochrony Przyrody działa już 11 lat. W ciągu tego okresu wielokrotnie modyfikowałam plan pracy LOP, pozostawiając te formy działań, które w poprzednich latach zgromadziły największą liczbę uczestników. W chwili obecnej w każdy rodzaj pracy angażuje się ponad 100 osób.

CO PROPONUJE UCZNIOM ORGANIZACJA EKOLOGICZNA?

- Coroczną akcją "Sprzątania Świata". Przed akcją odbywa się spotkanie organizacyjne. Uczniowie są informowani o zasadach higieniczno-sanitarnych i bezpieczeństwa, zawsze pracują w rękawicach ochronnych. Za coroczne sprzątanie otrzymaliśmy podziękowanie od Prezydenta Miasta Słupska.
- Wyprawy do Słupskich lasów lub wzdłuż brzegu morza, na trasie Ustka-Rowy. W czasie wycieczek poznajemy gatunki roślin i zwierząt. Zdobywanie wiedzy praktycznej jest bardzo potrzebne młodzieży, ponieważ realizacja programu biologii ogranicza wprowadzenie takich tematów. Wiele razy poznawaliśmy też walory Parku Krajobrazowego-Dolina Słupi" i Słowińskiego Parku Narodowego
- Organizujemy corocznie wiele konkursów: "Na najpiękniejszy karmnik", "Na najpiękniejszy wiersz o przyrodzie", "Na najciekawszą fraszkę ekologiczną", "Na najpiękniejszą donicę z kwiatami-zazielenimy szkołę", fotograficzne: "Ja i mój przyjaciel zwierzak", "Przyroda w fotografii", "Dzikie wysypiska śmieci", na plakaty: z okazji "Dnia Ziemi", "Ochrona praw zwierząt". Plakaty są uwidocznione w formie wystawy przy okazji apelu z okazji "Dnia Ziemi", zdjęcia - na tablicy ogłoszeń LOP, wiersze i fraszki prezentowane są na apelach, donice ozdabiają parapety okien, a karmniki trafiają do słupskich przedszkoli.

- Prowadzimy też zajęcia z dziećmi w przedszkolach. Młodzież naszej szkoły wędruje co roku do przedszkoli z ponad setką karmników, przygotowanymi własnoręcznie pomocami dydaktycznymi i przekazuje dzieciom wiedzę na temat dokarmiania ptaków zimą. Przedszkolaki rysują ptaki, śpiewają piosenki, uczą się krótkich wierszyków o ptakach i oczywiście otrzymują karmniki. Prowadziliśmy również zajęcia o segregacji śmieci i organizowaliśmy zabawy "mikołajkowe" z przebierańcami.
- Bierzemy udział w konkursach organizowanych przez zarząd LOP w Słupsku-"Mój las". Uczniowie piszą prace na różne tematy, dotyczące różnych form ochrony lasów. Prace są wzbogacane w zdjęcia, rysunki, wykresy, schematy. Otrzymaliśmy wiele wyróżnień, zwłaszcza za liczny udział młodzieży w konkursach
- Organizujemy też konkursy wiedzy o środowisku, zwłaszcza przy okazji "Dnia Ziemi", w formie teleturniejów. W roku szkolnym 2001/2002 do udziału w konkursie zaprosiliśmy uczniów Zespołu Szkół Zawodowych nr 1. Wiedzę o środowisku prezentujemy też na "Olimpiadzie Wiedzy o Środowisku", o charakterze międzyszkolnym. W tym roku zorganizowaliśmy konkurs wiedzy o żywieniu "Czy wiesz, co jesz?" dla uczniów szkół gimnazjalnych. Młodzież wraz z opiekunami przybyła licznie i popisywała się wiedzą na temat prawidłowego i zdrowego żywienia, przygotowała zabawne skecze, hasła o żywieniu, wykonała makiety tortów i sałatek i brała udział w wielu ciekawych konkursach. Czekwały na nich nagrody rzeczowe i wielkie pięciokilogramowe torty ze wspianą dekoracją oraz bułeczki i kanapki wykonane przez uczniów naszej szkoły.
- Uczniowie klas hotelarskich wzięli udział w realizacji projektu "Europejskie powiązania gminy Słupsk w dziedzinie środowiska naturalnego i atrakcji turystycznych". W czasie pisania prac korzystali z informacji wielu urzędów i instytucji, nakręcili ciekawe filmy "Wysypisko śmieci w Bierkowie" i "Park krajobrazowy-Dolina Słupi", zdobyli ogromną wiedzę na temat własnej gminy, atrakcji turystycznych, walorów krajobrazowych, geograficznych i przyrodniczych. Prace zostały wzbogacone w zdjęcia, wykresy zostały zaprezentowane 22.04.2002 w auli szkoły ZSZ nr 1. W czasie prezentacji zwróciliśmy uwagę na powiązania gminy Słupsk z Krajami Unii Europejskiej: Gotowy projekt i kasety zostały przekazane do biblioteki szkolnej.
- Nawiązujemy współpracę z organizacjami ekologicznymi, np. przy Zespole Szkół Rolniczych w Słupsku, z Franciszkańskim Ruchem Ekologicznym i innymi.
- Zdobyliśmy nagrody w wielu konkursach, np. Agnieszka Łazarczyk zajęła I miejsce w Polsce w konkursie "Parki Narodowe-enklawy dzikiej przyrody", a uczniowie naszej szkoły I miejsce w konkursie na plakat i transparent "Żyj zdrowo, bez nałogów-bądź sobą"- organizowanym przez Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii.

To tylko krótki opis naszej działalności. Dokładny opis znajduje się w szkolnej księdze pracy LOP. Wiem, że wielu nauczycieli organizuje ciekawe działania ekologiczne. Zapraszam do podzielenia się swoimi osiągnięciami.

Robert Joniec
ZSM w Lęborku

Z doświadczeń opiekuna samorządu szkolnego

Podjmując w 1997 roku obowiązki opiekuna samorządu szkolnego czerpałem ze swoich dotychczasowych (od 1988 r.) doświadczeń pedagogicznych. Swoją pracę w tej nowej roli rozpocząłem od ustalenia zasad działania i zorganizowania wyborów do samorządu. W wyniku konsultacji z samorządami klasowymi ustalono: • wybory odbywają się co dwa lata w miesiącu październiku, • wybiera się 6 – 10 osobowy Zarząd Samorządu Uczniowskiego, • na dwóch apelach wyborczych wybiera się odrębnie przewodniczącego (w drugiej kadencji 1999 – 2001 zmieniono ten punkt regulaminu i przewodniczącego wybierał ze swego grona zarząd); • komisja wyborcza czuwa nad prawidłowym przebiegiem kampanii wyborczej i przeprowadza wybory.

Spośród 17 kandydatów wybrano 6 – osobowy zarząd, wśród którego większość stanowili uczniowie Technikum Mechanicznego. Komisja wyborcza z kartami do głosowania i urną udawała się do poszczególnych klas, gdzie przeprowadzono głosowanie. Zarząd opracował plan pracy samorządu. Do najważniejszych zadań należały: • adaptacja pomieszczenia na siedzibę samorządu, • organizacja i prowadzenie szkolnego radiowęzła, • uchwalenie regulaminu S.U., • zorganizowanie dyskoteki andrzejkowej i karnawałowej, • zaopatrzenie członków zarządu w identyfikatory, • wykonanie i prowadzenie ściennej gazetki, • organizacja i współorganizacja imprez i uroczystości szkolnych, • prowadzenie dokumentacji finansowej. Kolejne plany pracy uwzględniały także: • powołanie szkolnych fotografów i prowadzenie fotogazetki, • nawiązanie kontaktów z innymi samorządami, • udział w powołaniu Młodzieżowej Rady Miasta Lęborka, • spotkania z dyrektorem i wicedyrektorem szkoły, • uczestnictwo w posiedzeniach Rady Rodziców i Rady Pedagogicznej.

Działalność wszelkich organizacji utrudnia brak pieniędzy. W naszej szkole udało się je zdobyć głównie poprzez organizację dyskotek, dofinansowanie z Rady Rodziców i sponsoring. W ciągu czterech lat dochody samorządu wyniosły prawie 6 tysięcy złotych oraz 3 tysiące od sponsorów (głównie książki, owoce, słodycze, sprzęt sportowy i odzież). Zawsze osobiście prosiłem o pomoc i prawie zawsze ją otrzymałem. Często np: kupując książki na nagrody, kolejne otrzymałem za darmo. Niestety pisemne prośby kierowane do większych firm pozostawały bez odpowiedzi. Zebrane oszczędności były lokowane na książeczce oszczędnościowej, oraz rozliczane w kolejnych protokołach, do których dołączano dowody wydatków (początkowo tylko rachunki i faktury, od 1999 roku dopuszczono paragony). Wydatki były związane z obsługą uroczystości szkolnych (kwiaty, nagrody), zakupem i naprawą sprzętu muzycznego, organizacją dyskotek, zakupami biurowymi oraz kosztami wycieczki do Gdańska na zakończenie kadencji samorządu i mojej pracy z nim.

Do ważnych zadań zarządu, dających poczucie odpowiedzialności należało wydawanie opinii w sprawie kolegów którym groziło skreślenie z listy uczniów. Po wielu szczerych rozmowach z członkami zarządu i opiekunem oraz zainte-

resowanymi uczniami, najczęściej prosiliśmy dyrektora szkoły o zawieszenie decyzji o usunięciu ze szkoły. W tych sprawach (a było ich kilkadziesiąt) prowadziliśmy własną dokumentację. O bieżących sprawach samorządu i problemach młodzieży oraz najbliższych planach informowaliśmy na comiesięcznych apelach porządkowych. Podczas apeli wręczano nagrody, udzielano pochwał i nagan oraz przekazywano wiadomości z życia szkoły.

Szczególnie bogatym w wydarzenia był rok szkolny 2000/2001. Pracował wtedy 10 – osobowy zarząd wybrany w 1999 r. na 2-letnią kadencję, w składzie: 1. Dorszyńska Karolina – III A – przewodnicząca 2. Patrykus Magdalena – III LB – z – ca przewodnicząca 3. Bednarek Magdalena – II LB 4. Baranowska Magdalena – III K 5. Ropela Weronika – II LB 6. Segen Marta – II LA 7. Wardyńska Emila – III K 8. Woelk Judyta – II LB 9. Karcz Monika – II LA 10. Sawicz Wojciech – IV TM. Do pracy w samorządzie zaangażowano też Śląskę Marcelinę II LA i Czerniak Joannę z I K redagujące wspólnie z innymi gazetkę szkolną “Nastolatek”.

Na podkreślenie zasługują następujące wydarzenia z życia szkoły, których organizatorem lub współorganizatorem był Samorząd Uczniowski. 1. **Otrzęsiny klas pierwszych** – przygotowanie i prowadzenie przez zarząd i klasę II LA pod kierunkiem B. Hrycyk i R. Joniec. Po wspaniałej zabawie i wykonaniu wszystkich zadań reprezentanci klas pierwszych złożyli ślubowanie i zostali mianowani na uczniów przez Królową – przewodniczącą samorządu. Każda klasa musiała wykupić się od bycia “pierwszakiem”. Prezenty dzięki “łasce” Królowej przekazano do poszczególnych klas. 2. **Dyskoteki andrzejkowa i karnawałowa** odbywały się jak zawsze w auli ZSM, nad bezpieczeństwem uczniów czuwało wielu nauczycieli, ochroniarze, obsługa sali i cały Zarząd. Atrakcje muzyczne wzmacniano efektami świetlnymi i dymnymi. Swoje artykuły oferował też sklepik. Dla nauczycieli tradycyjnie przygotowano “słodki poczęstunek”. 3. **Dzień Kobiet** – przedstawiciele samorządu złożyli życzenia wszystkim paniom. Wyrazem tego był bukiet kwiatów i czekoladki w kształcie serc. Natomiast wszystkie uczennice (około 300 dziewcząt) otrzymały drobne, ale miłe symbole pamięci od męskiej części społeczności szkolnej (piłeczki, lampki, baloniki, gwiazdki). 4. **Akcja “Góra grosza”** – zebrano 3,20 kg monet na łączną sumę 72,27 zł. Pieniądze zawiózł do Gdańska, wraz z monetami SP w Łebieniu opiekun samorządu. 5. **Pierwszy Dzień Wiosny** – samorząd odpowiadał za wystrój sali, zakup nagród, oraz obsługę muzyczną. Kwota uzyskana od Rady Rodziców i sponsorów wyniosła 700 zł. 6. **Sprzedaż 300 kart UNICEF** o tematyce bożonarodzeniowej po 1,80 zł. za sztukę. Tą szlachetną akcją wspomogliśmy Fundusz Narodów Zjednoczonych Pomocy Dzieciom sumą 495zł. Zysk 45 zł. zasiliło konto samorządu. 7. **Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy** – finał 2001 roku miał swoją bazę w auli ZSM. Zebrano 47 tys. zł. (nasi uczniowie 1700 zł). 8. **Pożegnanie absolwentów i abiturientów**. 9. **Zbiórka zabawek dla dzieci z ubogich rodzin z terenu miasta** organizowana przez Hufiec ZHP.

We wrześniu 2001 opiekę nad samorządem przyjęła pedagog szkolny. Postanowiliśmy, że kadencja zarządu w związku z powstaniem nowej sieci szkół ponadgimnazjalnych przedłuży się o jeden rok do jesieni 2002 roku. Z perspektywy 4 lat pracy w samorządzie “mechanika” mogę powiedzieć, że nie był to czas stracony. Potwierdził on, że rozumienie młodych i lubię z nimi pracować. W ZSM w Lęborku, szkole, której jestem absolwentem, zawsze czułem się też trochę uczniem, a praca nauczyciela w “mojej” szkole dała mi wiele radości oraz niepowtarzalnych doświadczeń i satysfakcji.

Urszula Szagun

Zespół Szkół Rolniczych w Słupsku

Klasa gospodarzem szkoły

Konkurs, który w naszej szkole ma wieloletnie tradycje, trwał od 1 października 2001 do 29 maja 2002. Uczestniczyły w nim wszystkie klasy z wyjątkiem V zajętych przygotowaniem do matury i obrony prac dyplomowych. Dyżury rozpoczynają klasy IV, a kończą najmłodsze - w tym roku II (bo nie ma klas I).

Do konkursu przygotowuje się klasa wraz z wychowawcą. Regulamin konkursu przewiduje punkty za: • wyróżnienie (gazetki, dekoracja szkoły i otoczenia) • integracja z Unią Europejską • poszerzenie wiedzy o Zespole Szkół Rolniczych (spotkanie z młodzieżą innych szkół) • prezentacja własnego typu szkoły (pogadanki) • imprezy (wystawy, turnieje sportowe, zbiórki pieniędzy i odzieży, pokazy tańca) • prace zlecone. Odpowiednio wcześniej na lekcji wychowawczej ustalany jest plan działania, który wspólnie akceptujemy, a potem przystępujemy do jego realizacji.

W obecnym roku szkolnym jestem wychowawcą klasy IV b LA, a dyżur przypadł nam w terminie 11-19.X.2001 r. Klasa zaproponowała następujący plan dyżuru: 1. Hasło dyżuru 2. Gazetki 3. Turniej Piłki Siatkowej 4. Promowanie ZSR w Gimnazjum nr 2 w Słupsku 5. Dzień Edukacji Narodowej 6. Prace zlecone 7. Numer niepytany. Przez dziesięć dni życie szkoły było we władaniu klasy IV b LA. Hasło dyżuru – "Literatura nie pomaga maszerować, ale pomaga oddychać", zostało wykonane i umieszczone przez Ewę i Karolinę na tablicy na parterze w nowej szkole. W dniach 17-18.X.2001 r. uczennice: Małgosia, Kasia, Marzena, Kamila i Agnieszka odbyły spotkania z uczniami klas III Gimnazjum nr 2 w Słupsku (ul. Sobieskiego). Przez dwa dni odbyło się 10 spotkań, w których uczestniczyli uczniowie jak i nauczyciele. Uczennice rozdały prospekty informacyjno-reklamowe o naszej szkole i omówiły różne aspekty: tj. przedmioty zawodowe naszego kierunku (Liceum Agrobiznesu), wszelkie możliwości jak i atmosferę w szkole, opowiadając o konkursach, imprezach towarzyszących nauce. Spotkania były prowadzone z obustronnym udziałem, pojawiło się mnóstwo pytań od zainteresowanych uczniów. Spotkania odbywały się w grupach 30-osobowych, zawsze z obecnością nauczyciela. Na koniec spotkań otrzymaliśmy podziękowanie za promowanie szkoły i zaproszenie na następny rok.

Z okazji Dnia Edukacji Narodowej 12.X.2001 r. w pokoju nauczycielskim na dużej przerwie odbyło się spotkanie pracowników szkoły. Zostało ono zorganizowane przez Kasię, Joasię, Agatę, Justynę i Łukasza. Każdy z nauczycieli otrzymał identyfikator w formie kwiatka. Samorząd szkolny

wręczył wraz ze specjalnymi życzeniami kosz kwiatów na ręce dyrekcji. Spotkanie odbyło się w miłej atmosferze przy kawie, herbacie i ciastkach.

Następnym punktem było zorganizowanie Turnieju Piłki Siatkowej przez Kingę i Izę na sali gimnastycznej. W turnieju brało udział 10 klas. W wyniku przeprowadzonych rozgrywek najlepszą okazała się klasa V LA, kolejne miejsce zajęła klasa III TOŚ a trzecie III LA. Po zakończeniu turnieju wszystkie klasy biorące udział w rozgrywkach otrzymały pamiątkowe dyplomy. Impreza cieszyła się dużą popularnością wśród zarówno uczniów jak i nauczycieli. Była okazją do wspólnej zabawy i integracji. W ramach prac zleconych klasa miała do wykonania numerki do szatni szkolnej. Wykonano około 700 numerków z tworzywa plastikowego. Każdy z nich był dokładnie opatrzony naklejonym numerem, przedziurkowany i przewiązany wstążką. Było to bardzo pracochłonne zajęcie, którego efekt można oglądać do dziś w szkolnej szatni. Była to praca zlecona przez dyrekcję. W trakcie trwania dyżuru zostały wykonane również gazetki. Magda wykonała gazetkę o snach, ich znaczeniu i rodzajach. Opisane zostały najczęściej powtarzające się sny, oraz ich znaczenie. Ujęte zostały również czynniki wpływające na dobry sen – czyli "Poradnik jak dobrze i zdrowo spać". Rzeczowe informacje na temat snu w formie tematów: • sen i czas jego trwania • przykładowe postaci snu • sen i jego fazy • wpływ księżyca na sen • ilość snu konieczna do prawidłowego rozwoju. Gazetka poparta była ilustracjami, zdjęciami, schematami co uczyniło ją interesującą i przystępną dla odbiorcy. Kolejna gazetka przedstawiała Unię Europejską. Została ona wykonana przez Agnieszkę, Basię, Ewelinę i Magdę. Ukazano szanse, które otwiera Unia przed młodymi, uczącymi się ludźmi: możliwości studiowania, podróżowania, zdobywania doświadczenia zawodowego. Gazetka zawierała adresy instytucji, które umożliwiają zdobycie informacji na temat integracji europejskiej.

Numer niepytany. Każdego dnia w szkole odbywało się losowanie jednego numeru dziennika. Osoby z wylosowanym numerem z każdej klasy, właśnie dzięki tej akcji mogły uniknąć odpytywania w tymże dniu.

Wszelkie działania związane z dyżurem, są oceniane przez specjalną komisję, w skład której wchodzi zarówno uczniowie jak i nauczyciele. Zwycięska klasa otrzymuje nagrodę pieniężną, którą przeznacza na wyjście kulturalne.

Mnogość pomysłów młodzieży sprawia, że konkurs od lat cieszy się niesłabnącą popularnością. Zaangażowanie wychowawcy w organizację całego dyżuru, jego współpraca z uczniami, wyzwala najlepsze cechy, zamiast ostrej rywalizacji – zdrowa konkurencja, pobudzenie do działania, wspólna zabawa, integracja i odejście od dotychczasowego schematu: nauczyciel – uczeń. Wspólne działania i trud włożony w udział w konkursie, zbliżyły do siebie klasę i wychowawcę. Odpowiedni stosunek wychowawcy do klasy umocnił jego autorytet nie tylko pedagogiczny, ale także jako przyjaciela rozumiejącego potrzeby klasy i poszczególnych osób.

Jolanta Kozyrka
SP Damnica

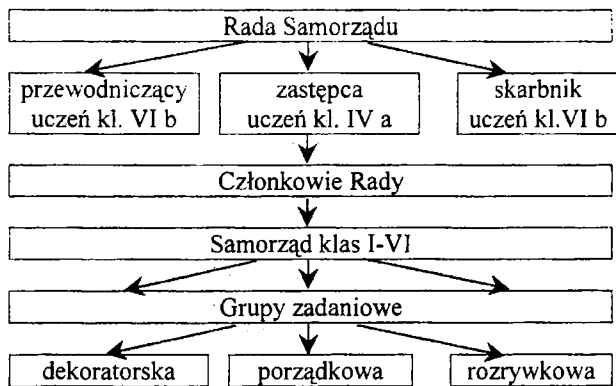
Kierowanie rozwojem samorządności wychowanków

(Z MOJEJ PRAKTYKI PEDAGOGICZNEJ)

Formy pracy samorządowej dają duże możliwości kształtowania osobowości i postaw społecznych uczniów, dlatego też samorządna działalność to ważny etap w przygotowaniu ich do pełnienia ról w późniejszym życiu.

W Szkole Podstawowej w Damnicy Samorząd Uczniowski wybierany jest raz w roku szkolnym - we wrześniu. Przez dwa tygodnie trwa kampania wyborcza. Poszczególni kandydaci prezentują swoją sylwetkę. Wybory są tajne; biorą w nich udział uczniowie klas II - VI. Uczniowie mają prawo do samodzielnego wyboru nauczyciela - opiekuna samorządu. Stosując taką formę uczymy dzieci obywatelskich i demokratycznych zachowań.

W tym roku szkolnym po raz kolejny sprawuję opiekę nad Samorządem Uczniowskim. Swoją pracę rozpoczęłam od ustalenia struktury organizacyjnej samorządu.

Głównym zadaniem Rady jest inicjowanie i koordynowanie wszelkich samorządnych działań wprowadzanych w życie szkoły. Raz w miesiącu zaplanowaliśmy zebrania samorządu, a na koniec semestru pierwszego i drugiego zebrania sprawozdawcze. Na spotkaniu w październiku wspólnie opracowujemy regulamin oraz roczny plan pracy. Staram się zaktywizować uczniów, aby plan wynikał z ich potrzeb, pragnień i zainteresowań. Jednocześnie taktownie kontroluję ich pomysły, proponuję czasami inne rozwiązania. Główne zadania w mojej pracy samorządowej z uczniami to:

- współodpowiedzialność za utrzymanie ładu i porządku w szkole,
- wdrażanie do działalności zarobkowej (handlowej),
- czynny udział w działalności oświatowej szkoły,

- współudział w tworzeniu przepisów, regulaminów;
- organizowanie działalności kulturalnej,
- uczestniczenie w kultywowaniu tradycji szkoły,
- współpraca ze środowiskiem,
- zgodne współzycie z rówieśnikami.

Poczynając od zeszłego roku członkowie samorządu pełnią w czasie przerw dyżury. Pomagając nauczycielom, uczą się kontrolowania swoich zachowań i zachowań innych uczniów. Pełnione dyżury oraz wszelkie spostrzeżenia z ich przebiegu są odnotowywane w Zeszycie Dyżurów. Poprzez organizowanie konkursów dla klas na najciekawszy wystrój klasy, ocenianie gazetek tematycznych członkowie samorządu uczą innych porządku, ładu i estetyki.

Nasza działalność obejmuje także problematykę oświatową. W pierwszych miesiącach roku szkolnego analizujemy regulamin zachowania. Regulamin nowelizowany przez uczniów jest doskonałą szkołą demokracji. Staram się, żeby Rada Samorządu uczestniczyła w posiedzeniach Rady Pedagogicznej w kwestii dotyczącej oceniania zachowania uczniów.

Ustaliliśmy w szkole tzw. "Dzień bez pytań". Raz w tygodniu wylosowany numer może być zwolniony z ustnych odpowiedzi. Spotkało się to z dużą aprobatą ze strony uczniów.

W tym roku szkolnym wprowadziliśmy konkurs „Klasa na Szóstkę”. Trwa on cały rok. Uwzględniamy w nim m.in. średnią ocen uzyskaną z przedmiotów, czytelnictwo, wyniki w konkursach przedmiotowych. Konkurs okazał się dobrym sposobem mobilizowania uczniów. Wiele klas z uwagą śledzi zdobywane punkty. Oprócz tego konkursu organizujemy inne, np. Czapeczkowa Parada Mikołajów, "Moja szkoła", "Kartka bożonarodzeniowa", Najciekawszy latawiec". Takie formy pracy uatrakcyjniają działalność szkoły, mogą rozwijać zainteresowania dzieci, ich aktywność, inwencję twórczą.

Jesteśmy organizatorami życia kulturalnego w naszej placówce. Opracowujemy scenariusze imprez, uczymy się ról, przygotowujemy dekoracje, prezentujemy występy.

W październiku z okazji Dnia Edukacji Narodowej i prowadzimy lekcje na wesoło. Zorganizowaliśmy paradę nauczycielskich sobowótów, zaprezentowaliśmy przedstawienie. Młodsze dzieci angażujemy do wykonywania laurek, a za zrobione pieniądze kupujemy upominki. Tradycyjnie już w lutym przeprowadzamy walentynki. Wówczas od rana działa w szkole poczta walentynkowa. Samorząd sprzedaje kartki walentynkowe i roznosi je do adresatów. W ubiegłym roku zorganizowaliśmy w tym dniu Wybory Miss i Mistera Szkoły. W marcu to my przejmujemy "władzę" w szkole. Dyrektor szkoły przekazuje uroczystie klucze do budynku. Ten dzień jest Dniem Samorządności. Spędzamy go na wesoło. W zeszłym roku szkolnym odbyły się u nas Wybory Miss Baba Jaga, konkurs na najdziwniejsze nakrycie głowy i wiosenne zakłęcie, wybór najciekawszej Marzanny. Zorganizowaliśmy wiosenny przemarsz przez całą miejscowość, wręczając napotkanym po drodze mieszkańcom uśmiechnięte słoneczka. Imprezę zakończyliśmy pieczeniem kiełbasek przy ognisku.

Jednym z założeń pracy samorządu jest zgodne współzycie z kolegami. Aby wpajać uczniom pozytywne zachowania, uczyć ich wzajemnej życzliwości w październiku przeprowadzamy otrzęsiny dla uczniów klas czwartych. Ta zabawowa forma witania młodszych uczniów spotkała się z aprobatą

dzieci, które same pamiętają i przypominają o tej imprezie. Propagując wśród dzieci formy dobrego zachowania wybieramy w styczniu Ambasadora Kultury, układamy zakres wymagań i zachowań. W listopadzie obchodzimy Światowy Dzień Życzliwości. Korzystając z tej okazji ustalaliśmy rekord szkoły na najdłuższy łańcuch życzliwych rąk.

Całe klasy, zespoły uczniów wraz z wychowawcami pilnie zabrały się do pracy. Zaangażował się każdy. Znalazło to swoje odzwierciedlenie w mediach. Ostatnio obchody tego dnia połączyliśmy ze zbiórką pieniędzy dla chorego Wojtka. To właśnie w takich imprezach doskonale rozwija się aktywność wychowanków. Wśród członków samorządu szybko wyłoniła się grupa zadaniowa, przygotowująca różne akcje.

Wydarzenia z życia naszej szkoły są opisywane w gazetkach, które opracowuje każda klasa raz w miesiącu. Wspólnie z samorządem staramy się pozyskiwać środki na swoją działalność. W tym celu organizujemy dyskoteki, loterie fantowe, sprzedaż własnoręcznie wykonanych kartek i gazetek szkolnych. Fanty na loterię pochodzą ze zbiórki wśród uczniów, część pozyskujemy od okolicznych sklepów.

Swojej działalności z samorządem nie ograniczam tylko do terenu własnej szkoły. Postanowiliśmy nawiązać współpracę z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej. W grudniu trwała w u nas akcja „I ty możesz zostać św. Mikołajem”. Zebrałiśmy mnóstwo pięknych zabawek, które przekazaliśmy dla dzieci z uboższych rodzin.

Swoją pracę kończymy w czerwcu. Planujemy zakończyć naszą działalność rajdem rowerowym szlakami naszej gminy.

W mojej pracy z samorządem staram się być doradcą, inspiratorem. Próbuję stwarzać dzieciom warunki do prowadzenia działalności. Ważne jest uczyć dzieci samodzielnego życia społecznego poprzez dopuszczenie do współżycia. Myślę, że stosowane formy naszej pracy są satysfakcjonujące dla dzieci i dla mnie. Samorząd jest traktowany jako swoista instytucja, ja jednak skłaniam się do poglądu, że to metoda wychowawcza, która prowadzi do realizacji wielu zadań wychowawczych.

„W życiu chodzi o to, aby uczyć się tak,

by inni nie spostrzegli

że się człowiek uczy”

(W. Churchill)

Literatura: 1. Aleksander Kamiński „Samorząd młodzieży jako metoda wychowawcza” 2. Leszek Płoch „Praca wychowawcza z dziećmi upośledzonymi umysłowo” „Szkoła specjalna” 1987/3

Małgorzata Rudzka

Mariola Czerwińska

wychowawcy Internatu SOSW w Słupsku

Program autorski

USAMODZIELNIAM SIĘ, PRZYGOTOWUJĘ DO PODJĘCIA PIERWSZEJ PRACY ZAWODOWEJ

Program został przedstawiony na Radzie Pedagogicznej, oceniony przez jej członków jako ważne i brakujące ogniwo w procesie rewalidacyjno-wychowawczym młodzieży upośledzonej umysłowo. Przyjęto go do realizacji w II semestrze roku szkolnego 2001/2002. Jest realizowany przez obie autorki. Przedstawiamy istotne fragmenty programu.

IDEA WIODĄCA PROGRAMU AUTORSKIEGO

Rewalidacja młodzieży upośledzonej umysłowo oznacza długotrwałą działalność terapeutyczno-pedagogiczną, której celem jest wszechstronny rozwój dostosowany do wieku, sprawności fizycznych i umysłowych rewalidowanego oraz maksymalne przystosowanie do warunków społecznych.

Upośledzenie umysłowe obejmuje nie tylko szeroki zakres upośledzenia intelektualnego, ale także zaburzenia i zahamowania motywacyjne, emocjonalne, zaburzenia w rozwoju społecznym, a często również osłabienie sprawności fizycznej. Praca wychowawczo-rewalidacyjna z młodzieżą upośledzoną umysłowo w Internacie SOSW zmierza do ukształtowania dojrzałości życiowej wychowanków na miarę ich możliwości psychofizycznych. Mówiąc o dojrzałości życiowej myślimy o wyposażeniu młodzieży w zachowania niezbędne do pełnienia ról społecznych. Stosunki jednostki z otoczeniem społecznym zależą od rozumienia sytuacji występujących we współżyciu społecznym, zdolności zapamiętywania, wyobrażania sobie oraz przewidywania skutków własnego działania.

W przypadku osób upośledzonych umysłowo mamy więc do czynienia z wieloma zaburzeniami, które zwalniają tempo rozwoju społecznego: trudności w orientacji w złożonych sytuacjach społecznych, w zastosowaniu zdobytych wiadomości w nowych sytuacjach, zwiększona sugestywność i większa podatność do naśladownictwa, obniżenie krytycyzmu, trudności w porozumieniu się z otoczeniem w wyniku ubożenia słownictwa, wad wymowy, większa afektów i popędów.

Dojrzałość życiową naszych wychowanków kształcimy poprzez realizację założonych w planach wychowawczych celów pośrednich, operacyjnych. Przygotowanie wychowanków do usamodzielniania się i podjęcia pracy zawodowej to jedna z płaszczyzn kształtowania dojrzałości życiowej.

Program ten skierowany jest do wychowanków Internatu SOSW w Słupsku, przyszłych absolwentów Zasadniczej Szkoły Zawodowej (wychowankowie kl. III) i zajmuje się problematyką usamodzielniania i przygotowania emocjonalnego do podjęcia pierwszej pracy zawodowej, po skończeniu

szkoły. Problem ten z roku na rok jest coraz trudniejszy, absolwenci naszego Ośrodka mają problemy właśnie z tą płaszczyzną dorosłości. Przyczyny tego zjawiska upatrujemy zarówno w społecznych uwarunkowaniach, ekonomicznych (wzrost bezrobocia), jak również w nieradzeniu sobie z dużym poczuciem lęku, odrzuceniem i innymi nieprzyjemnymi emocjami przez naszą młodzież. Obniżenie tego napięcia lękowego i kształtowanie stabilności emocjonalnej, jest podstawą do stymulacji rozwoju umiejętności społecznych składających się na proces usamodzielniania się i podjęcia pracy zawodowej. Program ten zawiera także elementy terapii interpersonalnej zmierzającej do usystematyzowania wiedzy o sobie, odkryciu swoich mocnych stron, wiedzy, która wpływa na poczucie własnej wartości, wiary w siebie, a przez to ułatwia kontakt z przyszłym pracodawcą.

Wiemy jak ważne jest by wychowankowie znaleźli swoje miejsce w dorosłym społeczeństwie, nabyli wiedzę o tym jak radzić sobie w urzędach, od czego zacząć rozmowę, z kim rozmawiać? Wiedzę w tym zakresie chcemy poszerzyć o element internetowego poszukiwania pracy. Do tej pory kształciliśmy tę sferę dojrzałości życiowej w relacjach indywidualnych przyszłych absolwentów z wychowawcą, a także poprzez zajęcia grupowe-wychowawcze. Działania te były pozbawione cech ciągłej, systematycznej pracy wychowawczo-terapeutycznej.

Nasze doświadczenia zawodowe w tej płaszczyźnie skłaniają do wniosku, iż naszym wychowankom-absolwentom brakuje umiejętności społecznych jak też i umiejętności wyrażania i konstruktywnego radzenia sobie z emocjami. Takie umiejętności może tylko dać trening, który umożliwi powstanie względnie trwałych struktur zachowania (nawyków, przyzwyczajzeń), które zwiększają możliwość sprawnego i skutecznego działania. Doszliśmy do wniosku, iż poddanie naszych wychowanków procedurze uczenia się polegającej na wielokrotnym pobudzaniu, powtarzaniu i wzmacnianiu oczekiwanych reakcji w ramach celowo zorganizowanej sytuacji bodźcowej będzie pomocne w wykształceniu umiejętności społecznych stymulujących proces usamodzielniania się.

Ideą wiodącą tego programu jest założenie, aby przez systematyczną pracę z grupą przyszłych absolwentów stosując metody behawioralne wyuczyć naszych wychowanków zdolności, które pomogą im w procesie usamodzielniania się. Ważne jest, aby wyposażyć ich w wiedzę, umiejętności, które ułatwią młodzieży upośledzonej wchodzenie w dorosłe role społeczne, a w konsekwencji wykształcą dojrzałość społeczną na miarę jej predyspozycji psychospołecznych. Mamy nadzieję, iż program ten będzie zaczątkiem do poprawy losu, bytu przynajmniej niektórych naszych absolwentów.

WARUNKI REALIZACJI PROGRAMU AUTORSKIEGO

Przedstawiony program autorski będzie realizowany od lutego do czerwca w czterech zintegrowanych blokach tematycznych, które w całości obejmą osiemnaście spotkań. W programie uczestniczyć będzie 15 wychowanków w tym 14 z lekkim stopniem upośledzenia umysłowego, 1 z umiarkowanym. Wywodzą się oni głównie ze środowisk popegeerowskich, zamieszkujących na wsi lub w małych miasteczkach. Są

to uczniowie klas III Specjalnej Szkoły Zawodowej, którzy zdobędą zawody: kucharza, stolarza, krawca.

Bloki tematyczne, które proponujemy w programie to:

- ◆ Postrzeganie siebie i swoich uczuć.
- ◆ Jak porozumiewać się z innymi?
- ◆ Samodzielność a Ja.
- ◆ Radzę sobie na rynku pracy.

Poszczególne bloki są ze sobą zintegrowane i dostosowane doborom treści tematycznych do odbiorców. Pierwsze dwa bloki skupiają się na funkcjonowaniu jednostki w grupie i społeczeństwie. Stymulują integrację grupy, budują wzajemne zaufanie, kształtują umiejętności potrzebne do dobrego funkcjonowania w sytuacjach społecznych. Uczestnicy będą mogli poprawić swoje możliwości porozumiewania się, rozwijać samoświadomość własnych zachowań, wzmacniać i budować poczucie własnej wartości.

Blok trzeci pomaga uczestnikom w odkryciu systemu własnych wartości, podjęciu decyzji czy warto pracować zawodowo. Wychowankowie zdobędą podstawowe informacje nt. jak szukać pracy oraz pierwsze doświadczenia w symulowanych sytuacjach kontaktów z przyszłym pracodawcą.

W bloku czwartym odbiorcy dowiadują się o systemie pracy i uprawnieniach urzędów, z którymi będą mieli kontakt w trakcie poszukiwania pracy. W bloku tym absolwenci będą mogli sprawdzić umiejętności, które nabyli w trakcie realizacji programu. Realizując ten blok będziemy wzmacniać umiejętności zdobyte przez wychowanków, wspierać ich w konstruowaniu indywidualnych planów działania podejmowanych po skończeniu szkoły.

Wysłaliśmy z założenia, iż podstawowymi zadaniami wychowawców, którzy będą realizować omawiany program jest zapewnienie warunków sprzyjających indywidualizacji oddziaływań wychowawczych obejmujących: formy pracy zbiorowej i zróżnicowanej, indywidualnej jednolitej i zróżnicowanej, w małych grupach. Realizując program wychodzimy z założenia, iż forma pracy jaką są małe grupy w odniesieniu do wychowanków upośledzonych umysłowo przyczynia się do zapewnienia im większego poczucia bezpieczeństwa, szczególnie tym niepewnym siebie, rzadko zabierającym głos. Małe grupy będą się składać z wychowanków o różnym stopniu rozwoju i zaburzeń. Praca tych grup będzie tak organizowana, aby wychowanek miał możliwość wykazania się tym co potrafi najlepiej, a wszelkie braki i błędy zauważone u poszczególnych członków grupy będą korygowane przez wychowawców w dyskretny sposób. Chcemy dodać, że praca w małych grupach umożliwia także większy udział w prowadzonej grupie wychowawczej różnego typu ćwiczeń, uczy kooperacji, respektowania przyjętych zasad i dyscypliny, umożliwia doświadczenie współzależności i współodpowiedzialności. Wychowankowie mają więcej pomysłów, niż gdyby pracowali indywidualnie. Ważne jest w odniesieniu do upośledzonych umysłowo, iż ta forma pracy jest okazją do przypadkowego posługiwania się językiem jako narzędziem komunikowania się. Wychowankowie z większą pewnością mówią o swoich odkryciach.

W osiągnięciu założonych celów decydującą rolę będzie odgrywała organizacja środowiska wychowawczego w internacie. Mamy tu na myśli różnorodną aktywność wychowanków, która ma wspierać ich rozwój.

Zajęcia będą odbywały się w świetlicy, która jest przystosowana do realizacji zajęć wychowawczo-terapeutycznych. Inaczej mówiąc chodzi o to, aby wzmacniać u wychowanków postawy otwarte poprzez stwarzanie warunków gwarantujących im poczucie bezpieczeństwa i technicznych możliwości do wykonywania zadań. W opracowanym programie jednorazowy czas zajęć wychowawczych dostosowano do możliwości psychofizycznych wychowanków. Przerwy w zajęciach będą dostosowane do faktycznych możliwości młodzieży tak, aby fazy pracy i odpoczynku wzajemnie się przeplatały i nie dawały poczucia monotonii, znużenia. Program zaplanowano tak, by pobudzić aktywność wychowanków w zakresie prób podejmowania pierwszej pracy, wzmocnić ich wiarę we własne siły i możliwości, uodpornić na niepowodzenia oraz znaleźć odpowiedź na pytanie: Co chciałbym/abym robić w życiu po skończeniu szkoły zawodowej? Tym bardziej jest to istotne pytanie, iż edukacja młodzieży upośledzonej umysłowo często kończy się na tym etapie wykształcenia. Rzadko się zdarza by młodzież ta podejmowała próby dalszej edukacji, jaką dają choćby kursy oferowane przez biura pracy.

CELE PROGRAMU

Cel ogólny: Przygotowanie do usamodzielnienia się i podjęcia pierwszej pracy zawodowej.

Cele szczegółowe:

- ♦ Wychowanek staje się odpowiedzialny za swoje życie, jego kształt, dostrzega jak wiele zależy od niego samego;
- ♦ Dostrzega potrzebę pracy i zmagania się z własnymi słabościami;
- ♦ Potrafi radzić sobie z poczuciem lęku związanym z podjęciem pierwszej pracy zawodowej;
- ♦ Rozumie jak ważne jest kształtowanie woli dla własnego, wewnętrznego rozwoju, doskonalenia się, stawania się lepszym;
- ♦ Wie kim będzie i jakie ma możliwości poszukiwania pracy;
- ♦ Potrafi sprzedać swoje umiejętności.

PRZYKŁADOWY SCENARIUSZ ZAJĘĆ WYCHOWAWCZYCH

Temat bloku: SAMODZIELNOŚĆ A JA

Temat zajęć: MÓJ PIERWSZY KONTAKT Z PRACODAWCĄ.

Cele zajęć:

- ♦ przełamywanie barier związanych z pierwszym kontaktem z pracodawcą,
- ♦ kształcenie umiejętności konstruktywnego przeprowadzenia rozmowy telefonicznej z pracodawcą,
- ♦ poszerzenie wiedzy wychowanków o planowanie działań związanych z kontaktem telefonicznym oraz osobistym z pracodawcą,
- ♦ kształcenie umiejętności prezentacji siebie, swoich mocnych stron w kontakcie z pracodawcą,

- ♦ kształcenie wytrwałości, nie zrażanie się do odmownej decyzji pracodawcy, radzenie sobie z niezadowolającą decyzją pracodawcy,
- ♦ wzmacnianie postawy aktywnej.

Środki: film edukacyjny, arkusze szarego papieru, mazaki, ołówki, karty z wypisanymi umiejętnościami.

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Część wstępna: przywitanie z wychowankami, rozmowa w kręgu, uporządkowanie wiedzy dotyczącej poszukiwania pracy.

Część szczegółowa:

1. Miniwykład wychowawcy- treści, które przekazujemy w rozmowie telefonicznej i rozmowie osobistej z pracodawcą.
2. Tworzenie plansz z listami ważnych działań.
3. Zapoznanie wychowanków ze sposobem zaprezentowania własnych umiejętności, mocnych stron w kontakcie z pracodawcą (film).
4. Scenki sytuacyjne- ćwiczenie pierwszego kontaktu z pracodawcą.
5. Część podsumowująca zajęcia:
 - co nowego dały nam dzisiejsze zajęcia?
 - wypełnianie na zakończenie karty (podkreślanie umiejętności, które przyswoiłam/em na zajęciach).

KARTA PRACY

MOJA PIERWSZA ROZMOWA OSOBISTA Z PRACODAWCĄ

- Puk, puk
-
- Słucham Panią/ pana
-
- Proszę
-
- Ile Pani/ Pan ma lat?.....mm..... To dopiero co, po ukończeniu szkoły?
-
- I kończyła Pani/ Pan szkołę specjalną?
-
- Co Pani/ Pan lubiła wykonywać podczas swej praktyki zawodowej (jakie czynności)?
-
- Dlaczego akurat w mojej firmie chce Pani/ Pan pracować?
-
- No, dobrze przemyśle Pani/ Pana ofertę. Wiele rzeczy, które przedstawiła mi Pani/ Pan zainteresowały mnie.
-
- Do widzenia, myślę, że się skontaktuję z Panią/ Panem.
-

EWALUACJA PROGRAMU

W niniejszym programie autorskim, testy sprawdzające wiadomości, umiejętności wychowanków odbywać się

będą w dwóch etapach: ♦ na początku realizacji programu wychowankowie zostaną poddani sprawdzeniu wiadomości, umiejętności, ♦ na zakończenie programu ponownie wiedzę i umiejętności wychowanków sprawdzimy za pomocą testu. Test ten będzie miernikiem tego, co dała realizacja programu i odpowiedź, czy warto w takiej formie kontynuować podjęte działania służące usamodzielnianiu naszych wychowanków, przygotowaniu ich do pracy zawodowej.

Iwona Niemasz

po. dyrektor Domu Dziecka w Ustce

Jak dom dziecka zamienić na mieszkanie?

DOM DZIECKA W USTCE – PROJEKT PRZEKSZTAŁCEN

Polskie Domy Dziecka to instytucje w dużej mierze jednorodne pod względem wewnętrznej organizacji. Poza szkołą, gdzie wychowankowie są dziećmi naznaczonymi piętnem "biduła", możliwości integrowania ze środowiskiem lokalnym są niewielkie. Taki jest Dom Dziecka w Ustce, w którym pracuję od 12 lat. System rodzinkowy, uczelnie, duża stołówka, ogromne szkolne korytarze, to sprawia, że dzieci są na długoletniej kolonii. W środowisku lokalnym dzieci z naszego Domu często są postrzegane jako gorsze, nie budzące zaufania. Czy taki tradycyjny dom może być placówką autentycznie zorientowaną na potrzeby dzieci?

W ramach szkoleń prowadzonych przez p. Tomasza Polkowskiego pt. "Indywidualne plany pracy z dzieckiem i rodziną w warunkach placówki opiekuńczo-wychowawczej" zespół wychowawczy pracował również nad projektem przekształceń i kierunkiem zmian w naszym Domu.

Mieliśmy świadomość, że wschodnioeuropejska tradycja pedagogiczna, w której Dom Dziecka ma "zastąpić dom rodzinny", pełnić funkcje wychowawcze i opiekuńcze i przygotować do samodzielnego życia" jest daleka nie tylko od standardów usług profilaktyczno-opiekuńczych, ale co najważniejsze, kłóci się z tym w co wierzymy jako pedagodzy. Nasze długoletnie doświadczenia, wskazują że ten model nie sprawdził się, nie rozwiązuje on problemu. Nowoczesna instytucja opiekuńcza powinna być autentycznie zorientowana na potrzeby dzieci i ich rodzin w sytuacji gdy potrzeby te nie mogą być zaspokojone przez program wsparcia rodziny naturalnej lub rodzinę zastępczą. Wiemy, że opieka instytucjonalna w pewnym zakresie będzie zawsze potrzebna, ale winna być wysoko wyspecjalizowana; wewnętrzna jej organizacja winna doprowadzić do indywidualizacji pracy z dzieckiem, a pobyt w niej powinien być jak najkrótszy.

Zespół Domu Dziecka w Ustce wypracował stanowisko, zgodnie z którym budynek, w którym mieści się nasz Dom należy zamienić na 5 lokali (samodzielnych domów i mieszkań) nie noszących znamion typowej placówki opiekuńczo-wychowawczej.

I. CEL STRATEGICZNY

1. Racjonalizacja budżetu usług profilaktyczno-opiekuńczych w powiecie, realizacja bardziej efektywnych usług w stosunku do dzieci i ich rodzin.
2. Utworzenie nowoczesnej instytucji opiekuńczej autentycznie zorientowanej na potrzeby dzieci związane z zapewnieniem potrzeb rozwojowych.
3. Skrócenie do minimum czasu przebywania dziecka w placówce.

PRZYKŁADOWY TEST SPRAWDZAJĄCY

Lp.	Umiem, potrafię	 Tak	 Nie wiem	 Nie	Uwagi.
1.	Nazywać swoje mocne strony. Nazywam je:.....				
2.	Jeśli czuję lęk, strach to: <ul style="list-style-type: none"> • nic nie robię, jestem sparaliżowany. • krzyczę na innych, • mówię, że się boję i podejmuję działania. Jak czuję lęk, strach to jest mi z tym (zaznacz buzię) →				
3.	W rozmowie z innymi często czuję się- zaznacz buzię.				
4.	Jeśli ktoś mi odmawia czegoś na czym mi zależy to: czuję się-wyberz symbol → Zachowuję się: <ul style="list-style-type: none"> • obrażam się na niego, • krzyczę na niego, • nic nie mówię, ale mam żal do niego, • mówię co czuję i odchodzę. 				
5.	Wiem jakie mam wartości wyberz bużkę → Umiem je nazwać i nazywam:				
6.	Wiem jak napisać CV i List Motywacyjny - wyberz symbol obok →				
7.	Wiem, jak znaleźć ofertę pracy w prasie- wyberz symbol obok →				
8.	Wiem, jak znaleźć ofertę pracy w internecie- wyberz symbol obok →				
9.	Wiem, jakie dokumenty potrzebne są, aby starać się o pracę - wyberz bużkę obok. Wymieniam te dokumenty:				
10.	Potrafię przeprowadzić rozmowę telefoniczną z pracodawcą -wyberz symbol → O co będę pytał:.....				
11.	Wiem, co zrobić, gdy nie zostanę zatrudniony (napisz swój plan działania - co zrobisz)				

CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Wsparcie w okresie kryzysu nie tylko dziecka, ale również rodziny jako całości, w celu wyeliminowania przyczyn kryzysu.
2. Zaktywizowanie pracy z rodziną naturalną, na rzecz powrotu dziecka do domu.
3. Utworzenie Ośrodka ROZ w celu pozyskiwania specjalistycznych rodzin kontraktowych.
4. – Terapia problemów emocjonalnych.
 - Adopcja społeczna.
 - Stopniowe usamodzielnienie.
 - Przygotowanie do pracy zawodowej.
 - Przygotowanie do życia w rodzinie.

II. ORGANIZACJA

1. Zmiana w sposobie zatrudnienia, likwidacja w znacznej części etatów obsługi i administracji na rzecz wysoko wykwalifikowanej kadry merytorycznej, co spowoduje zmniejszenie wydatków na płace pracowników.
2. Zmiana w sposobie realizacji godzin pracy wychowawców
 - ♦ 26 godzin – pracy dydaktycznej,
 - ♦ 7 godzin –praca nad indywidualnymi planami pracy z dzieckiem,
 - ♦ 6 godzin – pracy z rodziną dziecka.
3. Utworzenie 5 samodzielnych grup mieszkaniowych (domów, mieszkań) rozlokowanych w Ustce i Słupsku:
 - ♦ dwie grupy dla rodzeństw do 15 wychowanków dla dzieci mogących wrócić do rodziny, szukających innych form opieki, oraz tych które muszą pozostać w instytucjonalnej formie opieki:
 - * samodzielne domy wyposażone w: kuchnio-jadalnię, sypialnię, pokój terapeutyczny;
 - * zatrudnienie – 4 etaty pedagogiczne (w każdym domu),
 - * wolontariusze,
 - * liczba dzieci – 30;
 - ♦ dom dla najmłodszych (do 11 lat) – do 13 wychowanków:
 - * samodzielny dom wyposażony w: kuchnio-jadalnię, sypialnię, pokój do zabaw;
 - * zatrudnienie – 4 etaty pedagogiczne,
 - * 1/2 etatu pomocy – obsługa,
 - * wolontariusze;
 - ♦ ośrodek ROZ (obsługujący również inne domy), którego celem jest szkolenie i pozyskiwanie rodzin zastępczych i kontraktowych dla dzieci nie mogących powrócić do rodziny naturalnej;
 - ♦ mieszkanie dla grup usamodzielnienia – dla 12 wychowanków od 15 roku życia:
 - * celem tego programu jest przygotowanie dzieci do samodzielności,
 - * mieszkanie wyposażone w: sypialnię, kuchnio-jadalnię, pokój terapeutyczny;
 - * zatrudnienie – 4 etaty pedagogiczne,
 - * wolontariusze;
 - ♦ powstanie Ośrodka Interwencyjnego (pogotowia) dla 15 dzieci:
 - * zapewnienie na terenie powiatu miejsc dla dzieci, które czekają na decyzję Sądu (interwencja pasywna) szybka decyzja;

- * mieszkanie lub dom wyposażone w: sypialnię, kuchnio-jadalnię, pokój terapeutyczny;
- * zatrudnienie – 4 etaty pedagogiczne, 1 etat psychologa wspierającego pracę wychowawców w innych domach;
- * wolontariusze.

III. STRATEGIA

1. Naturalny wybór liderów poszczególnych grup, którzy opracowali plan organizacyjny i plan pracy wychowawczej w grupach mieszkaniowych.
2. Przyjęcie przez zespół jako metod pracy planów pracy z dzieckiem i rodziną oraz elementów "społeczności korekcyjnej".
3. Wybór lidera spośród członków zespołu, który gwarantuje realizację planu naprawczego wypracowanego przez zespół.
4. Przedstawienie planu naprawczego placówki Zarządowi Powiatu (marzec 2002) – udział w spotkaniu z władzami Powiatu – p. Tomasz Polkowski.
5. Medialne rozpropagowanie pomysłu sprzedaży obecnego budynku Dom Dziecka, poszukiwanie sojuszników tej koncepcji wśród dziennikarzy.
6. Zadbanie o propagowanie tej koncepcji wśród wszystkich, którzy decydują o losach naszego Domu:
 - ♦ burmistrz miasta Ustka – radny powiatowy,
 - ♦ dyrektor Szkoły Podstawowej – radna powiatowa,
 - ♦ wójt gminy Ustka – radny powiatowy.
7. Zorganizowanie spotkania na terenie naszej placówki z radnymi Powiatu Słupskiego:
 - ♦ zapoznanie z dotychczasową strukturą i organizacją placówki,
 - ♦ przedstawienie nowej koncepcji i korzyści z niej płynących.
8. Kolejne spotkanie z władzami Powiatu Słupskiego oraz radnymi (maj 2002):
 - ♦ omówienie strategii postępowania, podjęcie decyzji przez Radę Powiatu o zatrudnieniu bądź nie - koncepcji przekształceń Domu Dziecka w Ustce.
9. Sprawdzenie w Wydziale Gospodarowania Gruntami planu zagospodarowania terenu (jaką funkcję mają grunty w planie zagospodarowania przestrzennego terenu).
10. Dokonanie wyceny nieruchomości w celu zrealizowania ceny rynkowej.
11. Zgłoszenie w mediach ogólnopolskich (prasa, TV,) oferty sprzedaży Domu Dziecka wraz z terenem:
 - ♦ Kampania na rzecz sprzedaży, wykazanie atrakcyjności miasta i terenu – współpraca Towarzystwa "NASZ DOM".
12. Rozpoczęcie negocjacji z ofertami dotyczącymi sposobu sprzedaży z jednoczesnym wzięciem pod uwagę specyfikacji budynku. Negocjacje muszą obejmować: ceny, termin, w którym należałoby opuścić budynek.
13. Zakup nowych domów lub mieszkań w zależności od uzyskanej ceny ze sprzedaży budynku..

IV. KORZYŚCI I SPODZIEWANE EFEKTY WPROWADZENIA PLANU NAPRAWCZEGO

1. Przekształcenie tradycyjnego, jednorodnego organizacyjnie Domu Dziecka w zespół autonomicznych programów

które pozwolą na utworzenie instytucji opiekuńczej autentycznie zorientowanej na potrzeby dzieci:

- ◆ zapewnienie potrzeb rozwojowych,
 - ◆ wzmocnienie więzi rodzinnych,
 - ◆ wyposażenie w konkretne umiejętności życiowe,
 - ◆ wzmocnianie poczucia wartości.
2. Realizowanie opieki w warunkach odinstytucjonalizowanych przy maksymalnym zmniejszeniu obsługi oraz stworzeniu kameralnych warunków życiowych.
 3. Lepsze zaspokojenie potrzeb dzieci i rodziny przy jednoczesnej racjonalizacji kosztów utrzymania.
 4. Mobilność tego projektu stwarza możliwość szybkiego dostosowania funkcjonowania poszczególnych mieszkań do aktualnych bądź zmieniających się potrzeb powiatu.
 5. Rozwój Rodzinnej Opieki Zastępczej – zwiększenie wyspecjalizowanych rodzin Zastępczych w powiecie- rozwój systemu.
 6. Ewentualna nowelizacja ustawy o finansowaniu samorządów lokalnych spowoduje, iż wielu powiatom przestanie opłacać się wysyłanie dzieci do sąsiednich powiatów i zacząć tworzyć własne programy profilaktyczne. Grupy mieszkaniowe, ze względu na swoją mobilność mogłyby łatwo i szybko zmienić swoje funkcjonowanie dostosowując do aktualnych, zmieniających się potrzeb powiatu.
 7. Koszt utrzymania kilku małych grup mieszkaniowych (energia, ciepło, środki czystości, zatrudnienie) wydaje się być mniejszy niż w dotychczasowych warunkach (duże powierzchnie, piwnice, korytarze nie wykorzystywane na potrzeby dzieci).

V. TRUDNOŚCI

1. W kwestiach organizacyjnych jest to trudna do przeprowadzenia operacja (sprzedaż budynku, zakup nowych mieszkań), w której musi być uwzględniony okres przejściowy biorący pod uwagę specyfikę placówki i obecne przeznaczenie budynku (np. jaki czas wynegocjować na wyprowadzenie dzieci do nowych lokali).
2. Trudnością może wydawać się sprzedaż samego obiektu rodzą się pytania: Kto go kupi? Na co go przeznaczyć? Budynek znajduje się w atrakcyjnym mieście i miejscu, może być przeznaczony na Ośrodek Kolonijny, Sanatorium.
3. Trudności może stanowić potrzeba zmiany sposobu i organizacji pracy z trybu zakładowego w kameralny i domowy, co wymaga zmiany mentalności i sposobu pracy całej kadry.

Mamy jako zespół nadzieję, że projekt zmian w naszej placówce znajdzie uznanie w oczach władz lokalnych; wydaje się że mamy pełne poparcie Starosty Słupskiego oraz Zarządu Powiatu. Naczelnym zadaniem jest pozyskanie sojuszników w osobach radnych powiatowych, to zadanie dla dyrektora placówki. Pełne poparcie zespołu wychowawczego i wychowanków dla tego projektu daje możliwość sprawnego przeprowadzenia tych zmian bez konfliktów.

(Projekt przedstawiony na VI Ogólnopolskiej Konferencji "Miłości wystarczy dla wszystkich", Wrocław 12-15 maja 2002)

Joanna Stróżek

Szkoła Podstawowa nr 2 w Ustce

Dziecko „inne” - zaburzenia emocjonalne

Coraz częściej spotykamy w klasach dzieci, których zachowanie nas niepokoi, ponieważ jest uciążliwe dla innych albo dlatego, że niezgodne jest z ogólnie przyjętymi wzorami i wydaje się niekorzystnie wpływać na samo dziecko. Trudno jest nam zrozumieć, dlaczego to dziecko zachowuje się dziwnie i męczy innych. Odpowiedź jest jednak oczywista: u dziecka występują zaburzenia emocjonalne.

Dzieci z zaburzeniami emocjonalnymi przeżywają intensywniej swoje złości i lęki. Rozładowanie emocji i stresu może przybrać formę ataku słownego czy fizycznego na inną osobę, albo niszczenia przedmiotów. W klasie najczęściej obserwowaną postacią lęku jest lęk przed oceną. Jego nasilenie ujawnia się wtedy, kiedy dziecko czuje się przez rówieśników i nauczyciela obserwowane i oceniane. Dzieci boją się z różnych powodów. Oto najczęstsze źródła napięć emocjonalnych:

- lęk przed odłączeniem się od matki i pozostaniem w szkole,
- lęk przed karą, • lęk przed krytyką albo przed niepowodzeniem.

Charakterystycznym objawem zaburzeń emocjonalnych jest niezdolność do utrzymania własnej aktywności na odpowiednim, dostosowanym do sytuacji poziomie. U dzieci dotkniętych nimi obserwujemy nadmierną aktywność albo bierność. Dzieci aktywne są w ciągłym ruchu, nie wytrzymują bezczynności, podejmują różnorodne działania dające możliwość rozładowania, pobudzenia, w jakim się znajdują. Takie zachowanie jest bardzo uciążliwe dla otoczenia, ponieważ dzieci dezorganizują działania grupy, narażają siebie i innych na niebezpieczeństwo, wymagają wzmoczonej uwagi nauczyciela.

Dzieci z ograniczoną aktywnością (bierne). Bierność nie jest tak uciążliwa dla innych jak nadaktywność i bywa niedostrzegana lub bagatelizowana przez dorosłych. Dzieci bierne bywają odsuwane poza grupę. Często dziecko samo sobie ogranicza możliwość zdobywania doświadczeń ważnych dla jego rozwoju. Nie bawiąc się z innymi dziećmi, nie zdobywa umiejętności radzenia sobie w kontaktach międzyludzkich.

U wszystkich dzieci z zaburzeniami emocjonalnymi występują zaburzenia uwagi i nadmierne napięcie mięśniowe, których źródłem jest napięcie psychiczne. Dzieci takie mają trudności z koncentracją uwagi, często rozpraszają się, ulegają wahaniom. Potrafią wyłączyć się, a następnie z intensywną koncentracją skupić się na wybranym zadaniu czy problemie. Nadmierne napięcie mięśni widać w ruchach, gestach, mimice, zbyt silnym nacisku długopisu podczas pisania.

Najczęstszą przyczyną niepokoju przekazywanego dziecku są konflikty w rodzinie, kłopoty związane z trudnymi sytuacjami życiowymi, zawodowymi, finansowymi rodziców, a także problemy emocjonalne rodziców. Rodzice dzieci z zaburzeniami emocjonalnymi często są ludźmi, którzy sami w

życiu przeżyli doświadczenia zakłócające prawidłowe kształtowanie się życia emocjonalnego i nie uzyskali pomocy w rozwiązywaniu swoich problemów. U dziecka, które w znacznej mierze doznaje emocji nieprzyjemnych, które żyje w atmosferze konfliktów, braku poczucia bezpieczeństwa, nadmiernych wymagań, krytyki i częstych kar, rozwój emocjonalny nie będzie przebiegał prawidłowo.

W JAKI SPOSÓB SZKOŁA MOŻE POMÓC DZIECKU Z ZABURZENIAMI EMOCJONALNYMI?

1. Szkoła powinna uświadomić dzieciom, że są przez dorosłych traktowane poważnie, że uznaje się je za wartościowe.
2. Nauczyciel, rodzice i dzieci powinny tworzyć pewnego rodzaju wspólnotę, w której panuje atmosfera wzajemnej życzliwości.
3. Nauczyciel może pomóc dziecku z zaburzeniami emocjonalnymi, jeżeli:
 - stara się dziecko zrozumieć i próbuje traktować zachowanie dziecka jako wyraz • jego problemów, a nie złej woli,
 - postępuje tak, aby dziecko wiedziało, że może mu zaufać i czuć się z nim bezpiecznie;
 - znajduje czas na indywidualny kontakt z dzieckiem, okazuje mu swoje życzliwe zainteresowanie,
 - pomaga dziecku odkryć drzemiące w nim zalety,
 - pomaga dziecku w odnalezieniu miejsca w grupie rówieśników,
 - potrafi nawiązać współpracę z rodzicami dziecka
4. Wychowawca klasy jest główną osobą udzielającą pomocy dziecku mającemu problemy. bo ma kontakt z uczniami i to nie tylko na lekcji, ale podczas wycieczek, wspólnych wyjść do kina, czy różnych imprez.
5. Pedagog szkolny wspiera wychowawcę, jeśli posiada takie umiejętności prowadzenia rozmów, aby rozładować napięcia dzieci, gdy dojdzie do gwałtownego wybuchu emocjonalnego.
6. Funkcje doradcze spełniają poradnie psychologiczno-pedagogiczne. Ich zadaniem jest przede wszystkim badanie dzieci, stawianie diagnozy, współpraca ze szkołą i rodzicami.

Zaburzenia emocjonalne występują coraz częściej, dlatego też należy rodzicom i nauczycielom uświadamiać wagę tego problemu. Metody i sposoby łagodzenia napięć, drogi zmierzające do zniwelowania zaburzeń mogą być różne. Jednakże wszyscy uczestnicy procesu wychowania i kształcenia dzieci powinni dysponować rzetelną wiedzą pozwalającą na szybkie rozpoznanie zaburzeń emocjonalnych i wszyscy powinni wspólnie działać nad wypracowaniem skutecznej strategii.

Bibliografia: 1. T.Gordon, "Wychowanie bez porażek", Warszawa 1991 2. L.Grzesiuk, "Jak pomagać sobie, rodzinie i innym", 1995 3. A.Kozłowska, "O trudnościach w wychowaniu dziecka", 1991

Ewa Grabosz – Karnicka
Szkoła Podstawowa w Głobinie

Pierwszy rok nauki za nami...

DIAGNOZA EDUKACYJNA W NAUCZANIU ZINTEGROWANYM

W pracy szkoły coraz powszechniej stosuje się wszelkie różnorodne techniki diagnozy edukacyjnej. Rzadko jednak w obrębie pierwszych lat nauczania zintegrowanego. Często wynika to z niezajomości tego, czym jest diagnoza w strukturze praktycznego działania lub też z nieumiejętności racjonalnego jej wykorzystania.

Zdecydowałam się na poddanie ewaluacji swoich oddziaływań dydaktyczno- wychowawczych, które dotyczą sensu i procedury diagnozowania w «skali mikro», czyli rozpoznawania pojedynczych przypadków na użytek własny. Wynika to z troski o rzetelną diagnozę, która wesprze niwelowanie zwykłych zaniedbań. Stanowi ona niezbędny element dydaktyczno - wychowawczego działania, a wynikające z niej refleksje sprawiają, że zmieniam metody nauczania, inaczej doбирам treści programowe i materiały dydaktyczne, koryguję cele stawiane sobie i uczniom.

Coraz więcej nauczycieli wychowawców pragnie poznać prawdę o sobie: jak ich osoba oraz prowadzone przez nich zajęcia są odbierane przez uczniów. Brak jest im jednak wiarygodnych odpowiedzi na pytanie: Jaką wartość dla ucznia (uczniów) ma moja osoba i moje starania? Te ostatnie przecież mają decydujący wpływ na to, w jakich warunkach dziecko zdobywa doświadczenia edukacyjne i jak radzi sobie w szkole: czy się już zaaklimatyzowało, czy ma kolegów, czy chodzenie do szkoły sprawia mu przyjemność, jak wpływa na nie osobowość wychowawcy, czy radzi sobie ze swoimi problemami, czy nie jest osamotnione, co lubi a co sprawia mu trudność.

Właśnie ewaluacja definiowana jako "proces zbierania użytecznych danych, monitorowanie (mierzenie wartości procesu) oraz ich interpretacja, po to, by w efekcie tego działania podjąć określoną decyzję" może pomóc w planowym i celowym mierzeniu jakości pracy przez samego nauczyciela.

W tym celu, w procesie świadomego samorozwoju, refleksyjnie podchodzę do własnej praktyki, skrzętnie zbierając czy kopiując z materiałów źródłowych narzędzia zbierania informacji takie, jak: ankiety i kwestionariusze, skalowane arkusze ewakuacyjne, wywiady. Te skuteczne techniki bardzo mi pomagają w realizacji celów edukacyjnych, pozwalają zmierzyć jakość mojej pracy, dostarczają w miarę obiektywnej, adekwatnej do rzeczywistości informacji zwrotnej o silnych i słabych stronach mojej pracy pedagogiczno- dydaktycznej, o jej wymiernych efektach. Dzięki temu rozpoznaniu uzyskane dane są przeze mnie dogłębnie analizowane (poddane refleksji, samoocenie, następnie interpretacji), służą mi za podstawę planowania samorozwoju. W swojej pracy przyjęłam zasadę, by stale sprawdzać realizację własnych celów, stylu mojej działalności dydaktycznej mierząc i porównując moje osiągnięcia. Pozwala mi to nie dopuszczać do utrwalania braków i pomaga

wprowadzać zmiany podnoszące wyniki moich działań. Nie wszystkie potrzebne w mojej pracy dydaktycznej techniki odpowiednie do zdiagnozowania stanu sytuacji w klasie pierwszej są dostępne i gotowe do powielenia. Ostatnio gromadzę doświadczenia na bazie własnych narzędzi.

W celu zdiagnozowania sytuacji w klasie pierwszej, kierując się wszelkimi zasadami rzetelnego pomiaru (zrobiłam to na własny użytek), a jednocześnie nie bez obaw o wyniki, zbudowałam ankietę chcąc poznać stopień adaptacji dzieci do warunków szkolnych. Interesował mnie głównie stosunek dzieci do szkoły, opinia rodziców na temat nauki ich dzieci, zdanie rodziców na temat stosunku do obowiązku szkolnego, informacje o zainteresowaniu dziecka, po jego uspołecznieniu, ocena osobowości dziecka dokonana przez rodziców i wreszcie poznanie przemyśleń rodziców na temat pobytu dziecka w szkole.

Aby zdiagnozować stopień adaptacji (w mojej liczącej 17 uczniów klasie) przygotowałam ankietę pt. "Pierwszy rok nauki za nami...". Zastosowałam dwa rodzaje ankiety- jedną skierowałam do rodziców a drugą do uczniów. Obydwie obejmowały ten sam rodzaj zagadnień związanych z procesem nauczania- uczenia się oraz klimatem klasy.

Analiza ankiety dla uczniów wykazała, że wszyscy uczniowie bardzo chętnie chodzą do szkoły. Wszyscy chętnie i bardzo chętnie bawią się z kolegami, także bardzo chętnie się uczą i odrabiają prace domowe. Dwójka dzieci stwierdziła, że czyta mało chętnie. Bardzo chętnie piszą i rozwiązują zadania. Pięcioro uczniów niechętnie rozmawia z mamą o swoich kłopotach. W większości uczniowie mają dobry kontakt z rodzicami.

Analiza ankiet wypełnionych przez rodziców- głównie przez mamy, poza jednym wyjątkiem, kiedy to ankietę wypełnili oboje rodzice - wykazała pewne rozbieżności pomiędzy wypowiedziami ankietowanych. Wszyscy rodzice wyrazili przekonanie, że są informowani przez dzieci o ich niepowodzeniach szkolnych. Z opinii rodziców wynika, że moi uczniowie dużo czasu spędzają na świeżym powietrzu. Są przekonani, że ich dzieci są uzdolnione plastycznie (7), matematycznie (12) i muzycznie (9). W kilku przypadkach (7) nie mają zdania na ten temat. Rodzice mają świadomość tego, że ich dzieci mają dużą fantazję. Uważają je za pracowite i wrażliwe, ale nerwowe. Są przekonani, że dzieci nie zamykają się w sobie. Ich zdaniem są one szczerze i otwarte. Wymagają szczególnej uwagi i troski. Uważają też, że dzieci chodzą do szkoły bardzo chętnie i to pokrywa się z opiniami uczniów; równie chętnie opowiadają o szkole i swojej klasie, chętnie bawią się z kolegami i koleżankami.

Zdaniem rodziców dzieci bardzo chętnie uczestniczą w zajęciach i odrabiają lekcje. Raczej lubią czytać i pisać. Chętnie rozwiązują zadania matematyczne, dość chętnie przygotowują się do konkursów i angażują w dodatkowe prace szkolne.

Z przemyśleń ankietowanych na temat pobytu dziecka w szkole wynika, że dzieci z przyjemnością chodzą do szkoły i bardzo chętnie pracują na zajęciach. Niepokojąca jest sytuacja piątki uczniów, którzy napotykać na trudności niechętnie dzielą się swoimi kłopotami z najbliższymi im osobom.

WNOSKI

- W dalszej pracy z uczniami postaram się wykorzystać zainteresowanie nauką przez uczniów.
- W przyszłości skorzystam z testów uzdolnień i postaram się o przeprowadzenie badań w mojej klasie przez pracowników Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej. Uważnie będę śledziła propozycje konkursów i postaram się, aby moi uczniowie brali w nich udział.
- W dalszym ciągu uważnie będę wsłuchiwać się w głosy rodziców, wyniki badań przedstawię im na najbliższym zebraniu.

ANKIETA DLA RODZICÓW

"PIERWSZY ROK NAUKI ZA NAMI..."

Państwa dziecko ma za sobą najtrudniejszy, bo pierwszy rok nauki. Aby kolejne lata były dla niego równie dobre lub lepsze, proszę o wypełnienie ankiety. Państwa wypowiedzi posłużą do planowania dalszej pracy z dziećmi.

Wychowawczyni klasy pierwszej

Jakie jest moje dziecko?

Lp	Moje dziecko	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Nie wiem	Raczej nie	Zdecydowanie nie
1.	Informuje o swoich niepowodzeniach					
2.	Dużo czasu spędza na świeżym powietrzu					
3.	Przejawia zdolności plastyczne					
4.	Przejawia zdolności matematyczne					
5.	Przejawia zdolności muzyczne					
6.	Ma dużą wyobraźnię, fantazję					
7.	Jest pracowite					
8.	Jest wrażliwe					
9.	Jest nerwowe					
10.	Jest zamknięte w sobie					
11.	Jest szczerze, otwarte					
12.	Wymaga szczególnej uwagi, troski					

Jak moje dziecko radzi sobie z nauką?

Lp	Moje dziecko...	Bardzo chętnie	Chętnie	Nie wiem	Mało chętnie	Niechętnie
1.	Uczestniczy w zajęciach					
2.	Odrabia lekcje					
3.	Czyta					
4.	Pisze					
5.	Rozwiązuje zadania					
6.	Przygotowuje się do konkursów					
7.	Przygotowuje dodatkowe prace szkolne w domu					

Jak moje dziecko czuje się w szkole?

Lp	Moje dziecko...	Bardzo chętnie	Chętnie	Nie wiem	M mało chętnie	Nie chętnie
1.	Chodzi do szkoły					
2.	Opowiada o szkole					
3.	Opowiada o swojej klasie					
4.	Bawi się z kolegami i koleżankami z klasy					

Własne uwagi, przemyślenia o pierwszym roku nauki dziecka:

.....

Informacje dodatkowe. Ankiety wypełniali:

Mama Tato Oboje rodzice

Lub (proszę wpisać, kto)

* wstaw znak "+" we właściwe pole

ANKIETA DLA UCZNIĄ

Lp	Moje dziecko...	Bardzo chętnie	Chętnie	Nie wiem	M mało chętnie	Nie chętnie
1.	Chodzę do szkoły					
2.	Bawię się z kolegami					
3.	Uczę się					
4.	Odrabiam prace domowe					
5.	Czytam					
6.	Piszę					
7.	Rozwiązuję zadania					
8.	O swoich kłopotach rozmawiam z mamą					

Bibliografia: 1. Denek K. Wartości i cele edukacji szkolnej "Problemy Rozwoju Edukacji" 1991, nr 4 2. Kropie P. Ocena opisowa w pedagogice jako źródło nieporozumień, Gdańsk 1994 3. Kruzewski K. Sztuka nauczania, czynności nauczyciela PWN W-wa 1994 4. Lewowicki T. Aspiracje dzieci i młodzieży PWN W-wa 1987 5. Muszyński H. Diagnoza edukacyjna i jej miejsce w praktyce i teorii pedagogicznej 6. Walczyna J. Integracja nauczania początkowego Ossolineum Wrocław 1968

Podręczniki do szkół ponadgimnazjalnych

Jarosław Klejnocki, Barbara Łazińska,
Dorota Zdunkiewicz-Jedynak

JĘZYK POLSKI KLASA 1

LITERATURA I NAUKA O JĘZYKU

 do pracy w szkole do pracy w domu

Wydawnictwo Szkolne PWN 2002

Krystyna Ślusarczyk

Zespół Szkół w Debrznie - pedagog szkolny

Scenariusz lekcji wychowawczej**CHCĘ BYĆ DOBRYM KOLEGĄ, DOBRĄ KOLEŻANKĄ**

Scenariusz lekcji wychowawczej przygotowałam dla kl. IV-VI. Najlepiej wykorzystać moją propozycję w klasie, w której: • są problemy z integrowaniem zespołu, • nastąpiła zmiana składu uczniowskiego, • są uczniowie odrzuceni, nieakceptowani przez pozostałych.

CELE: • ogólny- integracja grupy, stworzenie atmosfery życzliwości w stosunku do drugiej osoby; • szczegółowe - uczeń nabeździe umiejętność świadomego wysiłku stawania się dobrym kolegą; - będzie zwracać uwagę na drugiego ucznia, jego potrzeby, zainteresowania, będzie starał się być tolerancyjny, życzliwy, wyrozumiały.

MATERIAŁY: kolorowe kartki z imieniem (dla każdego ucznia), mazaki, arkusz papieru pakowego, kartki z namalowanymi "twarzami" wyrażającymi uczucia (smutek, radość, obojętność, złość).

PRZEBIEG LEKCJI:

1. Powitanie uczniów, przedstawienie tematu.
2. Określanie swojego nastroju - wykorzystując wzory z powieszonych na tablicy "twarzy"(radosna, smutna, obojętna, zła), uczniowie rysują na kartkach twarz, która odpowiada temu, jak się właśnie czują. Zbieramy dane (ile uczniów jest radosnych, smutnych itp.), wpisujemy dane pod rysunkiem "twarzą" na tablicy. Na koniec lekcji robimy to samo i porównujemy wyniki.
3. Czytanie listu (zał. nr 1) - wyjaśniamy uczniom, że list ten nadszedł do pewnej szkoły od ucznia, który z powodu przeprowadzki musiał się rozstać ze swoją szkołą i kolegami.
4. Dyskusja nad listem:
 - Dlaczego Robert źle czuł się w nowej szkole?
 - Kto był winien tej sytuacji?
 - W jaki sposób można pomóc Robertowi?
 - Do kogo powinien się zwrócić o pomoc?
5. Pogadanka - uświadamiamy uczniom, że być może i w ich klasie jest ktoś, kto czuje się źle wśród kolegów, podobnie jak Robert. Należy zastanowić się nad tym, jak postępować, co zrobić, aby być grupą, w której wszyscy czują się dobrze, są życzliwi dla siebie, pomagają sobie itp.
6. Praca w grupach - uczniowie ustalają, jakie cechy powinien mieć dobry kolega, dobra koleżanka. Po kilkuminutowej pracy w grupach, podają swoje propozycje na wspólną listę - klasową. Wypisujemy propozycje na dużym papierze, korygujemy zapis i odczytujemy obraz dobrego kolegi. Możemy na papierze wcześniej narysować kontur-

sylwetkę człowieka, a wówczas cechy wpisujemy wewnątrz sylwetki.

7. Uczniowie zastanawiają się, czy posiadają cechy dobrego kolegi, czy są życzliwi dla innych, jak się do siebie odnoszą, czy potrafią pomóc innym, pocieszyć w kłopotach itp.
8. Wniosek, podsumowanie - wieszamy wypisany na tablicy tekst: Nie możemy wymagać tylko od innych dobroci, życzliwości, tolerancji, pomocy. Sami musimy postępować tak, jak chcielibyśmy, aby inni zachowywali się w stosunku do nas.
9. Ponowne rysowanie "twarzy" - jest to jednocześnie ewaluacja naszych zajęć. Sprawdzamy nastroje uczniów, wpisujemy ponownie pod właściwą "twarzą" ilość uczniów wesołych, smutnych itp., porównujemy dane z początkowymi.
10. Prezenty: (jeśli starczy czasu) uczniowie otrzymują kartki z imieniem i nazwiskiem innego ucznia (rozdaje wychowawca lub uczeń, który zna każdego). Komentarz prowadzącego: dzisiaj możemy zrobić prezent koleźce, koleżance. Po to, aby okazać swoją sympatię, życzliwość itp. innej osobie - napiszcie na kartce coś miłego, dobrego, sympatycznego i oddajcie temu, czyje nazwisko widnieje na waszej kartce. Zróbcie sobie prezenty, które nic nie kosztują. Będzie to prezent w postaci dobrego słowa.
11. Podziękowanie uczniom za zaangażowanie na lekcji, pożegnanie klasy.

Załącznik 1 - list

Drogie koleżanki, drodzy koledzy!

Jak wiecie od 3 miesięcy chodzę do nowej szkoły. Niestety, czuję się tutaj bardzo źle. Nikt z klasy nie jest moim kolegą. Na przerwie nie mam z kim porozmawiać. Inni uczniowie bawią się razem, a ja stoję z boku - sam. Jest mi przykro z tego powodu, że mogę tylko obserwować ich zabawy. Brakuje mi Was, tęsknię za Wami. Bardzo chciałbym tutaj znaleźć jakiegoś kolegę, ale nikt nie okazuje zainteresowania moimi sprawami. Bardzo boleśnie to przeżywam i czasem wydaje mi się, że dłużej tutaj nie wytrzymam. Każdego ranka coraz bardziej boję się iść do szkoły. Wymyślam nawet choroby, aby zostać w domu.

Nie wiem, co mam dalej robić, do kogo zwrócić się o pomoc i radę. Napiszcie do mnie, może Wy mi coś poradzicie?

Robert

Literatura: 1. Chomczyńska - Miliszkiwicz M., Pankowska D. "Polubić szkołę." Ćwiczenia grupowe do pracy wychowawczej. WSiP, Warszawa 1995. 2. Grochowska N., Sadowska E. Lekcje wychowawcze. Program edukacji psychologicznej dla klas 4 - 6 szkoły podstawowej." Warszawa 2000 3. Jadzimska M. "Scenariusze lekcji wychowawczych." PAN, Wrocław 1997 4. Jankowski A., Stachyra R. "Prestiż ucznia wśród rówieśników." WSiP, Warszawa 1985 5. Ostrowska K. "W poszukiwaniu wartości." Ćwiczenia z uczniami. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2000

Marianna Zemler

pedagog szkolny Zespół Szkół w Czarnem

Konspekt zajęć z profilaktyki uzależnień
TEMAT: NACISK GRUPOWY CZYLI JAK ODMAWIAĆ

CELE: • Uczenie się podejmowania samodzielnych decyzji w sprawie używek i odmawiania w sytuacji nacisku grupowego. • Rozwijanie świadomości nacisku ze strony grupy rówieśniczej. • Poznanie argumentów, których powinno się używać przy odmawianiu picia.

POMOCE: • Taśma z nagraniami argumentów odmowy picia ludzi dorosłych. • Rekwizyty do odgrywania scenek. • Papier i mazaki • Ankieta "Łatwe - trudne".

PRZEBIEG ZAJĘĆ :

1. Sporządzenie listy argumentów odmowy w sytuacji nacisku grupy. Tworzymy 2 listy argumentów-"młodzieżową" i "dorosłych".
- listę "młodzieżową"proponuje klasa-propozycje odmowy zapisuje się na tablicy.
- listę "dorosłych"przedstawia prowadzący w oparciu o nagrania magnetofonowe.

Uczniowie porównują obie listy-jakie argumenty są wspólne, a co różni te listy, jakie są "męskie" argumenty, a jakie "damskie"- dyskusja na te tematy.

2. Gra dydaktyczna "Nie, nie idę z Wami". Klasę dzieli się na grupy, każda grupa ma przygotować i przedstawić krótką scenkę w której grupa osób postanawia urządzić libację, pójść na wódkę lub piwo. Jeden z członków tej grupy nie ma na to ochoty i odmawia, podczas gdy pozostali wywierają na niego nacisk. Klasa stara się wychwycić, jakich argumentów używa ten, który nie chce iść z resztą grupy. Może on wykorzystać propozycje z listy opracowanych argumentów. Po wystąpieniu każdej grupy, klasa wybiera te argumenty, które nie narażają na całkowite odrzucenie przez rówieśników, a jednocześnie pozwalają zachować samodzielną decyzję.
3. Ankieta "Łatwe - trudne". W ankiecie opisano pięć sytuacji związanych z piciem alkoholu. Uczniowie muszą dla każdej z nich: • napisać, jak w tej sytuacji byłoby najlepiej postąpić, • oszacować w skali od 1 do 5, czy łatwo czy też trudno byłoby to zrobić.

Sytuacje: 1) Twoi koledzy i koleżanki piją, a ty nie masz ochoty. Dokuczają Ci, wyśmiewają się z Ciebie. 2) Twoi przyjaciele chcą się przejechać samochodem, który ma prowadzić ich znajomy, ale on jest pijany. 3) Jesteś na przyjęciu, gdzie jest mnóstwo piwa. Chcesz się napić tyle, by lekko zaszumiło w głowie, ale nie chcesz się upić. Co chwila ktoś zwraca się do Ciebie: a ty czemu nie pijesz? 4) Zdarza się, że Twój przyjaciel jest podpiity. Chcesz z nim o tym porozmawiać. 5) Twój ojciec pije o wiele za dużo. Wydaje Ci się, że jeden z kolegów się domyśla. 6) Jak najlepiej byłoby postąpić?

Każda z tych sytuacji może być początkiem dyskusji o doświadczeniach uczniów w tym zakresie.

Janina Łowiecka

Szkoła Podstawowa w Nowej Wsi

Przemoc w szkole i sposoby zapobiegania jej

Od 20 lat obserwuje się, iż dzieci coraz częściej nie lubią szkoły i niechętnie się uczą. Przyczyny tych postaw są wielorakie: zmiana szkoły, środowiska, zbyt liczne klasy i szkoły, indywidualne czynniki biologiczne i środowiskowe, moralny rozpad rodziny, nadużywanie alkoholu, upadek autorytetów, kult pieniądza, przeobrażenia ustrojowe, brak rozwiązań prawnych oraz brak umiejętności uwalniania się i rozwiązywania konfliktów.

Dzieci i młodzież, która doświadczyła przemocy, naśladuje dorosłych rozwiązując swoje problemy przy użyciu siły i przemocą dochodzi do celu. Sprowokowani agresywnym zachowaniem, zachowują się agresywnie. Akty przemocy skierowane zawsze przeciwko słabszym, którzy nie potrafią bądź nie chcą się angażować, zachowują się agresywnie. Dzieci stają się najczęściej ofiarami przemocy w szkole ze strony swoich rówieśników, którzy stosują wobec nich przemoc fizyczną, emocjonalną, ekonomiczną.

Sposoby przemocy, prześladowań spotykane w szkołach to: znęcanie się starszych nad młodszymi, zastraszanie, wymuszanie, wyłudzenie, bicie, zmuszanie do wybranych zachowań i wykonywania przemyślnych zadań (od śpiewu po zadawanie bólu). Ofiarami przemocy w szkole są jednostki o cechach indywidualnych, dzieci wrażliwe, ostrożne, nieśmiałe, małomówne, kulturalne, pasywne, zatrwożone, niepewne, o niskim statusie w grupie, wyizolowane przez agresorów z grupy, niepopularne. Atakowane przez agresorów reagują płaczem, ucieczką, strachem, spadkiem własnej samooceny, w szkole czują się samotne, opuszczone, nie mają przyjaciół, nie są agresywne. Agresorzy zafascynowani przemocą i narzędziami, które stosują wobec ofiar, udają "twardzieli", "bawią się" krzywdą kolegów. Nie współczują swoim ofiarom. Agresorami są dzieci, które mają silną pozycję w grupie, doświadczyły przemocy w rodzinie, często są niepewne, przestraszone, ale utrwalana agresja może w przyszłości skutkować popełnieniem przestępstw kryminalnych. W rzeczywistości są też sami ofiarami swej przemocy. Wzrost przestępczości nieletnich wymusza wprowadzenie nowych rozwiązań prawnych i działań profilaktycznych.

Dzieci należy uczyć rozpoznawania niebezpiecznych sytuacji, przyswajania właściwych zasad zachowania, sposobów rozwiązywania problemów, wskazywać instytucje, stowarzyszenia, organizacje niosące oparcie, pomoc. Wskazywać autorytety, wznaczać więzi rodzinne, budować jednolity system wychowawczy w relacjach: szkoła, dom, środowisko. Wszystkim pracującym z młodzieżą zależy na wychowywaniu zdrowego społeczeństwa, żyjącego godnie, w poczuciu bezpieczeństwa, bez upokorzeń i represji ze strony otoczenia.

Jak zapobiegać, jak wyeliminować zjawisko agresji i przemocy wśród dzieci w szkołach? Należy realizować programy interwencyjne, profilaktyczne mające na celu całkowite wyeliminowanie agresji i przemocy w szkole.

Środki zaradcze to:

- ankietowanie w celu zebrania oczekiwanej informacji zwrotnej,
- wypracowanie programu działania w szkole i dla szkoły,
- realizacja imprez tematycznych sprzyjających wyeliminowaniu problemu,
- kontrola miejsc, gdzie dochodzi do stosowania przemocy w szkole;
- organizacja wolnego czasu uczniów przez szkołę, świetlicę;
- dostępny telefon zaufania,
- współpraca pomiędzy szkołą a rodzicami – zebrania, dyskusje, podejmowanie środków zaradczych, udział rodziców w życiu szkoły i w realizacji programów profilaktycznych;
- rejestr aktów agresji i przemocy- ofiar i agresorów,
- spotkania rodziców ofiar i sprawców,
- pedagogizacja rodziców w zakresie przemocy i agresji wśród młodzieży – wskazywanie literatury,
- współpraca rodziców między sobą w ramach kół dyskusyjnych, stowarzyszeń rodziców uczniów danej szkoły,
- aktywizowanie rodziców w celu tworzenia grup ochrony bezpieczeństwa dzieci poza szkołą,
- współpraca szkoły z policją, sądem, kuratorami;
- partnerskie współdziałanie nauczycieli i uczniów przeciw agresji,
- szerzenie i nagradzanie pozytywnych postaw młodzieży w środowisku rówieśniczym,
- włączanie uczniów do uczestnictwa w propagowaniu zapobiegania agresji,
- opracowanie reguł postępowania w klasie, szkole w celu ograniczenia przemocy;
- kształtowanie zachowań wobec przemocy, demoralizacji, krzywdzeniu innych;
- głośne czytanie tekstów przewodnich, literatury młodzieżowej i dziecięcej w celu wywołania współczucia dla ofiary;
- stosowanie metod "dramy" o obszarze przemocy, zdarzeniach, przykładach z rzeczywistości;
- uświadamianie uczniom agresywnym szkodliwości ich postępowania i ewentualnych dobrych skutkach odejścia od agresji,
- stosowanie pochwał i przyjazne zainteresowanie nauczycieli postawami ofiar i agresorów,

- sankcje karne za zachowania agresywne i użycie przemocy,
- cotygodniowa ocena postaw uczniów na godzinach wychowawczych,
- realizacja programów edukacyjnych zmierzających do kształtowania osobowości dzieci i młodzieży,
- indywidualne rozmowy rodziców z wychowawcą,
- rozmowy z uczniami, grupami stosującymi przemoc,
- rozmowy z ofiarą przemocy, nawet mimo jej protestu;
- rozmowy z rodzicami sprawców i ofiar przemocy,
- pomoc psychoterapeutyczna dla rodziców i uczniów, poprzez skierowanie do grup wsparcia, na terapie ofiar przemocy, konsultacje psychologiczne i na pobyt w świetlicy socjoterapeutycznej;
- zmiana klasy lub szkoły w wypadku "rozbicia" gangu,
- koordynowanie działań zapobiegających przemocy przez inne placówki, instytucje inne niż szkoła, mające styczność z dziećmi i młodzieżą;
- tworzenie lokalnych zespołów zajmujących się problematyką agresji i przemocy wśród dzieci i młodzieży.
- tworzenie lokalnej polityki wspierania szkoły, rodziców, dzieci.

Rodzi się pytanie czy realizacja programu zapobiegającego przemocy zlikwiduje przemoc? Uczniowie w większości uważają, że jest to możliwe. To oni oczekują pomocy w zakresie szerzącej się przemocy. Pomóc drugiemu człowiekowi zawsze warto i na pomoc dla drugiego człowieka nigdy nie jest za późno.

Literatura: 1. Flandrin J. – L. 1998. "Historia rodziny" Warszawa. Oficyna Wydawnicza Volumen. 2. Hardyment Ch. 1999, "Rodzina" Warszawa: Prószyński i S – ka. 3. Szlendak T. 2000 "Encyklopedia socjologii". Oficyna Naukowa. 4. Browne K., Herbert M. "Zapobieganie przemocy w rodzinie" Warszawa 1999. 5. Olwens D., "Mobbing – fala przemocy w szkole. Jak ją powstrzymać?" Warszawa 1998. 6. Lipowska – Teutsch A. "Wychować, wyleczyć, wyzwolić" Warszawa 1998.

Podręcznik do nowej szkoły średniej

Renata Przybylska,

O JĘZYKU POLSKIM

- kl. 1-3 - liceum ogólnokształcące
- liceum profilowane
- kl. 1-4 - technikum

Wydawnictwo Literackie Kraków 2002

Maria Tymm

Szkoła Podstawowa nr 9 w Słupsku

Ocena obiektywna ucznia

Proces oceniania przybiera szereg zróżnicowanych postaci. Ocenianie towarzyszy człowiekowi przez całe życie. W procesie oceniania bywa on zarówno ocenianym jak i oceniającym, przy czym uczestnictwo w procesie oceniania jest praktycznie nieuniknione.

Zajmę się oceną uczniów w sytuacji oceniania szkolnego. Oceny dokonywane w szkole to nie tylko stopnie wstawiane przez nauczyciela do dziennika. Oceniają się wzajemnie sami uczniowie, oceniani są przez dorosłych. Ocena, którą dokonują nauczyciele w stosunku do uczniów, powinna być obiektywnym wyrazem ich postępów, które poczynili w procesie edukacyjnym.

CZY SPEŁNIENIE TEGO POSTULATU JEST MOŻLIWE W SZKOLNEJ PRAKTYCE?

W toku procesu nauczania dochodzi do zbierania przez nauczyciela informacji, na podstawie których opiera on swoje sądy o postępach w edukacji, jakie czynią uczniowie. W zależności od sposobu zbierania tych informacji ocena może być mniej lub bardziej obiektywna, a więc gorzej lub lepiej oddawać rzeczywiste zmiany, jakie zachodzą w stanie wiedzy i umiejętnościach nabywanych przez ucznia w toku pobierania wiedzy. Zajęcia w klasie widziane są jako spotkanie nauczyciela z uczniem celem zaprezentowania określonego materiału informacyjnego lub oddziaływania wychowawczego.

Nauczyciel ma pewne wyobrażenie ucznia dobrego i złego, mówiąc bardziej precyzyjnie zdolnego i słabego. Musi dotrzeć do uczniów o odmiennych modelach myślenia- czy to w wyrażaniu problemów w ich języku, czy ustosunkowaniu się do poruszanych przez nich zagadnień tematycznie obcych.

Uczniowie podejmują naukę głównie po to aby uniknąć nieprzyjemnych konsekwencji nieuczenia się: słabych stopni, powtarzania klasy, nagany, kary itd. Taką postawę tylko jeden mały krok dzieli od wyrobienia w sobie przekonania, że uczenie się jest pewną przejściową niedogodnością narzuconą przez szkołę.

W klasie uczniowie rozmawiają, słuchają, podejmują decyzje, zapisują dużo papieru, pracują w grupach, pracują samodzielnie, czasami śmieją się, czasami płaczą, a do czynności, które wykonują należy czytanie, pisanie, odpowiadanie na pytania, rysowanie i rozumienie. Wynikiem tego wszystkiego jest uczenie się, czyli przyswajanie sobie postaw, zdobywania sprawności manualnych oraz zdobywanie informacji. Do potrzeb oceniania dokonuje się selekcji wśród tego bogactwa wydarzeń.

Nauczyciel skłonny jest kłaść nacisk na produkty końcowe a mniej na procesy uczenia się, stąd procesy takie

jak diagnozowanie, uzupełnianie, ponowna ocena i adaptacja oceniane są nisko, jeżeli za kryterium przyjmuje się stawiane stopnie. Uczniowie dochodzą do przekonania, że uczenie się oznacza znalezienie właściwej odpowiedzi, a sposób uzyskania tej odpowiedzi jest mniej istotny.

Z doświadczeń nauczycieli wynika, że uczniowie nie uznają dyskusji i debaty za „prawdziwe uczenie się”. Dla nich „prawdziwym uczeniem się” jest dyktowanie prawdziwych odpowiedzi i odtwarzanie ich na piśmie. To sposób na otrzymanie oceny potwierdzającej ich dobre osiągnięcia w uczeniu się.

Aktualnie ocenianie jest generalną porażką edukacji, którą Bolesław Niemierko szczegółowo opisał w swoich książkach. Ocenianie jest źródłem udreki wielu ambitnych nauczycieli. Często dochodzą oni do wniosku, że ocenianie nie ma głębszego sensu, a ich obiektywność jest z jednej strony nieosiągalna, a z drugiej strony niesprawiedliwa. Uczeń w danej chwili może być niedysponowany a na następnej lekcji wysoce pozytywny, błyskotliwy. Czy wobec tego stopnie są niepotrzebne w ocenie - poziomu opanowania wiadomości szkolnych? Można uznać, że niskie stopnie mogą zniechęcać mniej zdolnych uczniów do wysiłku, że stopnie powodują porażkę, że naleganie na wysokie stopnie, prowadzi do oszustw, że stopnie nagradzają konformizm, że często stosowane są jako kara lub środki dyscyplinujące a nie jako właściwe miary osiągnięć.

Stosowane eksperymenty, których celem było wprowadzenie nauczania bez ocen, nie doprowadziły do zadawalających wyników i co ciekawe często były zarzucane na prośby samych uczniów domagających się aby ich oceniać i w ten sposób uzmysławiać im, w jakim stopniu opanowali oni wymaganą od nich wiedzę i w jakim kierunku powinni skoncentrować swoje wysiłki w procesie nauczania.

Bolesław Niemierko w: „KODEKSIE ETYCZNEGO OCENIANIA SZKOLNEGO” radzi:

- „Ogranicz komentarze przed frontem klasy na temat niepowodzeń poszczególnych uczniów, zachowaj dyskrecję”.
- „Stwórz racjonalną procedurę odwoławczą od zbyt niskich ocen”.
- „Stale odnawiaj dostępnymi środkami swą wiedzę dydaktyczną i pomiarową”.

Bibliografia: 1. Meier A., *Socjologia wychowania*. Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne, W-wa 1982 2. Meighan R., *Socjologia edukacji*. Wyd. Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 1993 3. Niemierko B., *Między oceną szkolną a dydaktyką. Bliżej dydaktyki*. Wyd. Szkolne i Pedagogiczne. Spółka Akcyjna, W-wa 1999 4. Zemło M., *Nowa socjologia edukacji*. Wyd. „Trans Humana”, Białystok 1996

Izabela Kodrowska
ZSE w Łęborku

Propozycja oceniania z wychowania fizycznego w szkole ponadgimnazjalnej

Ocenianie postępów ucznia w szkole średniej (ponadgimnazjalnej) z różnych przedmiotów, w tym również z wychowania fizycznego, stanowi ciągle temat sporów i dyskusji, szczególnie rodziców i uczniów. Sposób, w jaki oceniamy uczniów (zwłaszcza starsze pokolenie nauczycieli), nie zmienił się od wieków. Niewielu spośród nas, nauczycieli, próbuje nowych sposobów i technik oceniania, ponieważ wymaga to od nas nowego spojrzenia na ucznia i przedmiot oraz większego zaangażowania. Istnieje również opinia, iż ocena celująca, bardzo dobra oraz dobra z wychowania fizycznego zarezerwowana jest wyłącznie dla najbardziej sprawnych, uzdolnionych i biorących udział w zawodach sportowych. Ci, którzy tak myślą – myślą się.

W moim przekonaniu, oceniając ucznia z wychowania fizycznego, musimy brać pod uwagę:

1. wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki przedmiotu, jakim jest wychowanie fizyczne,
2. możliwości ucznia,
3. aktywność w proponowanych formach aktywności fizycznej na lekcjach wf i poza lekcjami oraz w działalności na rzecz kultury fizycznej w szkole i poza nią
4. umiejętności.

Powodem stworzenia przeze mnie nowego sposobu oceniania z wychowania fizycznego było:

- zawodność dotychczasowego – „tradycyjnego” oceniania osiągnięć ucznia na lekcjach wf,
- wyjście naprzeciw potrzebom i „życzeniom” uczniów w zakresie zajęć ruchowych,
- możliwość bardziej obiektywnej oceny wysiłku uczniów na lekcjach wf,
- umożliwienie uczniom nawet mniej zdolnym i o niższym poziomie rozwoju fizycznego (w tym częściowo zwolnionym z wf) osiągnięcia wyższej oceny niż tylko dostateczna,
- stworzenie silniejszej motywacji do aktywnego uczestnictwa na lekcjach wf i poza szkołą,
- ograniczenie stresu przed wykonywaniem ćwiczeń,
- uaktywnienie uczniów do samokontroli, samooceny i samorealizacji własnych potrzeb ruchowych i zainteresowań,
- kształtowanie nawyku systematycznej aktywności fizycznej.

Za podstawę przy opracowywaniu nowego systemu oceniania z wychowania fizycznego przyjęłam:

1. zapis w rozporządzeniu MEN z dnia 19.04.1999r.
2. plan wychowawczy szkoły,
3. system wewnątrzszkolnego oceniania,
4. bazę szkoły,
5. możliwości uczniów,
6. dotychczasowe własne doświadczenia.

W moim systemie oceniania, elementami składowymi oceny z wychowania fizycznego są oceny za:

1. frekwencję,
2. aktywność,
3. postęp sprawności fizycznej,
4. umiejętności.

Każdy z tych elementów stanowi 25% oceny z wf. Ocena końcowa z wf – to wypadkowa czterech ocen, tzn. za frekwencję, aktywność, postęp sprawności fizycznej i umiejętności.

OCENA ZA FREKWENCJĘ - wystawiana jest na koniec semestru (roku) na podstawie zgromadzonych "minusów" za nieobecności na lekcjach wf, przy czym:

1. nieobecność nieusprawiedliwioną – traktować jako "==" (dwa minusy),
2. nieobecność usprawiedliwioną – traktować jako "-" (jeden minus).

W ten sposób ilość nagromadzonych "minusów" w jednym semestrze znajdujemy w poniższej tabeli stosownie do ilości odbytych godzin wf w danej klasie i odczytujemy ocenę za frekwencję.

Proponuję za:

- 100% obecności - ocenę celującą,
- 51% nieobecności - nieklasyfikowany,
- 50%-40% "minusów" - niedostateczny,
- 39%-30% "minusów" - dopuszczający,
- 29%-20% "minusów" - dostateczny,
- 19%-10% "minusów" - dobry,
- 9%-1% "minusów" - bardzo dobry.

100% obecności celujący	50-40% „minusów” ndst	39-30% „minusów” dop	29-20% „minusów” dst	19-10% „minusów” db	9-1% „minusów” bdb
69	35-28	27-21	20-14	13-7	6-1
68	34-28	27-21	20-14	13-7	6-1
67	34-27	26-21	20-14	13-7	6-1
.....
20	10-8	7-6	5-4	3-2	1

Uwagi: Kryteria rozliczania frekwencji wśród młodzieży na lekcjach wf każdy nauczyciel może wypracować samodzielnie. Moja propozycja sprawdza się i jest skutecznym środkiem wychowawczym nie tylko na lekcjach wf.

OCENA AKTYWNOŚCI – wystawiana jest na koniec semestru (roku) na podstawie ilości zgromadzonych "plusów" i "minusów". Ocenie podlegają tu cztery sfery aktywności ucznia:

I SFERA – aktywność na lekcjach wf:

"+" można uzyskać m.in. za:

- zaangażowanie na lekcjach,
- inwencję twórczą,
- maksymalny wysiłek,
- duży zasób wiedzy,
- zdyscyplinowanie,
- higienę stroju,
- pomoc w rozkładaniu i zbieraniu sprzętu sportowego,
- chęci do ćwiczeń,
- wyniki we współzawodnictwie wewnątrzklasowym (m.in.: za uzyskanie I m. – ilość "+" równa jest ilości drużyn, m.in.).

"-" można otrzymać m.in. za:

- niechętnie i negatywne uczestnictwo w zajęciach,
- brak dyscypliny,
- brak higieny,
- nieodpowiedni strój ćwiczebny,
- spóźnienia nieusprawiedliwione,
- brak stroju (dwa minusy – "==").

II SFERA – udział w zawodach sportowych:

Za udział w zawodach:

- wewnątrzszkolnych - 5 x "+"
- powiatowych:
 - w rezerwie - 5 x "+"
 - bezpośrednio - 6 x "+"
- wojewódzkich - 7 x "+"

Za nieobecność nieusprawiedliwioną na zawodach uczeń otrzymuje "==".

III SFERA – udział w sportowych zajęciach pozalekcyjnych w szkole i poza szkołą.

Za każdy "udział" uczeń otrzymuje "+"

IV SFERA – praca społeczna w zakresie wychowania fizycznego.

"+" można otrzymać za:

- sędziowanie,
- pomoc w organizacji zawodów,
- pomoc w redagowaniu gazetki wydarzeń sportowych w szkole,
- konserwację sprzętu.

Ilość "+" w tej sferze aktywności zależy od rodzaju pracy ucznia.

!!! Każdy jeden "-" można zamienić (zlikwidować), tracąc uprzednio zdobyte cztery "+" (4 x "+").

Ocena końcowa z aktywności – wg poniższej tabeli.

Uwagi: Ilość zgromadzonych plusów i minusów musi być odczytywana stosownie do ilości aktywnie odbytych przez uczniów lekcji. W mojej praktyce przyjęłam zasadę, że uczeń prawidłowo przygotowany do lekcji wf (odpowiedni strój) i aktywnie uczestniczący na każdej lekcji otrzymuje "+" (plusa), a więc nawet osoba, która nie bierze udziału w zajęciach

pozalekcyjnych, zawodach czy pracach społecznych ma szansę uzyskać ocenę celującą z aktywności w semestrze. Z mojego doświadczenia mogę powiedzieć, iż uczniowie prześcigają się w pomysłach na lekcjach wf i poza nią.

TABELA "AKTYWNOŚĆ" (fragment)

Ilość godzin wf w jednym semestrze	cel	bdb	db	dst	dop	ndst
20	21 i więcej	16-20	11-15	6-10	1-5	tylko
21	22 i więcej	16-21	11-15	6-10	1-5	...
22	23 i więcej	17-22	11-16	6-10	1-5	
.....	
60	61 i więcej	46-60	31-45	16-30	1-15	

OCENA ZA POSTĘP SPRAWNOŚCI FIZYCZNEJ – po zakończeniu wszystkich prób w trakcie semestru lub na końcu semestru. Każdy uczeń pod tym względem traktowany jest indywidualnie. Ocenie się postęp w zakresie motoryki.

Przystępując do pierwszych prób, zaliczeń, zadań – uczeń swoim pierwszym wynikiem ustala swój standard (poziom możliwości). Następnie próby wykonujemy analogicznie do pierwszych po racjonalnym czasie, w którym możliwe jest osiągnięcie postępu sprawności fizycznej. Ze względu na różnego rodzaju częściowe zwolnienia lekarskie z ćwiczeń – osoby, które nie będą mogły wykonywać wszystkich prób – posiadają ograniczoną ilość zadań. I tak:

- uczniowie wykonujący wszystkie zadania – mają 7 prób (szybkość, wytrzymałość, skoczność, gibkość, zwinność, siła mięśni ramion i siła mięśni brzucha),
- uczniowie częściowo zwolnieni – mają 4 próby (różne, w zależności od rodzaju ograniczenia w ćwiczeniach).

Wyniki:

- 1) poprawiony - traktuję jako "+" (plus),
- 2) ten sam - traktuję jako "0" (zero),
- 3) gorszy - traktuję jako "-" (minus).

Ilość zgromadzonych w semestrze "+", "0", "-" wg poniższych tabel dla 7 i 4 prób decyduje o ocenie za postęp sprawności fizycznej.

Uwagi: Proponuję w I semestrze w klasach początkujących za pierwsze próby wystawiać oceny, np.:

dobre - za ogólnie bardzo słabe wyniki (poniżej przeciętnej),
bardzo dobre - za wyniki przeciętne,
celujące - za wyniki np. będące rekordami szkoły.

Zdaję sobie sprawę, iż pierwsze wyniki mogą być celowo przez uczniów zaniżone. Myślę jednak, że nauczyciele wf. znajdują swoje własne sposoby na to, ażeby wyniki te były adekwatne do możliwości ucznia. W najgorszym wypadku ocena za postęp sprawności fizycznej w I semestrze będzie zawyżona, co zmobilizuje uczniów do jej utrzymania. W klasach programowo najwyższych (maturalnych) proponuję zastosować od 4-5 prób z powodu krótszego toku nauki.

TABELA OCENY SPRAWNOŚCI FIZYCZNEJ

Ocena	7 PRÓB			4 PRÓBY		
	Wynik poprawiony „+”	Wynik ten sam „0”	Wynik gorszy „-”	Wynik poprawiony „+”	Wynik ten sam „0”	Wynik gorszy „-”
6	7	X	X	4	X	X
6	6	1	X			
6	6	X	1			
6	5	2	X			
5+	5	1	1	3	1	X
5+	4	3	X			
5	5	X	2	2	2	X
5	4	2	1			
...
2	X	X	7			

OCENA ZA UMIEJĘTNOŚCI – wystawiana przy końcu semestru na podstawie ocen cząstkowych. Oceny cząstkowe uczniowie zdobywają na podstawie testów i sprawdzianów (metodą tradycyjną) z umiejętności w zakresie:

- gier zespołowych,
- gimnastyki,
- lekkoatletyki,
- wiadomości.

Moja ocena za umiejętności opiera się głównie na testach. Forma taka ma swoje zalety:

- uczniowie świadomie podchodzą do wykonywania zadań ruchowych, dbając o ich szczegóły;
- uczniowie wiedzą, co ich czeka;
- uczniowie znają jasne kryteria oceny danego elementu.
- testy wychwytyują najważniejsze elementy zadań ruchowych,
- pozwalają osiągnąć wyższe wyniki uczniom mniej zdolnym.

Taki rodzaj oceniania umiejętności został zaaprobowany przez uczniów. Metodę oceny tradycyjnej stosuję bardzo rzadko, głównie w dziale gimnastyki. Często też stosuję na lekcjach gimnastyki ocenę "komisyjną", tzn. powołuję uczniowską komisję oceniającą (składa się ona z 3-7 uczniów i nauczyciela wf) i wystawiającą ocenę za wykonanie zadania wg uprzednio ustalonych i znanych kryteriów.

Zaproponowana przeze mnie metoda oceniania na pewno nie jest idealna. Jak każda ma wady, ale zalet ma więcej, o czym przekonałam się w praktyce. Po 16 latach pracy dopracowałam się najbardziej sprawiedliwego systemu, który ma na uwadze ucznia: bardzo zdolnego i mniej zdolnego, aktywnego i mniej aktywnego, systematycznego i niesystematycznego.

Wielu nauczycieli wychowania fizycznego, próbując zastosować ten system oceniania, będzie miało wiele oporów ze względu na dużą "dawkę" biurokracji. Z moich doświadczeń wynika, że rolę sekretarza mogą przejąć "niećwiczący", którzy wręcz "uwielbiają" pomagać nauczycielom.

Podsumowując, przedstawiona propozycja oceniania z wychowania fizycznego promuje przede wszystkim aktywność i postęp ucznia, a nie umiejętności. Uczeń ma tutaj największy wpływ na kształtowanie swojej oceny z wf, po uprzednim zapoznaniu się z kryteriami tej oceny na początku roku szkolnego. Mam nadzieję, iż moje spojrzenie na ocenę z wychowania fizycznego pomoże i zmobilizuje niektórych nauczycieli do zmiany stereotypowego oceniania.

Alicja Skalecka

Szkoła Podstawowa nr 4 w Słupsku

Test z wychowania fizycznego w klasie VI

“Wiedza nie określa bezpośrednio wyboru, ale dostarcza przesłanek, na których się ona opiera.” (Józef Koziński)

Wiedza uczniów o kulturze fizycznej pomaga im:

- prawidłowo rozwijać się fizycznie
- rozwijać swoją sprawność motoryczną
- podnosić wydolność fizyczną
- korygować wady postawy

Jeżeli wiadomości uczniów o kulturze fizycznej wyniesione z lekcji wf będą niedostateczne, to i ćwiczenia fizyczne, niewłaściwie dobierane przez samych uczniów, mogą okazać się szkodliwe dla zdrowia. Z kolei sprawdzianem takich wiadomości są testy z wychowania fizycznego opracowane przeze mnie dla kl. VI.

TEST

- Podkreśl właściwą odpowiedź:** Które ćwiczenie szczególnie rozwija twoją sprawność zwaną *szybkością*:
 - szybkie wykonywanie przysiadów
 - szybki bieg pod górę
 - szybkie wstawanie z krzesła
 - szybki bieg na krótkich dystansach
- Podkreśl właściwą odpowiedź:** Które ćwiczenie szczególnie rozwija twoją sprawność zwaną *siłą*:
 - rzut piłką lekarską o różnym ciężarze
 - szybkie podskoki ze skakanką
 - szybki bieg slalomem
 - przewrót w przód
- Podkreśl właściwą odpowiedź:** Które ćwiczenie szczególnie rozwija twoją sprawność zwaną *zwinnością*:
 - wieloskoki
 - bieg slalomem
 - głębokie skłony w przód i w tył
 - szybkie wykonywanie przysiadów
- Podkreśl właściwą odpowiedź:** Które ćwiczenie szczególnie rozwija twoją sprawność zwaną *wytrzymałością*:
 - przebieganie krótkich odcinków z dużą szybkością
 - bieg w czasie np. 6 min w dowolnym tempie
 - szybkie wchodzenie po schodach
 - szybki bieg pod górę
- Przyporządkuj** próbom ruchowym cechy motoryczne:

• rzut piłką lekarską	a) szybkość
• bieg na dystansie 60m	b) siła
• bieg slalomem	c) wytrzymałość
• bieg na dystansie 600m	d) zwinność

- Podkreśl właściwą odpowiedź.** Samokontrola i samoocena ma przede wszystkim na celu:
 - uatrakcyjnienie zajęć z wychowania fizycznego
 - pomoc nauczycielowi wystawić oceny
 - sprawdzenie własnej sprawności fizycznej lub umiejętności ruchowej
 - sprawdzenie, czy jestem lepsza/y/ od koleżanki/ kolegi/
- Podkreśl właściwą odpowiedź.** Aby przeciwdziałać powstawaniu wad postawy trzeba:
 - nosić tornister na jednym ramieniu
 - wzmacniać/poprzez ćwiczenia/mięśnie tułowia, ramion, nóg
 - siedzieć pochylonym nad książką
 - nosić buty na wysokich obcasach
- Podkreśl.** Co zaliczysz do form aktywnego wypoczynku:
 - turystykę
 - rozwiązywanie krzyżówek
 - pracę w ogródku
 - drzemkę po obiedzie
 - oglądanie telewizji
 - wycieczkę rowerową
- Podkreśl prawidłową odpowiedź:** Asekuracją nazywamy:
 - ostrożne wykonywanie ćwiczeń
 - unikanie wykonywania ćwiczeń
 - ubezpieczenie ćwiczącego podczas wykonywania ćwiczeń
 - ochronę przed uderzeniem ze strony ćwiczącego podczas wykonywania ćwiczeń
- Podkreśl prawidłową odpowiedź:** Jak należy trzymać głowę podczas wykonywania przewrotu w przód:
 - prosto
 - w dowolny sposób
 - uniesioną
 - przyciągniętą do klatki piersiowej
- Podkreśl:** W której grze sportowej występuje siedmiu zawodników:
 - koszykówka
 - siatkówka
 - piłka ręczna
 - piłka nożna
- Podkreśl:** W której grze sportowej występuje pięciu zawodników:
 - piłka ręczna
 - piłka nożna
 - koszykówka
 - siatkówka
- Podkreśl:** W której grze sportowej występuje sześciu zawodników:
 - koszykówka
 - siatkówka
 - piłka ręczna
 - piłka nożna
- Podkreśl.** Skok w dal to:
 - rozbieg, odbicie, pokonanie jak największej wysokości
 - rozbieg, odbicie, pokonanie jak największej odległości
 - rozbieg, odbicie, pokonanie jak największej wysokości przy pomocy dodatkowego przyrządu

Literatura: Romanowska A., Autorski program wychowania fizycznego dla klas IV – VI szkoły podstawowej. Płock 1999

Mirosława Miloch

Przedszkole w Gostkowie

Rozwój dziecka przedszkolnego

ĆWICZENIA ODDECHOWE I RELAKSACYJNE

Jednym z czynników warunkujących prawidłowy – zwłaszcza psychoruchowy – rozwój dziecka, jest umiejętność właściwego operowania własnym oddechem oraz minimalizowanie napięć mięśniowych i emocjonalnych. Stwierdza to wielu autorów książek zawierających wskazówki do pracy z dziećmi. Szczególnie ważne w świetle tych wskazań jest oddychanie. Jeżeli jest złe, zaburza funkcjonowanie organizmu. Od tego bowiem jaki jest oddech – głęboki, pełny, równy, płytki, szybki, męczący i inny – zależy czy źródło naszego życia – tlen – zasila cały organizm, czy następuje jego niedotlenienie.

Każdy z nas wie, jak zmienia się oddech podczas śmiechu, strachu, stresu, choroby czy odpoczynku, kiedy chcemy “zaczepnąć świeżego powietrza.” Przy spokojnym i głębokim oddechu małego dziecka zaobserwujemy lekko wznoszący i opadający ruch całego ciała. Można więc powiedzieć, że dziecko oddycha całym ciałem. Gdy coś je jednak boli lub jest wystraszone, mięśnie jego napinają się, a oddech staje się płytki, urywany, szybki, czasem zatrzymywany. W takich sytuacjach płacz dziecka w pewnym stopniu pomaga mu w rozluźnieniu napięć emocjonalnych spowodowanych bólem czy strachem (mogą występować inne przyczyny), a po jego ustaniu i uspokojeniu następuje rozluźnienie mięśni i wyrównanie oddechu. Bardzo często potem na twarzy dziecka pojawia się uśmiech. Dziecko, które jest zawstydzone z powodu swego płaczu, nie potrafi powrócić do całkowitego rozluźnienia mięśni i spokojnego, głębokiego oddechu. Jest to jedna z wielu przyczyn zaburzeń oddechowych u dzieci.

U dzieci, które mają problemy ruchowe, wymowy czy emocjonalno-uczuciowe obserwujemy kłopoty z oddechem. Oddech ich jest płytki, często nierównomierny. Dziecko takie ma małą pojemność płuc i nie potrafi na ogół oddychać torem brzuszny, który jest bardzo pomocny w dostarczaniu tlenu do całego organizmu. Ćwiczenia oddechowe mają na celu pogłębienie oddechu, rozruszanie przepony, wydłużenie fazy wydechowej, a także zapobieganie takim niepożądanym zjawiskom jak arytmia oddechowa, mówienie na wdechu, kolizja między rytmem oddychania a strukturą wypowiedzi. Ćwiczenia usprawniające narządy artykulacyjne prowadzi się ze wszystkimi dziećmi w przedszkolu, począwszy od trzylatków. Ćwiczenia te pełnią funkcję rozwojową, a także profilaktyczną.

Przed przystąpieniem do ćwiczeń oddechowych należy sprawdzić drożność nosa i ogólny stan zdrowia. Dziecko nie powinno przystępować do ćwiczeń oddechowych, przy niezbyt górnych dróg oddechowych oraz osłabieniu po przebytej chorobie. W takich przypadkach ćwiczenia te mogą spowodować napady kaszlu, zawroty głowy, a nawet zasłabnięcia. Nie należy też stosować ćwiczeń pogłębionego oddychania w narzuconym, sztucznym rytmie, często wspólnym

dla całego zespołu i niezgodnym z indywidualnym zapotrzebowaniem tlenowym. Każde dziecko ćwiczenia oddechowe powinno wykonywać według własnych możliwości i w rytm własnego oddechu.

Wprowadzając ćwiczenia oddechowe zaczynamy od pozycji leżącej, gdyż jest ona najbezpieczniejsza. Dziecku, które ma braki w prawidłowym oddychaniu, może na skutek pełnego oddechu “zakręcić się w głowie”, może poczuć się słabiej. Należy więc przy pierwszych ćwiczeniach bardzo uważać i nie przedłużać ich. Dopiero po pewnym czasie, kiedy dzieci swobodnie wykonują ćwiczenia oddechowe i przy tym ćwiczenia przepony na leżąco, możemy rozpocząć ćwiczenia oddechowe w pozycji siedzącej “po turecku” (w siadzie skrzyżnym) lub na kolanach, opierając pośladki na piętach kiedy samopoczucie dzieci w czasie tych ćwiczeń jest dobre, możemy już wtedy wykorzystać wszystkie pozycje ciała, także stojące i w ruchu. Trzeba pamiętać, by ćwiczenia oddechowe wykonywane były w dobrze przewietrzanej sali, a przy sprzyjającej pogodzie na powietrzu.

Ćwiczenia relaksacyjne i rozluźniające są w pewnym sensie kontynuacją i utrwaleniem ćwiczeń oddechowych, gdyż bez umiejętności prawidłowego, spokojnego, wyrównanego oddechu nie jest możliwe wykonanie pełnego relaksu czy rozluźnienia. A z kolei przy wykonywaniu ćwiczeń relaksacyjnych i rozluźniających – po pewnym czasie – organizm sam reguluje zapotrzebowanie tlenowe, w związku z czym następuje samoistne pogłębienie i wyrównanie oddechu. Ćwiczenia rozluźniające polegają na świadomym rozluźnianiu wszystkich mięśni. Jeżeli jest to połączone z dążeniem do pełnego odprężenia psychicznego, nosi nazwę relaksu bądź ćwiczeń relaksacyjnych. Przy ćwiczeniach rozluźniających można stosować różne pozycje ciała, w ćwiczeniach relaksacyjnych z udziałem dzieci tylko pozycję leżącą. Ćwiczenia relaksacyjne należy stosować w takim momencie, kiedy obserwujemy u dzieci napięcia emocjonalne wyrażające się nadpobudliwością psychoruchową, po zabawach i ćwiczeniach pobudzających. Najczęściej chodzi wtedy o odpoczynek bierny i wyrównanie oddechu. Po zakończeniu ćwiczenia relaksacyjnego proponuję wykonanie na leżąco przeciągania (tak jak po spaniu), jest to naturalny masaż ciała poprawiający ukrwienie i dotlenienie całego organizmu.

Ćwiczenia stosujemy po wszystkich zabawach i ćwiczeniach, a nawet w czasie ich trwania. Prawidłowy oddech, umiejętność rozluźnienia mięśni i relaksacji jest warunkiem nawykowego przybierania poprawnej postawy, a co za tym idzie właściwego funkcjonowania całego organizmu. Musimy jednak pamiętać, że każde dziecko ma własny rytm oddechu, odrębną pojemność płuc i budowę klatki piersiowej, dlatego też tak ważne jest aby ćwiczenia oddechowe miały charakter indywidualny, dostosowany do możliwości rozwojowych dziecka.

Wszystkie zabawy i ćwiczenia oddechowe, rozluźniające i relaksacyjne powinny być najpierw przećwiczone przez osobę prowadzącą zajęcia, ponieważ wbrew pozorom nie są to ćwiczenia łatwe. Dziecko natomiast musi otrzymać wzór jak najbardziej prawidłowy, poza tym są to ćwiczenia, które nam, dorosłym, są również bardzo przydatne i potrzebne.

ZABAWA W BAJKI Dzieci leżą na plecach na podłodze, nogi proste, stopy lekko rozchylone, ręce rozluźnione, wyciągnięte wzdłuż ciała, dłonie stroną wewnętrzną skierowane ku górze, oczy zamknięte (jak przy ćwiczeniu relaksacyjnym). Zadaniem dzieci jest wymyślenie lub wyobrażenie sobie jakiejś bajki. Należy powiedzieć dzieciom, aby miały zamkniętą buzię i oddychały tylko nosem. Ostatnie polecenie nie może być podane w formie nakazu, ani też powtarzane, gdyż przystępując do ćwiczeń oddechowych nie znamy możliwości oddechowych dziecka. W tym przypadku staramy się skupić jego uwagę na myśleniu o czymś przyjemnym (bajce), a zasygnalizowany proces oddychania ma odbywać się poza świadomością koncentracji uwagi na nim. Po zakończeniu ćwiczenia, które nie powinno trwać zbyt długo, dzieci opowiadają swoje bajki. Obserwujemy proces oddychania i zachowania zarówno w czasie leżenia jak też w trakcie opowiadania bajki. Pierwszą sprawą, na którą zwracamy uwagę, jest to, czy dziecku nie sprawia kłopotu oddychanie nosem, a więc czy prawidłowa jest drożność nosa. Jak zachowuje się dziecko, czy ruchy jego ciała obejmują całą klatkę piersiową, czy tylko jej część. Czy brzuch dziecka bierze udział w ruchach wydechu i wdechu i czy ruchy te są prawidłowe (wdech – unoszenie się części przeponowej, a wraz z nią prawie całego brzucha, wydech – opadanie tej części ciała), czy mamy wrażenie, że twarz, ręce i nogi też biorą udział w oddychaniu, czy procesowi temu towarzyszą dodatkowe niepotrzebne ruchy tych części ciała lub napięcie mięśniowe. Po ćwiczeniu tym – w zależności od zachowania i trudności oddechowych – będziemy wiedzieć, które z ćwiczeń należy powtarzać częściej i jak długo należy pozostać z dziećmi w pozycji leżącej.

ROZPĘDZANIE CHMUREK Dzieci leżą na podłodze na plecach. Nogi ugięte w kolanach, swobodnie, oparte całymi stopami o podłogę, ręce leżą wzdłuż ciała. Dzieci wciągają powietrze nosem, płynnym ruchem kolistym unoszą ręce – “rozpędzając chmurki” i kładąc je na podłodze za głową. Ponieważ ręce nie “rozpędziły chmurek, teraz przy powrocie rąk do pozycji wyjściowej dzieci pomagają sobie dmuchaniem “rozpędzać chmurki”, wydychając powietrze.

ĆWICZENIA ODDECHU PRZEPONOWEGO Dzieci znajdują się w pozycji leżącej na plecach, mają rozluźnione wszystkie mięśnie, nogi ugięte w kolanach, stopy przylegają do podłogi. Teraz starają się nabrać powietrza do przepony, tak aby było widoczne wyraźne unoszenie brzucha na wysokość kąta żebrowego. Powietrza nabierają nosem, a wydychają buzię. W czasie wydechu brzuch powinien przyjmować pozycję coraz bardziej wklęsłą. Ćwiczenie to często sprawia dzieciom wiele trudności. Aby ułatwić zrozumienie i wykonanie tego ćwiczenia, proponuję najpierw wykonanie samego wypychania i wciągania brzucha bez zwracania – w pierwszej fazie – uwagi na oddychania. Po opanowaniu tej fazy ćwiczenia przystępujemy do ćwiczenia właściwego, czyli napełniania powietrzem “balonika” znajdującego się w brzuszku.

UKŁON Dzieci siedzą z nogami skrzyżowanymi, dłonie swobodnie opierają na kolanach, plecy lekko zaokrąglone, głowa pochylona. Słuchają muzyki. W czasie przerwy w muzyce, w rytm własnego oddechu wykonują rękami, głową i tułowiem gest ukłonu tanecznego. Wciągając przez nos powietrze, prostują tułów, wypinają lekko do przodu klatkę piersiową, unoszą głowę odsuwając ją nieco do tyłu i miękkim, powolnym ruchem podnoszą ręce w bok. Następnie wydychają powietrze ustami, opuszczają ręce na kolana, głowę lekko przechylają do przodu, rozluźniają mięśnie grzbietu i w tej pozycji pozostają przez chwilę słuchając spokojnej nie za głośno granej muzyki. Podczas następnej przerwy w muzyce powtarzają ten sam gest.

GORAĆE MLEKO Dzieci siedzą ze skrzyżowanymi nogami lub w siadzie klęcznym. Przed sobą trzymają ręce ułożone w taki sposób, jak trzyma się dwoma rękami garnuszek z gorącym mlekiem. Każde dziecko wciąga powietrze nosem, następnie małymi “dmuszkami” studzi mleko. W ćwiczeniu tym następuje jeden krótki, głęboki wdech nosem i kilka dość szybko (ale bez pośpiechu) wykonywanych wydechów. Należy uważać, by dziecko nie męczyło się przy wykonywaniu “końcówki” wciągniętego powietrza co powoduje niepotrzebne napięcie mięśni aparatu głosowego i klatki piersiowej.

PRZYGOTOWANIE DO RUCHU Dzieci siedzą w pozycji klęcznej, pośladki oparte o pięty, tułów i głowa wyprostowane, ręce swobodnie opuszczone wzdłuż ciała. Wciągają powietrze nosem do płuc i przepony, równocześnie prostują się do pozycji klęcznej prostej (prostują ciało od kolan przez tułów do głowy, pozostawiając je przez chwilę prostopadłe do podłogi). W tej pozycji pozostają przez kilka sekund, po czym pomału ustami wypuszczają powietrze i wracają do pozycji siedzącej (wyjściowej).

ZATRZYMAJ PIŁECZKĘ Dzieci siedzą przy stolikach, nogi swobodnie oparte całymi stopami o podłogę, dłonie leżą na udach, tułów wyprostowany. Liczba siedzących dzieci przy jednym stoliku zależy od jego kształtu i wielkości. Na stoliku kładziemy lekką piłeczkę, najlepiej pingpongową. Zadaniem dzieci jest dmuchanie w piłeczkę tak, aby była cały czas w ruchu i nie spadła ze stołu. Ćwiczenie to budzi wiele emocji, jest chętnie wykonywane przez dzieci, ale nie można je przedłużać gdyż jest męczące i ze względu na towarzyszące mu silne emocje powoduje niepotrzebne napięcia mięśniowe.

PIÓRKO Do ćwiczenia potrzebne są małe, delikatne “ptasie” piórka lub bardzo lekkie papierki. Dzieci swobodnie poruszają się po sali i starają się tak dmuchać w papierek – piórko, aby utrzymać je jak najdłużej w powietrzu. W ćwiczeniu tym dzieci w sposób naturalny, poprzez zwiększone zapotrzebowanie tlenowe aktywizują funkcję narządów oddechowych.

ĆWICZENIA RELAKSACYJNE NA PLECACH Dzieci leżą na plecach, głowa ułożona prosto z linią kręgosłupa, ramiona przylegają do podłogi, ręce wyciągnięte swobodnie wzdłuż ciała, dłonie odwrócone wewnętrzną stroną do góry, nogi wyprostowane, pięty złączone, palce stóp lekko rozchylone. Przy

obajśniani tego ćwiczenia należy podejść do każdego dziecka i pokazać mu na jego rękach i nogach (przez delikatne podniesienie i puszczenie rąk i nóg), na czym polega rozluźnienie ciała. Kiedy dzieci potrafią już leżeć w rozluźnieniu, prosimy, aby zamknęły oczy i wyobrażały sobie coś bardzo pięknego, np. wspaniałe wakacje, cudowną podróż, ulubioną zabawkę itp. Do relaksu dołączamy bardzo ciche i spokojny, relaksowy akompaniament. Po zakończeniu ćwiczenia dzieci w pozycji leżącej przeciągają się tak jak po przebudzeniu, wyginając tułów raz w prawo, raz w lewo.

KRZYKNIJ JEDEN RAZ Ćwiczenie to połączone jest z ćwiczeniem oddechowym, zalecam je szczególnie przy nadmiernym napięciu mięśniowym lub wysokiej pobudliwości grupy. Dzieci siedzą w pozycji klęcznej, pośladki oparte na piętach, dłonie swobodnie leżą na udach, głowa prosto. Po przyjęciu takiej postawy wciągają nosem powietrze, następnie jednym krótkim krzyknięciem ha! (głębokim, wyrwanym z wnętrza organizmu) wydychają powietrze, wyrzucając z siebie nadmiar energii. W czasie tego ćwiczenia nie należy uciszać dzieci, lecz pobudzać do spontanicznego wyrzucenia z siebie jednym krzyknięciem nagromadzonej energii czy napięcia. Ćwiczenie to można powtórzyć 2 – 3 razy, ponieważ wymaga ono dużej koncentracji. Potem dzieci przestają być zainteresowane dokładnym jego wykonaniem i zaczynają krzyczeć, przekrzykiwać się, niepotrzebnie wysilając głos i napinając mięśnie. Poza tym większa liczba powtórzeń nie jest wskazana, a przy zniekształceniu ćwiczenia może dać odwrotny – od zamierzonego – skutek.

KŁĘBUSZEK Dzieci leżą swobodnie w najwygodniejszej dla siebie pozycji, tzn. na plecach, brzuchu, boku i słuchają muzyki. Na sygnał muzyczny zwijają się w kłębuszek, chowają głowę, podkurczają nogi, na których zaciskają ręce. Przez chwilę trwają w tej pozycji. Powrót pierwszej melodii oznacza powrót do leżenia w pozycji wyjściowej.

JABŁKO Dzieci poruszają się po całej sali, na umówiony sygnał muzyczny lub słowny zatrzymują się, aby "strącić z drzewa" wysoko rosnące jabłko. Nogi uginają w kolanach i wyskakują pionowo jak najwyżej, tak żeby wyprostować całe ciało w powietrze i wyciągniętymi w górę rękami "strącić" jabłko. Po czym "opadają" do przysiadu, a następnie do pozycji leżącej i naśladują toczące się po ziemi jabłko.

SZMACIANE LALECZKI Dzieci stoją w rozsypce w dowolnie wybranym miejscu sali, przodem zwrócone do osoby prowadzącej. Na sygnał muzyczny stają na palcach, ręce wyciągają jak najwyżej w górę. Na następne kolejno po sobie następujące sygnały dzieci rozluźniają i opuszczają bezwładnie w dół najpierw palce dłoni, potem całe dłonie, przedramiona, ramiona, głowę, górną część tułowia, uginają kolana i stopy, dotykają całym stopami podłogi, pochylają się coraz niżej i wreszcie kładą się na podłodze. Ćwiczenie to z początku wykonywane dość wolno, po pewnym czasie ćwiczeń nabiera dość żywego tempa i sprawia dzieciom wiele radości.

Grażyna Pszeniczna

Szkoła Podstawowa w Trzebieulinie

Ekspresja muzyczna uczniów

O PROGRAMIE AUTORSKIM DLA KLASY III SP

"Pojęcie ekspresja od najdawniejszych czasów wiązało się z funkcjami sztuki. Ekspresję rozumiano jako czynność wyrażania siebie poprzez muzykę, taniec, śpiew, malarstwo, poezję (Z. Świąszek).

Rozwijanie ekspresji muzycznej u dzieci w młodszym wieku szkolnym jest jedną z form twórczej działalności. Dzięki ekspresji i poprzez ekspresję dziecko lepiej poznaje świat, wiązuje kontakty z rówieśnikami i dorosłymi, identyfikuje się z nimi poprzez podobne przeżycia i doznania, a jednocześnie zauważa swoją odrębność.

Program autorski "Rozwijanie ekspresji muzycznej u uczniów klasy III szkoły podstawowej" umożliwi wyzwalanie twórczej aktywności nie tylko muzycznej, ale także plastycznej, literackiej, ruchowej, teatralnej a pośrednio technicznej, przyrodniczej. Zapewnia większą trwałość wiadomości i umiejętności ucznia. Rozwija wrodzone im potencjały uzdolnień muzycznych i artystycznych, wpływa na postawę twórczą jednostki, pobudza do odkrywania faktów i prawidłowości oraz rozwiązywania problemów. W prezentowanym programie położono nacisk na rozwijanie ekspresji muzycznej, która pobudza ciekawość, wyobraźnię i uwagę oraz wyzwala inwencję. Prowadzi do twórczej aktywności, a nie tylko do gromadzenia wiadomości. W procesie aktywności twórczej dzieci są współtwórcami organizacji kształcenia a nie wyłącznie biernymi wykonawcami poleceń nauczyciela. Jest on programem otwartym ponieważ:

- sprzyja rozwojowi intelektualnemu, emocjonalnemu i społecznemu;
- znacznie uatrakcyjni i wzbogaca doświadczenia ucznia;
- wpływa na zwiększenie motywacji do uczenia się;
- ma wartość terapeutyczną i ułatwia odreagowanie emocji, ujawnienie myśli;
- nauczycielowi dostarcza dodatkowych informacji o uczniu i klasie.

Program składa się z dwóch rozdziałów. W Rozdziale I: Działalność innowacyjna nauczycieli w świetle Reformy Systemu Edukacji Narodowej zawarto rozwiązania na temat psychologicznych i pedagogicznych uwarunkowań pracy z dziećmi 9-letnimi przy wykorzystaniu programu autorskiego. Dodatkowo szczegółowo omówiono definicję i strukturę programu autorskiego. W Rozdziale II: Program autorski "Rozwijanie ekspresji muzycznej u uczniów klasy III Szkoły Podstawowej" przedstawiono – ideę wiodącą; cele programu; warunki realizacji programu; treści kształcenia i wychowania; metody, formy i środki w realizacji programu; przykłady rozwiązań metodycznych oraz ewaluację programu (testy). Program ten oparty jest na podstawie programowej z zakresu edukacji wczesnej. Może z dużym powodzeniem korelować z programem wychowawczym szkoły.

Janina Szęszół

Szkoła Podstawowa Nr 1 w Wołczynie

Język angielski w klasie I SP

TEMATY: DESCRIBING A TEDDY

Bear – simple commands.

Układanie historyjki o misiu Teddy Bear na podstawie ilustracji. Powiązanie kolejnych zdarzeń logicznym ciągiem. Książeczki przygód misia. (praca w zespołach)

CELE:

dydaktyczne: • rozwijanie wyobraźni • wyodrębnianie poszczególnych zdarzeń i opowiadanie o nich • uczenie się opowiadań pełnymi, logicznie ze sobą powiązanymi zdaniami.

operacyjne: • wydawanie komend i reagowanie na nie • ustny opis wyglądu misia (określenie cech) • układanie historyjek o misiu • składanie stron z ilustracjami i zdaniem w książeczkę

wychowanie: nabywanie umiejętności współpracy w zespole zadaniowym rozwijanie poczucia solidarności i pomagania sobie nawzajem.

METODY: pokaz, opowiadanie ćwiczenia, zabawowa, TPR (zrozum, wykonaj, powiedz).

FORMY PRACY: Różne rodzaje aktywności (śpiew, mówienie, ruch, pisanie) motywujące do nauki, praca indywidualna, praca w zespołach.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE: Kserokopie ilustracji z misiem, zestawy zadań, po 10 kartek z bloku, zszywanie lub dziurkacz i wstążeczki do spięcia książek, misie – maskotki; kasety z nagraniem.

SPOSÓB OCENIANIA: Samoocena (buzie) ocena przez uczniów klaskanie, ocena przez nauczyciela słowa (Very, good! Super!, Well done!)

TOK ZAJĘĆ:

I. Lekcja języka angielskiego

1. Powitanie – piosenka Good morning!
2. Presentation
pokazuje swojego misia Look! This is my teddy bear. Its name is Ted. He is yellow (brown, black) New you tell me about your teddy bears.
3. Dzieci prezentują swoje misie U1,2 Look! This is my teddy bear.
His name is ... He is ...(colour).
4. Nauczyciel trzyma swojego misia:
- Ted is a very good teddy bear. Look.

- Teddy bear, teddy bear, touch the ground (miś dotyka podłogi)
- Teddy bear, teddy bear (wszyscy robią to samo ze swoimi misiami).
- Teddy bear, teddy bear turn around (mis robi obrót wokół własnej osi).
- Dzieci powtarzają słowa i czynności ze swoimi misiami).
- Teddy bear, teddy bear point to the door (miś wskazuje łapką na drzwi).
- Teddy bear, teddy bear say hello! (miś macha łapką)
- Od początku powtarzamy 4 czynności z misiami chórem mówiąc komendy.
- Teddy bear, teddy bear, jump up high! (mis podskakuje w górę).
- Teddy bear, teddy bear reach for the sky (miś sięga wysoko w górę jedną łapką)
- Teddy bear, teddy bear count to five (na palcach jednej dłoni pokazujemy odliczankę)
- Teddy bear, teddy bear, that's all right! (kciuk u jednej dłoni podniesiony w pozycji pionowej).

Practice

- Nauczyciel i dzieci biorą w dłonie swoje misie i śpiewając pokazują kolejne czynności
- Now you are teddy bears. Stand up, please. Let's sing the song once again.

II. Przygody Teddy bear

1. Uczniowie siadają z nauczycielem.
- wiecie kiedy byłam mała, często powtarzałam swojemu misiowi różne historyjki i powierzałam mu swoje tajemnice, czy wy czasem tak robicie?
- wypowiedzi uczniów.
2. Nauczyciel Tak miś może być wspaniałym przyjacielem, zawsze dotrzymuje sekretów i jest taki miłutki.

Czasami miś też opowiadał mi ciekawe historie. Opowiem Wam jedną.

Pewnego dnia byłem bardzo smutny bo moja dziewczynka nie chciała się ze mną bawić. Postanowiłem poszukać innego domu. Szedłem przez las i usłyszałem dziwny głos. Mówił bardzo cichutko i dochodził stamtąd, gdzie rosły 2 grzybki. Schyliłem się wziąć i dotknąłem ziemi, by lepiej słyszeć (pokaz 1 ilustracji). Wtedy coś dotknęło mojego noska. Tak się przestraszyłem, że aż zakręciłem się w kółko z wrażenia (pokaz 2 ilustracji). Okazało się, że dotknął mnie leśny skrzat i stałem się bardzo, bardzo malutki. Tak malutki, że grzyby były jak domki, a trawa jak drzewa. Wtedy zobaczyłem jakieś tajemnicze drzwi. Byłem ciekaw i zapukałem w nie cichutko (pokaz 3 ilustracji). Po chwili drzwi się otworzyły i ukazał się w nich ślimaczek. Bardzo się zdziwił, gdy mnie zobaczył więc szybko powiedziałem Hello! (pokaz 4 ilustracji). Ponieważ nie byłem pewien czy mnie rozumie dodałem: Dzień dobry.

Nazywam się Teddy Bear. Nie wiem jak się tu znalazłem, ale miło Cię poznać. Ślimaczek przywitał się ze mną i zaprosił do swojego domku. Poczęstował mnie herbatą ziołową i deserem poziomkowym. Opowiedział mi o życiu w lesie. Kiedy tak opowiadał, Bardzo zatęskniłem za swoim domem. Pomyślałem, że chyba nigdy nie uda mi się do niego wrócić. Mój gospodarz to zauważył i spytał czy znowu chcę być dużym misiem. Tak odpowiedziałem, bardzo, wtedy ślimaczek po-

radził co mam zrobić. Robiłem tak, jak mi poradził, a więc: najpierw skoczyłem wysoko, wysoko (pokaz 5 ilustracji), aż dotknąłem chmurki (pokaz ilustracji 6) wtedy zakręciło mi się w głowie i usiadłem. Zamknąłem oczy i zacząłem liczyć do 5 (pokaz ilustracji 7) bardzo wolno: 1, 2, 3, 4, 5. Gdy otworzyłem oczy, siedziałem przed 2 małutkimi grzybkami. Poczuję się naprawdę duży i szczęśliwy, że mogę wrócić do domu (ilustracja 8). Taką historię opowiedział mi Teddy.

- Pokazujemy raz jeszcze jakie czynności po kolei wykonywał miś (dzieci ilustrują ciałem).

3. Taką historię opowiedział mój miś. Ciekawa jestem jakie historie opowiedzą Wasi przyjaciele. Zabawmy się: Siadamy w grupach. Dla każdej grupy mam krótkie zdania. Te zdania powinny się znaleźć w opowiadaniach Waszych misiów. Mogą być użyte w innej kolejności i innej sytuacji. Każda osoba w grupie losuje 1 zdanie, czyta je i układa wspólnie z misiami fragment opowiadania, w którym miś wypowie to sekretne zdanie. Jeśli połączycie te opowieści powstanie zbiór nowych przygód Teddy Bear. Możecie sobie pomagać wzajemnie i przeciwzyć opowiadanie w grupie. Ciekawe czyje przygody będą najciekawsze, a czyje najśmieszniejsze!

- Nauczyciel (pomaga nieśmiałym, podpowiada)

- Gdy grupy będą gotowe kolejno przedstawiają na środku.

III. Zajęcia plastyczne

- Wasze opowieści były wspaniałe, chciałabym je pokazać waszym rodzicom. Proponuję, aby każda grupa wykonała książeczkę. Do tej książeczki wklejcie w odpowiedniej kolejności wasze zdania i obrazki o misiu (możecie dorysować tło, inne postacie i elementy, bo wasze misie miały różne przygody. Niech każdy przygotuje starannie stronę, o której opowiadał, potem wykonania stronę tytułową i wspólnie zapiszemy nazwiska autorów.

- Po wykonaniu wszystkich stron nauczyciel pomaga złożyć w książeczkę.

WYKAZ ILUSTRACJI:

1. Dotknąłem ziemi (Touch the ground)
2. Zakręciłem się w kółko (Turn around)
3. Znalazłem drzwi (Point to the door)
4. Przywitałem się (Say "hello")
5. Skakałem wysoko (Jump high)
6. Dotknąłem nieba (Reach for the sky)
7. Liczyłem do pięciu (Count to five)
8. Teraz jest wspaniale (That's all right)

Krystyna Walner

II LO w Słupsku

Kontakty językowe uczniów

WSPÓŁPRACA II LO W SŁUPSKU Z I UNIWERSYTECKIM
GIMNAZJUM W NOWOGRODZIE WIELKIM

Stosunki między krajami formułują i określają politycy i ekonomiści, ale stosunki i związki między narodami tych krajów bardzo często określane są przez bezpośrednie kontakty między ludźmi. Tak było zawsze.

Cieszy, że polscy i rosyjscy nauczyciele stawiają pierwsze kroki (w dosłownym i przenośnym tego słowa znaczeniu!), aby zlikwidować stereotypy i stworzyć warunki do zaznajomienia swoich uczniów z kulturą, historią i mentalnością naszych narodów. Za przykład tego może służyć trzeci rok realizowana i ciesząca, nie tylko uczestników, ale i władze miejskie, wzajemna wymiana uczniów między rosyjskim I Uniwersyteckim Gimnazjum w Nowogrodzie Wielkim a II Liceum Ogólnokształcącym w Słupsku.

Jest to pierwsza w Słupsku, i myślę, że jedna z niewielu w kraju, po bardzo długim okresie przerwy, wymiana uczniów między Polską i Rosją. Poprzedziła ją praca nad programem - moja i mojej koleżanki Swietłany Zarzyckiej, nauczycielki mieszkającej w Nowogrodzie Wielkim, w jednym z najstarszych, o 1000-letniej historii i tradycji, miast Rosji, położonym 180 km na południe od Sankt-Petersburga.

Od 20 lat jestem nauczycielką języka rosyjskiego. Wieloletnia praktyka i doświadczenie pedagogiczne, dążenie do znalezienia nowych form i metod w nauczaniu języka rosyjskiego coraz bardziej umacniało moje pragnienie znalezienia możliwości bezpośredniego kontaktu moich uczniów z żywym językiem, mową rosyjską, pokazania im znanych w całym świecie zabytków Rosji, zapoznania z mieszkańcami tego kraju i ich kulturą. Mam świadomość, że bezpośredni kontakt jest ogromnie ważny - to on pozwala sprawdzić czy to, czego uczyć jest prawdziwe, autentyczne z punktu widzenia ucznia. Przecież - radio, telewizja, INTERNET - dają tyle możliwości.

Zacząłam szukać sponsorów, gdyż jest to przedsięwzięcie niezwykle kosztowne. Udało mi się pozyskać przychylność dyrektorów słupskich firm: "GINO ROSSI", Zakładu Energetycznego i Zakładu Obuwia "KMM". Bez tej pomocy nie udałoby się zrealizować tak bogatego programu kulturalno-turystycznego. Wymiana ta byłaby znacznie trudniejsza w realizacji, gdyby nie pomoc i zaangażowanie dyrektora mojego liceum, pana Romualda Machalińskiego.

W grudniu 2000 roku rozpoczęła się realizacja Projektu. Głównym celem dla polskich licealistów jest przede wszystkim możliwość podwyższenia poziomu znajomości języka rosyjskiego, głębszej znajomości kultury i historii narodów Rosji i bezpośredniego kontaktu z nimi. Ponieważ warunki umowy, podpisanej między gimnazjum i liceum przewidują

zamieszkanie uczniów w rodzinach swoich rówieśników, to dany Projekt daje chłopcom i dziewczętom wspaniałą możliwość sprawdzenia swoich zdolności adaptowania się w nowych warunkach, umiejętności znajdowania wspólnego języka z ludźmi w różnym wieku i żyjących w innej kulturze.

W minionym okresie zrealizowano dwa wyjazdy rosyjskich gimnazjalistów i dwie rewizyty polskich licealistów. Przy układaniu programów pobytu brane były pod uwagę wzajemne zainteresowania. Pierwsza wizyta rosyjskich uczniów odbyła się w grudniu 2000 roku. Program składał się z kilku części: oficjalnej (przyjęcie u dyrektora liceum pana Romualda Machalińskiego, spotkanie z wiceprezydentem miasta Słupska - Andrzejem Gazickim); naukowej (czynny udział w wielu lekcjach, asystowanie na lekcjach języka rosyjskiego); nieoficjalnej (prywatne spotkania w domach licealistów, wspólne spacerki po mieście). Ogromna i ważna część programu była poświęcona zaznajomieniu gości z historią i kulturą Polski (zwiedzanie muzeów Słupska, Gdańska, Warszawy; koncert organowy w Katedrze Oliwskiej, koncert symfoniczny w Kościele Mariackim w Słupsku, pobyt i zwiedzenie oceanarium w Gdyni). Uczniowie zapoznali się również z obecnym życiem ekonomicznym Słupska na przykładzie fabryki obuwia "GINO ROSSI", którą mieli okazję zwiedzić.

Rewizyta polskich licealistów odbyła się w kwietniu 2001 roku. W skład programu pobytu w Rosji wchodziło poznanie trzech wspaniałych miast: Moskwy, Sankt-Petersburga i Nowogrodu Wielkiego. Pomimo codziennego uczestnictwa w lekcjach, spotkań na szczeblu oficjalnym, zrealizowane były dwie wycieczki do Sankt-Petersburga ze zwiedzaniem Ermitaża, Soboru Zmartwychwstania Chrystusa, soboru św. Izaaka i Muzeum Etnografii i Antropologii - Kunstkamery. Niezapomniane wrażenia pozostały po zwiedzeniu Centrum Twórczości Ludowej. Ostatni dzień pobytu w Rosji był poświęcony podziwianiu Moskwy.

Drugi etap Projektu miał miejsce we wrześniu 2001 roku. Kontynuowano pracę w aspekcie naukowym, odbywało się oficjalne spotkanie w Urzędzie Powiatowym Słupska. Program turystyczny dla tej grupy zawierał nie tylko zwiedzenie Gdańska i Oliwy, a także pobyt w Słowińskim Parku Narodowym z obserwacją ruchomych wydm i zwiedzenie fabryki obuwia "KMM".

W końcu września 2001 roku uczniowie II LO odwiedzili swoich przyjaciół w Rosji. Praca naukowa przebiegała według planu. Odbyło się oficjalne spotkanie z zastępcą mera Nowogrodu Wielkiego, panią Natalią Rybnikową. Trasy wycieczkowe dla drugiej grupy były nieco zmienione. Młodzież zwiedziła miasteczko Krestcy, gdzie miała możliwość zapoznania się z unikalną twórczością ludową. W ciągu jednego dnia uczniowie zwiedzili najbardziej znane zabytki Petersburga, byli w Centrum Twórczości Ludowej, gdzie dane im było uczestniczyć w starym, rosyjskim obrzędzie "Oseniny". I znowu ostatni dzień poświęcony był na spotkanie z Moskwą.

Polskim uczniom wymiana ta przynosi odczuwalną korzyść. Wystarczająco szybko pokonawszy barierę językową cały czas znajdując się obcojęzycznym środowisku, licealiści podnoszą poziom swoich umiejętności w zakresie języka rosyjskiego, znacząco rozszerzając zapas leksykalny, słów-

nictwo. Mieszkanie w rodzinach pomaga sprawdzić zdolności do adaptacji w nowych warunkach, zmusza do kompromisów, znajdowania wspólnego języka. Młodzież ma podobne pasje, zainteresowania literackie, muzyczne, lubi taką samą modę.

Wymiana ta wielu lepszym uczniom pomaga wziąć udział w Olimpiadzie Języka Rosyjskiego, a nawet zostać jej laureatami. Można przytoczyć tu takie nazwiska jak: Sławoszw Kwinta, Karolina Fursewicz, Iwona Oszewionko czy Honorata Mazepus. Wszyscy oni byli uczestnikami wymiany i byli wśród tych uczniów, którzy doprowadzili nasze II LO na 24 miejsce wśród 100 najlepszych liceów w kraju. Coraz częściej uczniowie naszego liceum wybierają i znakomicie zdają język rosyjski na maturze; w ostatnich dwóch latach średnia ocen wynosiła 4,4. Potem zdają na uniwersytety; np. Sławoszw Kwinta jest studentem Warszawskiego, a Karolina Fursewicz Poznańskiego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza i z ogromną pasją nadal studiują język rosyjski.

Młodzież utrzymuje kontakty nawet rok po wizycie: prowadzi ożywioną korespondencję również poprzez pocztę elektroniczną, wymienia się informacjami i fotografiami, planuje spotkania i wspólne wyjazdy.

Podręcznik do nowej szkoły średniej z serii **Szkoła pod Globusem**

Andrzej Borowski

LITERATURA: POLSKA I POWSZECHNA. STAROŻYTNOŚĆ - OŚWIECENIE. klasa 1

Wydawnictwo Literackie Kraków 2002

Pojęcie elity kulturalnej rozumiem demokratycznie: elita nie znaczy "ograniczenie". "Elita" znaczy "szansa", znaczy "możliwość" pójścia wyżej ku lepszej jakości. Szansa dla każdego, dla mnie, dla Ciebie, dla Twoich i moich dzieci. Dla naszych dzieci. I Ty i ja - my nauczyciele - mamy obowiązek tę wysoką jakość uczynić dla naszych dzieci przystępną. Dlatego ten podręcznik jest, jaki jest.

Andrzej Borowski

Maria Kniter
ZSZ w Bytowie

Unia Europejska w liczbach

LEKCJA MATEMATYKI W I KLASIE ZSZ

CELE SZCZEGÓLOWE:

Uczeń zna:

- daty związane z wejściem krajów do UE
- jednostki powierzchni
- znaki rzymskie
- zasady rozwiązywania równań
- działania na procentach

Uczeń umie:

- zastosować poznane wiadomości i umiejętności w zadaniach
- wykonywać obliczenia procentowe oraz działania na tzw. wielkich liczbach
- korzystać z poradników w celu zdobycia wiadomości.

Uczeń potrafi:

- dostrzegać zależności i różnice dotyczące danych w zadaniu
- pracować w grupie
- porządkować rosnąco liczby dotyczące wysokości
- zamieniać miesiące, tygodnie i dni
- zapisywać duże liczby w systemie rzymskim
- rozwiązywać równania z jedną niewiadomą
- zamieniać walutę w ramach UE
- wykonywać obliczenia procentowe.

METODY PRACY: praca indywidualna, w grupie 2- osobowej
ŚRODKI DYDAKTYCZNE: tabele, odbitki, rzutnik, karty pracy

TOK LEKCJI

1. Przygotuj odpowiedzi na następujące pytania:

- 1) Kiedy powstała UNIA EUROPEJSKA?
- 2) Jakie państwa należą do UNII EUROPEJSKIEJ?
- 3) Wypisz daty wstąpienia krajów do Unii Europejskiej!

Nauczyciel sprawdza wykonanie zadania domowego; jeden wybrany uczeń na ochotnika odczytuje zadanie domowe.

2. Nauczyciel wprowadza w temat lekcji, zachęca do aktywności. Podział na grupy 2 - osobowe.

3. Zadanie 1. Uporządkuj rosnąco liczby opisujące wysokości. Jaka jest różnica między wysokością najwyższego i najniższego szczytu ?

Poprawne rozwiązanie

	Państwo	Szczyt	Wysokość (m n.p.m.)	Państwo	Szczyt	Wysokość (m n.p.m.)
1	Austria	Grossglockner	3797	1		
2	Belgia	Botrange	694	2		
3	Dania	Yding Skoubøj	173	3		
4	Finlandia	Haltia	1328	4		
5	Francja	Mont Blanc	4807	5		
6	Grecja	Olimp	2917	6		
7	Hiszpania	Hulhacen	3478	7		
8	Holandia	Vaalserberg	321	8		
9	Irlandia	Carrauntoohil	1041	9		
10	Luxemburg	Wemperhardt	559	10		
11	Niemcy	Zugspitze	2963	11		
12	Portugalia	Serra Da estrela	1991	12		
13	Szwecja	Kebnekaise	2111	13		
14	Wlk. Brytania	Bed Nevis	1244	14		
15	Włochy	Monte Rosa	4634	15		

Różnica między najwyższym a najniższym szczytem wynosi:

Na koniec grupa, która najszybciej wypełniła poprawnie Kartę pracy czyta poprawne rozwiązanie.

4. Zadanie nr 2. Traktat z Maastricht powołujący Unię Europejską został podpisany 7 lutego 1992 roku, a wszedł w życie 1 listopada 1993 r. Ile dni upłynęło od podpisania traktatu do jego wejścia w życie? Ile to tygodni ?

Uczniowie pracują w grupach, na podsumowanie najlepsza grupa zapisuje rozwiązanie na tablicy - reszta poprawia w zeszytach.

5. Zadanie nr 3. Uzupełnij tabelkę.

Zapis arabski	Etapy tworzenia EWG i Unii Europejskiej	Zapis rzymski
1957	Traktat Rzymski- powstanie EWG, w skład wchodzi: Belgia, Francja, Holandia, Luksemburg, Niemcy, Włochy	
	Wstąpienie do EWG Danii, Irlandii, Wlk. Brytanii	MCMDXXIII
1981	Przystąpienie do EWG Grecji	
	Przystąpienie do EWG Hiszpanii i Portugalii	MCMDXXXVI
1993	Traktat z Maastricht - zmiana nazwy z EWG na Unię Europejską	
1995	Przystąpienie do UE Austrii, Finlandii, Szwecji	

Uczniowie wypełniają Karty pracy. Na koniec prezentacja poprawnego rozwiązania .

6. Podział klasy na trzy zespoły (trzy rzędy). Uczniowie dalej pracują w swoich grupach. Każdy zespół rozwiązuje inne zadanie - wylosowane z zestawu zadań. Jest też zadanie dodatkowe, dla grupy, która najszybciej rozwiąże zadanie.

Zadanie nr 4. Jedna trzecia powierzchni Holandii położona jest na terenach zajętych dawniej przez morze (depresja). Oblicz tę powierzchnię wiedząc, że obecnie Holandia zajmuje 41.846 kilometrów kwadratowych. Podaj tę powierzchnię w hektarach.

Zadanie nr 5. Jednostką monetarną Unii Europejskiej jest EURO. W 1999 za 100 euro należało zapłacić średnio 402,88 zł., a w lutym 2001 roku - 383,36zł. O ile mniej należało zapłacić za 1 euro w lutym 2001 roku? Wynik podaj z dokładnością do 1 grosza.

Zadanie nr 6. Długość tunelu pod kanałem La Manche - cieśniną między Wielką Brytanią i zachodnim wybrzeżem Europy - wynosi 49.940 metrów. Jak długo musiałby iść turysta poruszający się z prędkością 6 km/h, aby przejść ten tunel? Wynik podaj z dokładnością do jednej minuty.

Zadanie nr 7 (dodatkowe). 19% liczby mieszkańców Austrii mieszka w Wiedniu - stolicy kraju (zwanej stolicą walca). Oblicz liczbę mieszkańców Austrii, jeśli w Wiedniu mieszka około 1,5 mln ludności (dane z 1999r.). Wynik zaokrąglij.

7. Zapis poprawnych rozwiązań na tablicy. Podsumowanie pracy uczniów, wystawienie ocen.

Literatura: 1. B.Ogiński. I.Pancer - Zbiór zadań z matematyki dla ZSZ. 2. M.Bryński. N.Dróbka - Podręcznik dla ZSZ. 3. J.Banaszuk, A.Zawadzka - „Unia Europejska w zadaniach” - Zbiór zadań., Sokółów podlaski - 2001. 4. K.Żuralska, A.Marciniak, K.Młynicka - „Matematyka i ekologia” Czasopisma: AURA/2001r; Raj/1999-2000-2001r. multimedia - informacje o UNII EUROPEJSKIEJ; internet

Przeszłość to dziś

*Program i podręcznik do nauczania
języka polskiego
w liceum ogólnokształcącym,
liceum profilowanym i technikum.*

Wydawnictwo STENTOR 2002

Beata Kostrzewska

Szkoła Podstawowa nr 2 w Ustce

Pokonywanie trudności

ROZWIĄZYWANIE ZADAŃ MATEMATYCZNYCH

W nauczaniu matematyki wyjątkową rolę pełnią zadania, rozwiązywanie ich umożliwia bowiem:

- opanowanie podstawowych pojęć matematycznych
- kształtowanie umiejętności posługiwania się metodami matematycznymi
- rozwijanie postawy intelektualnej.

Bez rozwiązywania zadań nie ma edukacji matematycznej. Z moich doświadczeń wynika, że efekty kształcenia się zależne są od nastawienia dzieci do zadań i sposobu funkcjonowania podczas ich rozwiązywania.

W 1 klasie w drugim półroczu zaobserwowałam grupę dzieci (5 osób), którym rozwiązywanie zadań sprawiało kłopoty. Dla nich ta sytuacja stawała się na tyle trudna i stresująca, iż zaczęły od niej uciekać, broniąc się przed wykonywaniem postawionego zadania. Stwierdziłam u tych dzieci obniżoną odporność emocjonalną i zbytnią łatwość poddawania się. W konsekwencji dzieci wcale nie rozwiązują zadań matematycznych, a to oznacza blokadę procesu uczenia się matematyki.

Zajęcia w klasie prowadzę w zespołach 4 i 5 osobowych. Z zespołem dzieci mających trudności pracuję trochę inaczej. Na początku staram się dzieci zapoznać z treścią zadania i dbam, aby zrozumiały sens historyjki. Potem dokonuję analizy i uświadamiam im, co jest wielkością daną, co poszukiwaną, jakie są zależności pomiędzy nimi, a także czego dotyczy pytanie końcowe. Następnie wszystko wspólnie przetwarzamy na język matematyczny. Pozostałe dzieci w klasie rozwiązują zadania w gronie rówieśników. Mają one możliwość skorzystania z pomocy kolegów, realne jest odpisanie gotowego wyniku. Jednocześnie dzieci mogą porównać wynik swojej pracy z tym, który osiągnęli inni. Jest to więc doskonała okazja do kształtowania samooceny. Pracując na lekcji z wybranym zespołem dzieci poświęcam im więcej czasu i uwagi. To grupa rozwiązuje zadania, "siedząc w ławce". W ten sposób unikam sytuacji potencjalnego ośmieszenia przez rówieśników w wypadku niepowodzenia.

Z moich doświadczeń wynika, że to samo zadanie ma inny stopień trudności w zależności od tego, czy dziecko rozwiązuje je przy stoliku, czy tablicy, czy też w domu zdane na własne siły. Na trudności typu intelektualnego zawarte w każdym zadaniu matematycznym nakładają się dodatkowe, wynikające z warunków, w jakich dziecko ma to zadanie rozwiązać. Funkcjonowanie dzieci podczas rozwiązywania zadań matematycznych determinowane jest przez czynniki takie jak:

1. Treść zadania zależy od tego, czy dziecko musi je samo przeczytać z podręcznika, czy zadanie przedstawi nauczyciel. Na poziomie klasy I powinien to robić nauczyciel (osoba znacząca). Najtrudniej dzieciom zrozumieć treść zadania wówczas, gdy ma je przeczytać. Wynika to ze słabej techniki czytania.

2. Społeczne warunki rozwiązywania. Zadanie może być rozwiązywane samodzielnie, zespołowo lub zbiorowo z całą klasą. Dużą rolę odgrywa to, czy dziecko może skorzystać z pomocy kolegów, a także efekt oceny społecznej towarzyszącej sukcesami lub porażce. Formy nacisku stosowane przez nauczyciela, z jednej strony pomagają dziecku skupić uwagę na zadaniu, lecz z drugiej strony stanowią element frustrujący.

3. Cechy osobowości rozwiązującego: stan motywacji, dojrzałość emocjonalna, nastawienie do pokonywania trudności, wreszcie poziom wiadomości i umiejętności matematycznych potrzebnych do rozwiązania danego zadania.

Pracując z wybranym zespołem dzieci zauważyłam następujące prawidłowości: dla tych dzieci ogromnie ważne, były komunikaty emocjonalne. Ważniejsze było, jak się mówi, a mniej to, co się mówi. Jeżeli udawało mi się przekazać w niewerbalny sposób - np. intonacją, miną, gestem - "lubię cię, a pewno dasz sobie radę, nie bój się to taka zabawa". Dziecko chętnie nawiązywało współpracę. Starano się opanować narastające napięcia i czyniło to tak, aby nie zawieść moich oczekowań. W przypadku gdy takich treści nie udało mi się przekazać, prośba o rozwiązanie zadania wywołała: manifestację zmęczenia, zbolałą minę, milczący upór i niechęć, a nawet odmowę pracy. Tylko przekazanie podtrzymujące komunikatu emocjonalnego było w stanie skłonić dziecko do wysiłku i podjęcia próby rozwiązania zadania. Z rodzicami wybranej piątki dzieci udało mi się nawiązać prawidłowy kontakt i rozwinąć efektywną współpracę. Raz w miesiącu spotykaliśmy się, a rodzice otrzymywali ode mnie szczegółowo opracowany program działań. Najczęściej miał on formę zadań ujętych w punkty pod hasłem: "Na co należy zwrócić uwagę? propozycje gier i zabaw".

Pracę zespołową i współpracę z wybranymi rodzicami prowadziłam 16 miesięcy. Po wprowadzeniu takiej metody działania materiał nauczania obowiązujący w klasie 1 i 2 dzieciom nie sprawiał już kłopotów. Staralam się wyrobić u dzieci i rodziców przeświadczenie, że rozwiązywanie zadań matematycznych jest możliwe, że można osiągnąć sukces. Warunkiem powodzenia są czynniki wzmacniające. Były to np.: podkreślanie efektów samodzielnej pracy ucznia, nawet wtedy gdy rezultaty jego działania są tylko częściowe i nie w pełni udane. O sukcesie mojego działania decydowała umiejętność dyskretnego kierowania całym zespołem klasowym, zapewnienia atmosfery życzliwości, rozbudzenie zainteresowania matematyką. Jestem przeświadczona, iż w klasie 3 rozwiązywanie zadań matematycznych nie będzie już dla uczniów sytuacją stresującą, ponieważ nauczyli się tego, że trudności i własne lęki można pokonać.

Elżbieta Skóra, Gabriela Bloch
Szkoła Podstawowa nr 5 w Chojnicach

Z matematyką może być wesoło...

Od października 2001 roku nauczyciele i uczniowie SP 5 w Chojnicach pieczołowicie przygotowawali się do Szkolnego Świąta Matematyki. We wszystkich klas opracowaniach nauczyciele matematyki rozwiesili regulamin tej niecodziennej imprezy. Zaproponowali rywalizację w siedmiu konkurencjach:

1. Największa i najbardziej pomysłowo wykonana bryła
2. Inscenizacja o treści matematycznej
3. Wiersz o treści matematycznej
4. Piosenka o treści matematycznej
5. Baśń o treści matematycznej
6. Plakat reklamujący ciekawostkę matematyczną
7. Opis statystyczny szkoły

Październik, listopad i grudzień, to czas wielkich poszukiwań, burzliwych pomysłów, czas decyzji i wyboru. "Szperali" zarówno nauczyciele jak i uczniowie. I opłaciło się! Znaleźliśmy mnóstwo wskazówek wzorów i odpowiedzi. Jednak nie wszyscy chcieli korzystać z "gotowców". Ci, z bardziej wybujałą wyobraźnią "przerabiali" utwory według własnych upodobań, bądź też tworzyli coś zupełnie nowego, oryginalnego i naprawdę swojego. W styczniu i w lutym trwaliliśmy w gorączkowych przygotowaniach. Próby, stroje rekwizyty -- to wszystko wymagało zaangażowania, cierpliwości i czasu. Powstawały prawdziwe dzieła artystyczne. Uczniowie wraz ze swoimi nauczycielami zostawali po lekcjach, wykorzystywali zajęcia koła matematycznego oraz pracowali w domu. 26 lutego odbyły się szkolne eliminacje we wszystkich wspomnianych konkurencjach. Bryłę i plakat wykonywano w pojedynkę. Wiersz także najczęściej opracowywała jedna osoba. Do opisu statystycznego szkoły zaangażowane były dwu lub trzyosobowe zespoły. Inscenizacje i piosenki były efektem pracy kilku lub nawet kilkunastu osób. Ten konkurs to dobra zabawa i trudny sprawdzian. Uczniowie musieli pokonać tremę, nauczyciele zaś - sprawiedliwie wszystkich ocenić. Każdy uczestnik marzył o zwycięstwie. Nie ma jednak jak współpraca! Przy ocenie baśni i recytacji nauczycielom matematyki pomagali poloniści. Do jury matematycy zaprosili także nauczyciela sztuki. Wszystko po to, aby wygrali naprawdę najlepsi. Zmagania, punktowania i przeliczania trwały od 15⁰⁰ do 20⁰⁰. Nic dziwnego! Do eliminacji przystąpiło około 120 osób. Wszystko przebiegało zgodnie z wcześniej przygotowanym harmonogramem. Prezentację zwycięzców zaplanowaliśmy na 21 marca. Na zwycięzców czekały dyplomy i nagrody od Rady Rodziców..

Pomogli sponsorzy np.: Księgarnia "Wiedza", Gabinet Promocji Zdrowia, Pizzeria "Laguna" i inni.

Na Szkolne Święto Matematyki zaprosiliśmy p. dyrektor szkoły, gości z *Gazety Pomorskiej* i *Gazety Chojnickiej* oraz wszystkich, którzy pragnęli przekonać się, że z matematyką może być wesoło. Zarówno uczestnicy konkursu jak i goście bawili się wspaniale. Sporo westchnień i okrzyków wywołała bryła "ROBOT". Autor tego nieszablonego dzieła wraz ze swoim ludzikiem znalazł się na łamach *Gazety Pomorskiej*. Rapowana piosenka w wykonaniu trzech czwartoklasistek dała im pierwszą lokatę. Wśród wierszy zwyciężyła "MATEMATYKA KRÓLOWA"

MATEMATYKA "KRÓLOWA"

- I** *To królowa nauk i basta!
Czasem nawet mnie przerasta.
Choć nie powiem - lubię mnożyć
w ułamek liczby złożony...*
- II** *Obok liczb są też figury
prostokąty, koła rury.
Wiem... nie rury, ssalem z palca,
to powierzchnia boczna walca.*
- III** *Jest romb, trapez i trójkąty,
razem wzięwszy, wielokąty.
Nie wiem jak to dalej będzie,
ale "MATMA" jest już wszędzie.*
- IV** *Bez niej nic się nie da zrobić –
kupić, sprzedać ni zarobić.
Rok, godzina wszelkie dane
to są liczby zapisane.*
- V** *Szafa, książka, piłka nożna,
to figury rzecz by można.
I sto innych rzeczy w świecie
bez "KRÓLOWEJ" nie znajdziecie.*
- VI** *Choćby nawet wzrost, wysokość
waga, długość i szerokość
I choć ona sroga "PANI"
Dziś bez "MATMY"... ani, ani...*

E. Skóra

Szkoda, że nie możemy zaprezentować najładniejszej baśni pt.: "Cyferlandia" ani też bardzo barwnego opisu statystycznego szkoły. Diagramy słupkowe i kołowe, ilościowe i procentowe przemawiały do każdego. Wyniki ankiet na temat ulubionego przedmiotu uczniów wcale nie stawiały matematyki na przysłowiowym szarym końcu.

Zachęcając wszystkich do zabawy z matematyką powtarzamy za Pitagorasem: "Liczba jest istotą wszystkich rzeczy..." a sami dodamy, że królowa nauk wcale nie musi być nudna. Może nasza propozycja zaciekawi innych nauczycieli matematyki? Może w przyszłym roku szkolnym więcej uczniów spojrzy na sroga "KRÓLOWA" przez różową szybkę?

Renata Bugiel

Szkoła Podstawowa nr 3 w Słupsku

Nasze wakacyjne plany

DZIENNY OŚRODEK TEMATYCZNY W KLASIE II

Poniżej przedstawiam scenariusz zintegrowanego ośrodka dziennego pt. "Nasze wakacyjne plany". Zajęcia mogą stanowić punkt wyjścia do realizowanej przed wakacjami tematyki o zasadach bezpiecznego zachowania się uczniów w czasie wakacji.

OŚRODEK TEMATYCZNY: Lato, lato, lato czeka...

TEMAT DNIA: Nasze wakacyjne plany

CELE OPERACYJNE: uczeń potrafi:

- wypowiadać się na temat nadchodzącego lata i związanych z nim planów,
- formułować odpowiedzi na pytania,
- rozpoznawać rzeczowniki i przymiotniki,
- dodawać, odejmować i porównywać pełne dziesiątki i setki w zakresie 1000,
- układać i rozwiązywać zadania tekstowe,
- rozpoznawać odgłosy z kasyety magnetofonowej,
- zaśpiewać piosenkę.

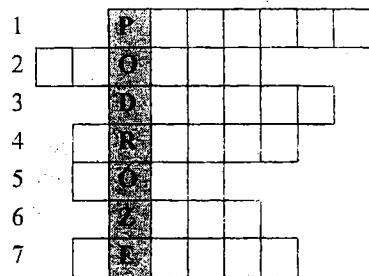
METODY: praca z tekstem, rozmowa, ćwiczenie praktyczne, zabawa.

FORMY: praca zbiorowa i indywidualna.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE: wiersz Cz. Janczarskiego "Jedziemy na wakacje", krzyżówka dla każdego dziecka, tabelka, rozsypanka zdaniowa, kaseeta magnetofonowa "Zabawy muzyczno-ruchowe" Wydawnictwo Pedagogiczne w Kielcach, magnetofon, przedmioty związane z wakacjami (czapka z daszkiem, okulary, lornetka, aparat fotograficzny, itp.)

PRZEBIEG ZAJĘĆ

- 1. Nawiązanie do tematu zajęć – samodzielne rozwiązywanie krzyżówki.

- 1. Chroni cię przed deszczem.
- 2. Następuje po zimie.
- 3. Pada, siąpi lub mży.
- 4. Służą do rysowania.
- 5. Tatry, Sudety, Beskidy.
- 6. Ucieka przed bocianem.
- 7. Zapisujesz w nim notatki z lekcji.

2. Wypowiedzi dzieci na temat swoich wakacyjnych planów.

3. Zapoznanie uczniów z treścią wiersza Czesława Janczarskiego pt. "Jedziemy na wakacje".

Jedziemy na wakacje do lasu, nad wodę. Prosimy ciebie, słonko, O dobrą pogodę.	Jedziemy na wakacje w te góry wysokie Nie chowajcie się, szczyty, za mgłą za obłokiem.
---	---

Jedziemy na wakacje nad morze, na plażę Kolorowe muszelki przynies falo, w darze.	Jedziemy na wakacje. Na Mazury? Może? Wyjrzyj z krzaków, prawdziwku, czekaj na nas w borze.
--	--

4. Formułowanie odpowiedzi na pytania dotyczących wiersza.

5. Uzupełnianie tekstu z lukami wyrazami w odpowiedniej formie (*wspomnienia, morze, piękna, wspaniałe, wakacje, góry*.)

W czasie tegorocznych będziemy wypoczywali w, nad jeziorami i nad Czekamy na, słoneczną pogodę. Z wakacji przywieziemy mnóstwo i wiele pamiątek.

6. Zabawa *Co spakujesz do wakacyjnego plecaka?*

Opis zabawy: W worku znajdują się przedmioty przydatne w czasie wakacyjnych podróży (czapka z daszkiem, okulary, lornetka, aparat fotograficzny, itp.). Dziecku należy zasłonić oczy. Uczeń losuje z worka jeden przedmiot i przy pomocy dotyku musi rozpoznać co to jest. Do losowania kolejnego przedmiotu wybieramy następnego dziecko.

7. Odszukanie i wypisywanie z wiersza "Jedziemy na wakacje" wyrazów odpowiadających na pytania *kto?*, *co?* oraz *jaki?*, *jaka?*, *jakie?*

<i>kto? co?</i>	<i>jaki?, jaka?, jakie?</i>

• Powtórzenie i utrwalenie wiadomości o rzeczowniku i przymiotniku.

8. Utrwalenie piosenki pt. "Wesołe wakacje".

• Rozpoznawanie odgłosów odtwarzanych z taśmy magnetofonowej (odgłosy morza, lasu, łąki)

• Utrwalenie piosenki pt. "Wesołe wakacje" śpiew zbiorowy i indywidualny.

9. Ćwiczenia w dodawaniu i odejmowaniu pełnych dziesiątek w zakresie 1000.

• Rachunek pamięciowy

• Łączenie za pomocą strzałek jednakowych sum i różnic (np. $320 + 40 ? 310 + 50$, $420 - 50 ? 460 - 90$)

10. Układanie i rozwiązywanie zadań tekstowych.

- Układanie treści zadań tekstowych z rozsypanki zdaniowej.

Zadanie 1

Jaką odległość musi pokonać Iza?

Iza wyjeżdża do Zakopanego.

Pierwszego dnia podróży pokona 160 km, a drugiego 280 km.

Zadanie 2

Marek otrzymał od rodziców 180 zł, a Olek o 60 zł więcej.

Ile pieniędzy mają razem chłopcy?

Marek i Olek wyjeżdżają na wakacje.

- Analiza treści zadań.
- Rozwiązywanie zadań metodą analityczną.
- Zapisanie formuły matematycznej i odpowiedzi.

11. Podsumowanie całodziennych zajęć.

W i e m , c o m ó w i ę czyli o dobrej komunikacji

PODRĘCZNIK AUTORSTWA

**Jerzego Bralczyka,
Włodzimierza Gruszczyńskiego
i Katarzyny Musiołek-Kłosińskiej**

Z TEKSTAMI

Michała Ogórka

Wydawnictwo M. Rożak 2002

Ewa Jolanta Nowak

Szkoła Podstawowa nr 10 w Słupsku

Szukamy wiosny na osiedlu

DZIENNY OŚRODEK TEMATYCZNY W KLASIE I

KIERUNKI EDUKACJI: środowiskowa, polonistyczna, matematyczna, muzyczna, motoryczno- zdrowotna

ŚRODKI DYDAKTYCZNE: wycieczka, logogryf, tabliczki z hasłami; kartki do pracy w zespołach; kartki z lukami do uzupełnienia do pracy indywidualnej; kasetka z nagraniem Vivaldiego „Cztery pory roku. Wiosna”; podręcznik „Wesoła szkoła” część 4; karta pracy nr 35 „Wesoła szkoła” część 4; zagadki przyrodnicze; tabliczki z nazwami kwiatów; naturalne okazy krokusów i przebiśniegów uprawiane w skrzynce; ilustracja do zadania tekstowego; paski z pytaniami do zadania tekstowego; kartki z pracą domową dla każdego ucznia; instrumenty perkusyjne

Przebieg zajęć

1. Wycieczka po osiedlu i na pobliskie pole w celu obserwacji zmian zachodzących w przyrodzie wczesną wiosną - zwrócenie uwagi na pierwsze kwiaty, wygląd krzewów i drzew, zachowanie się zwierząt, ubiór ludzi.
2. Rozmowa w kręgu. Swobodne wypowiedzi dzieci na temat wycieczki - każde dziecko kolejno układa jedno zdanie na temat swoich wrażeń, bądź tego, co zaobserwowało podczas spaceru.

Rozmowa kierowana:

- Dokąd i w jakim celu się odbyła wycieczka?
- Jaka jest pora roku. Jak nazywa się obecny miesiąc?
- Jakie znasz przysłowie z nim związane? Co ono oznacza?
- Jaka jest dzisiaj pogoda?
- Co zauważyliście na krzewach i drzewach?
- Jakie spostrzeżliście kwiaty? Do jakich roślin je zaliczamy? (zielne).
- Co robią ptaki? Dlaczego nie wolno niszczyć ptasich gniazd?
- Czyje odgłosy słyszeliście na polu?
- Czy wiecie, jakie inne ptaki przyleciały już do kraju?

3. Rozwiązywanie logogryfu - praca samodzielna w III poziomach. Oblicz. Wpisz wyniki malejąco do tabeli wraz z odpowiadającymi im literami.

I				II				III			

A 18-10=	D 17- 6=	Y 9- 6=
U 6+ 7=	O 8+12=	W 18- 2=
M 20-13=	I 19- 5=	N 20-15=
K 16- 7=	S 13+ 6=	O 7+ 4=
Z 5+ 9=	E 8+5=	S 16-10=
S 12+ 7=	L 16- 6=	I 19- 7=
Y 13- 8=	U 14- 7=	

4. Odczytanie hasła: SZUKAMY WIOSNY NA OSIEDLU oraz umieszczenie go na tablicy.
5. Losowe utworzenie zespołów i przydzielenie im zadań. Każdy zespół gromadzi słowniczek wyrazów związanych z wiosną wokół wylosowanego przez siebie tematu: POGODA, ZWIERZĘTA, ROŚLINY, LUDZIE.

6. Umieszczenie przez przedstawiciela zespołu hasła na tablicy, natomiast pozostali członkowie czytają zgromadzone przez siebie skojarzenia.
7. Praca samodzielna - Uzupełnij zdania brakującymi wyrazami (hasłami z tablicy):

Wkrótce zawita do nas ____ . Kapryśna jest marcowa ____ . Niedługo _____ rozwiną swoje pąki. _____ szykują się do założenia rodziny. Coraz lepiej ubierają się _____ .

8. Zabawa ruchowa - Taniec obudzonych zwierzątek do muzyki Vivaldiego „Cztery pory roku. Wiosna” według inwencji dzieci.
9. Opowiadanie ilustracji z podręcznika do tekstu „Oczy otwarte”.
10. Słuchanie czytanego przez nauczyciela tekstu „Otwarte oczy” i porównanie go z ilustracją.
11. Sprawdzenie rozumienia treści wysłuchanego przez dzieci opowiadania:
 - O co poprosiła pani dzieci przed pójściem na spacer?
 - Co miała na myśli mówiąc „Miejcie oczy i uszy otwarte”?
 - Co zauważyły dzieci na spacerze?
 - Komu przyznałbyś odznakę tropiciela wiosny i dlaczego?
 Poszukanie odpowiedniego fragmentu opowiadania.
12. Próba czytania tekstu z podziałem na role.
13. Objasnienie pracy domowej - karta pracy nr 35, ćw.3.
14. Śpiewanie oraz swobodna interpretacja ruchowa piosenki „Wkrótce wiosna”.

15. Rozwiązywanie zagadek podanych przez nauczyciela:
 Jeszcze śpi wszystko, co żyje. Pięknie rosną w górach
 Jeszcze nic nie rośnie. w fioletowej szacie.
 A on śmiało śnieg przebija, Swoje główki wychylają
 Powie nam o wiosnie. spod śniegu i do słońca
 Wzdychają.

Zwrócenie uwagi na trudności ortograficzne występujące w nazwach tych kwiatów.

16. Odnalezienie żywych okazów w doniczce na parapecie okna. Podkreślenie, że przebiśniegi i krokusy są pod ochroną.
17. Umieszczenie ilustracji na tablicy przedstawiającej 6 przebiśniegów i 8 krokusów, układanie do nich zadania tekstowego przez dzieci. Analiza treści zadania. Ilustrowanie jej przez uczniów za pomocą zbiorów na tablicy oraz rozwiązanie. Przekształcanie treści zadania oraz układanie do niej pytań: O ile mniej zakwitło przebiśniegów niż krokusów? O ile więcej zakwitło krokusów niż przebiśniegów?
18. Praca samodzielna - Wybierz jedno z trzech pytań, zapisz do niego rozwiązanie oraz odpowiedź.
19. Objasnienie pracy domowej - Uzupełnij brakujące składniki i napisz działania.
20. Podsumowanie zajęć. Ocena ich atrakcyjności oraz aktywności uczniów.
21. Zaśpiewanie piosenki „Witamy wiosnę” przy akompaniamencie instrumentów perkusyjnych.

Anna Staszyńska

Szkoła Podstawowa nr 3 w Słupsku

Czy slajdy odeszły już do przeszłości?

PREZENTACJE NA PECECIE

Zapewne każdy z nas pamięta jeszcze czasy, kiedy w zaciemnionych pomieszczeniach oglądało się przeźrocza. Dziś rzadko w którym domu można znaleźć rzutnik, klatki ze slajdami. Nie oznacza to jednak, że slajdy odeszły do lamusa. Wręcz przeciwnie – ogromne możliwości dają komputerowe programy multimedialne. Wystarczy mieć odpowiednie oprogramowanie, trochę czasu na poznanie możliwości programu i oczywiście pomysł na zrobienie ciekawej prezentacji.

W wyposażeniu pakietu Windows 98 znajduje się program do tworzenia prezentacji PowerPoint. W programie tym jesteśmy w stanie przygotować prezentacje na profesjonalnym poziomie. Umożliwia on umieszczenie w pokazach tekstu, rysunków i elementów typowo multimedialnych: dźwięku i animacji. Kolejne strony prezentacji to tzw. slajdy. W przygotowywaniu slajdów można korzystając ze specjalnego Kreatora, który umożliwia tworzenie nowych projektów poczynając od głównego układu strony, a kończąc na formatowaniu jej tła. Program PowerPoint nie jest trudny w obsłudze, dlatego warto zaprezentować go dzieciom na zajęciach komputerowych. Z powodzeniem na wykonanie prezentacji przez uczniów można przeznaczyć 5 godzin lekcyjnych. Taki cykl spotkań przeprowadziłam z dziećmi w ramach zajęć innowacyjnych z poszerzenia treści kształcenia z podstaw informatyki w kl. VI. Oto moja propozycja zajęć:

1. Pokaz możliwości programu PowerPoint

Proponuję na pierwszych zajęciach zaprezentować dzieciom działanie rzutnika ze slajdami, omówić plusy i minusy takiej prezentacji. Dla porównania pokazujemy także gotowe już animowane prezentacje wykonane np. PowerPoint.

Dzieci zwrócą z pewnością uwagę na to, że jest to praktyczniejszy i wygodniejszy sposób prezentowania slajdów. Poza tym jest w nim dużo dodatkowych efektów – animacji. Dzięki temu np. na stronie głównej prezentacji miejscowości nadmorskiej pojawiają się stopniowo: najpierw morze – z głośników rozlega się jego szum, następnie przelatuje kilka ptaków, zza widnokręgu wynurza się statek, a na koniec pokazuje się nazwa miejscowości. Taki pokaz może odbywać się "na okrągło" do momentu, w którym naciśniemy klawisz Esc / program ten wyposażony jest w funkcję pętli ciągłej /.

2. Poznajemy "kroki" tworzenia slajdów

Polecam na tę lekcję przygotować pewien "drogowskaz" dla uczniów w postaci karty z "krokami", która pomoże im zgłębić wszystkie tajniki tego jakże ciekawego programu. Na potrzeby swoich uczniów opracowałam następujące

KROKI TWORZENIA SLAJDÓW:

KROK 1

Uruchomienie programu PowerPoint i wybranie opcji "Pusta prezentacja"

KROK 2

Wstawienie do prezentacji nowego slajdu
Wybieramy ostatni slajd, opisany jako "Pusty"

KROK 3

Wstawienie tła
Wywołujemy polecenie Format/ Tło... (lub menu pod prawym przyciskiem myszy: Tło...)
Wybrany kolor akceptujemy przyciskiem
Zastosuj do wszystkich - jeśli chcemy mieć jednakowe tło na wszystkich slajdach
lub *Zastosuj* – jeśli chcemy zastosować dane tło tylko w tym jednym slajdzie

KROK 4

Wprowadzenie zdjęć
Wstaw/ Rysunek/ Z pliku
lub Wstaw/ Rysunek/ ClipArt

KROK 5

Dodanie tekstu do prezentowanego zdjęcia
Klikamy *Pole tekstowe* lub korzystamy z programu *WordArt* możliwość określenia sposobu, w jaki tekst będzie pojawiał się na ekranie
Pokaz/ *Ustawienie wstępne animacji*/np. Najazd z prawej, Najazd z lewej, Aparat fotograficzny, Litera po literze...

KROK 6

Modyfikowanie ustawień istniejących efektów animacji – kolejność animacji
Pokaz/ Animacja niestandardowa

KROK 7

Tworzenie kolejnych slajdów
Wstaw/ Nowy slajd (Ctrl+M)
lub z paska narzędzi: *Typowe zadania/ Nowy slajd*

KROK 8

Określenie kolejności wstawionych slajdów
Widok/ Sortowanie slajdów
myszką przeciągamy slajd na właściwe miejsce

KROK 9

Zdefiniowanie efektów, z jakimi mają zmieniać się kolejne slajdy
Pokaz/ *Przejdźcie slajdu/ Efekt*.....np. Żaluzja pozioma, Żaluzja pionowa, Szachownica w poprzek, Szachownica w dół, Zakryj z lewej ...
Dodanie dźwięku
Pokaz/ Przejdźcie slajdu/Dźwięk....
Ustawienie tempa pokazu / tak, aby slajdy zmieniały się bez użycia myszki /
Pokaz/ Próba tempa
Ciągła prezentacja slajdów
Pokaz/ Przygotowanie pokazu
wybranie opcji *Pętla ciągła*

Uczniowie korzystając z kart tworzyli pierwsze swoje slajdy. Zafascynowani byli faktem, że za pomocą paru kliknięć

myszy można uzyskać tak niesamowite efekty w postaci animacji. Trzeba jednak pamiętać, że same animacje to jeszcze nie prezentacja. Nawet najbardziej udane kompozycje efektów animacyjnych i dźwiękowych nic nam nie pomogą, jeśli sama treść pokazu nie będzie wystarczająco interesująca dla odbiorcy. Stąd też kolejny temat zajęć, który wręcz sam się nasuwa, dotyczy zgromadzenia potrzebnych materiałów do prezentacji.

3. Zgromadzenie materiałów w postaci zdjęć, obrazków, ciekawych informacji – korzystanie z zasobów sieci szkolnej i internetu

Dzieci wyszukiwały w internecie ciekawe informacje i obrazki. Do prezentacji mogły też wykorzystać przyniesione z domu zdjęcia. Uczniowie musieli najpierw przetworzyć fotografie w dane zrozumiałe dla komputera, czyli posłużyć się skanerem. Chcąc dołączyć odgłosy typowe dla sfotografowanych miejsc lub też fragmenty muzyki płyt kompaktowych, zapisywali dźwięk na twardym dysku korzystając z karty dźwiękowej.

4. Wykonanie autorskiej prezentacji

Uczniowie pracowali w parach lub indywidualnie. Sami wybierali tematy prezentacji. Mogli skorzystać z zaproponowanych przeze mnie tematów:

- Reklama mojego miasta
- Reklama wybranej miejscowości nadmorskiej
- Prezentacje animowane dla dzieci z klas I – III
- Prezentacje ortograficzne
- Prezentacje matematyczne
- Quizy z przyrody

Okazało się, że dzieci miały mnóstwo pomysłów, co świadczy o ich twórczym myśleniu. Niektórzy ułożyli interesujące historyjki do clipartów. Powstały prezentacje składające się nawet z kilkudziesięciu slajdów.

5. Zaprezentowanie prezentacji w klasie – pokaz i ocena

Podczas prezentacji prac przez uczniów można było dostrzec, że są oni dumni ze swojej twórczej pracy. Dzieci spontanicznie nagradzały autorów prac oklaskami. Komentowali, co im się podoba, gdzie należy dokonać poprawek /np. za ciemne tło i słabo widoczne napisy, zbyt szybkie tempo zmieniania się slajdów/. Uczniowie poprawiali od razu te “drobne usterki”, dostrzeżone przez inne osoby z klasy oraz przeze mnie.

Zajęcia te dawały wszystkim dzieciom równe szanse. Każda osoba miała się czym pochwalić. Ważny też jest tu aspekt wychowawczy: dzieci pomagały sobie w sytuacjach problemowych., a co najważniejsze - potrafiły się cieszyć z osiągniętych rezultatów swoich kolegów i koleżanek.

Polecam tworzenie animowanych prezentacji na lekcjach informatyki, gdyż cieszą się one dużym zainteresowaniem uczniów. Zajęcia z PowerPointa zawierają treści nauczania adekwatne do treści zawartych w podstawie programowej informatyki dla szkoły podstawowej, rozszerzając je w zakresie możliwości zastosowań komputera.

Halina Wiczowska

Gimnazjum nr 1 w Bytowie

Nie tylko do piernika...

– czyli co warto wiedzieć o miodzie

fragment opracowania

Miód to najśodsze i jedno z najzdrowszych arcydzieł natury. Poeci uważają, iż jego słodycz bierze się stąd, bo jest... duszą kwiatów. Należy jednak do pokarmów wysoce energetycznych: 10 dag miodu to prawie 400 kalorii! Jest doskonałym środkiem regenerującym i wzmacniającym organizm. W przeciwieństwie do leków – nie powoduje skutków ubocznych. Ma też działanie antybakteryjne i detoksykacyjne.

Z czego powstaje miód? Z nektaru (tj. słodka ciecz wydzielana przez części niektórych roślin) i ze spadzi (słodka substancja mogąca spływać z drzew i krzewów kroplami, występująca w porze, gdy ustala się ciepła pogoda, na liściach i gałązkach niektórych drzew i krzewów, a niekiedy i roślin zielnych; produkują ją liczne gatunki owadów odżywiających się sokiem roślinnym – głównie mszyce i czerwce). Pszczoły na ogół zbierają spadź chętnie, zwłaszcza gdy brak w tym czasie surowca nektarowego (z powodu złej pogody). Zbiór odbywa się rano, gdy spadź jest mniej gęsta (pod wpływem rosy) lub po deszczu. Prócz właściwej spadzi występuje w przyrodzie też tzw. rosa miodowa, pojawiająca się latem na kłosach żyta porażonego przez sporysz. Surowcami, z których pszczoły produkują miód są też (gdy nie ma nektaru i spadzi) dojrzałe maliny lub owoce niektórych odmian śliwy.

Do drzew spadziujących w Polsce zalicza się przede wszystkim jodłę, świerk, modrzew, lipę i dęby, a także wierzbę, buk, klon, osik i bez lilak. Są jeszcze drzewa owocowe: wiśnie, czereśnie, śliwy. Do krzewów najczęściej spadziujących należy natomiast leszczyna. Istnieją więc różne gatunki miodu, ale trzeba zaznaczyć, iż bardzo rzadko zdarza się, by dany gatunek nie miał większej lub mniejszej domieszki innego gatunku. Pszczoły bowiem produkują miód ze wszystkiego, co w danym okresie “mioduje”. Warto więc wiedzieć, że:

- miody wiosenne (rzepakowy, akacjowy, koniczynowy, pierwszy wielokwiatowy) są szczególnie bogate w cukry proste, szybko przyswajane przez organizm. Zaleca się je jako odżywkę regenerującą w stanach wyczerpania fizycznego lub psychicznego oraz w chorobach wątroby. Ze względu na łagodny smak – polecane dla dzieci;
- miody z lata (lipowy, gryczany, późniejszy wielokwiatowy) są bogate w enzymy i wykazują silne właściwości antybakteryjne. Szczególnie są polecane przy przeziębieniach, chorobach dróg oddechowych, a także w niedomogach serca i układu krążenia;
- miody spadziowe i wrzosowe to również bogate źródło enzymów i naturalnych biopierwiastków w postaci całkowicie przyswajalnej przez człowieka. Zalecane przy leczeniu anemii.

MIÓD JAKO ŚRODEK LECZNICZY. Poniżej przytoczone sposoby zaczerpnięto z głównie z przekazów ustnych i choć

niektóre są powszechnie znane, to - w trosce o własne zdrowie - wszelkie zamiary indywidualnego zastosowania należy wcześniej skonsultować z lekarzem:

- **gdy mężczy bezsenność:**
 - wielu osobom pomaga zjedzenie łyżeczki miodu (przy kolacji lub przed snaniem);
 - inny sposób to rozpuszczenie 2 łyżek miodu w szklance ciepłego (nie gorącego!) mleka i wypicie przed snaniem;
 - jeszcze inaczej: 2 łyżeczki miodu wymieszać w szklance octu z jabłek i spożyć 2 łyżeczki tej mikstury tuż przed pójściem spać;
- **miód jest łatwo strawny (organizm przyswaja go dwa razy szybciej niż np. szynkę) i dlatego zaleca się jego spożywanie w stanach zmęczenia oraz wyczerpania psychicznego (np. studenci, maturzyści w czasie intensywnej nauki do egzaminów) i fizycznego:**
 - pomaga wypijanie szklanki przegotowanej letniej wody z rozpuszczonymi 2 łyżeczkami miodu (szczególnie najjaśniejszego: rzepakowego lub akacjowego!);
- **w chorobie wrzodowej żołądka i dwunastnicy:**
 - zaleca się spożywanie ciepłego roztworu jasnego miodu (szklanki przegotowanej letniej wody z rozpuszczonymi 2 łyżeczkami miodu) ok. 2 godzin przed śniadaniem i obiadem oraz 2 – 3 godziny po kolacji (uwaga - zimny roztwór może działać przeciwnie, gdyż podwyższa kwasowość, zatrzymuje zawartość żołądka i może drażnić jelita!);
 - inny sposób to rozpuszczenie 2 łyżek miodu w szklance ciepłego (nie gorącego!) mleka i wypicie przed pójściem spać;
- **leczenie wrzodów i trudno gojących się ran:**
 - w proporcji 1 : 1 miesza się miód z mąką i z odrobiną wody, aby powstała konsystencja maści, którą stosuje się jako kompres (maść miodową kładziemy na czyste płócienko i przykładamy do rany, zmieniamy co 2 godziny);
- **gdy jest kaszel lub boli gardło:**
 - gotujemy przez 5 minut 0,5 litra wody z 2 łyżeczkami miodu i po ostygnięciu płuczmy tym gardło);
 - do szklanki wycisnąć sok z dużej cytryny, zmieszać z 2 łyżeczkami gliceryny i uzupełnić szklankę miodem; spożywać ten syrop po łyżeczce zaraz po przebudzeniu, 1 godzinę przed obiadem oraz przed snaniem;
 - wskazane jest też podawanie naparu z kwiatu lipowego z miodem lub z żółtkiem utartym ze świeżym miodem;
- **gdy zmęczone są oczy:**
 - przygotowujemy identyczny roztwór jak przy płukaniu gardła (gotujemy przez 5 minut 0,5 litra wody z 2 łyżeczkami miodu i poczekajmy aż ostygnie), a następnie robimy z tego okłady lub przemywamy oczy 3 razy dziennie, a na noc robimy kompresy;
- **gdy dokuczają kurcze w łydkach, drgają wargi lub powieki:**
 - zaleca się spożywać 2 łyżeczki miodu przy każdym posiłku;
- **przy chorej wątrobie:**
 - zaleca się picie rano i wieczorem 1/2 szklanki herbaty z miodem (niektórzy dodają do tego sok z cytryny i oliwy), a potem położenie się na 30 minut na prawym boku;
 - po wyleczeniu chorej wątroby (poza zaleconą dietą!) warto ponoć codziennie rano jeść ok. 50 g miodu i małą łyżeczkę mleczka pszczelego;
- **w razie oparzeń:**
 - przynosi ulgę i przyspiesza gojenie ran smarowanie ich schłodzonym, płynnym świeżym miodem;
- **kiedy dokucza katar:**
 - ponoć katar minie w ciągu 5 minut, gdy żuje się kawałek plastra miodu. Jeśli są przy tym zaatakowane zatoki, należy owo żucie powtarzać co godzinę (żuć trzeba przez kwadrans!). Jeśli ktoś jest alergikiem i systematycznie cierpi w stałych porach roku na katar sienny – może spróbować żuć kawałki plastra miodu 1 – 2 razy dziennie w ciągu 2 miesięcy poprzedzających okres spodziewanego pojawiania się kataru. Jeśli jednak katar sienny już nas dopadł, należy żuć plasterki miodu 5 razy dziennie przez pierwsze 2 dni, później 3 razy dziennie, aż ustąpi (w tym okresie można plastry miodu zastąpić miodem płynnym, który należy jak najdłużej przetrzymać w ustach przed połknięciem);
- **przy chorych nerkach:**
 - przy piasku w nerkach spożywamy 3 razy dziennie, po 1 jednej łyżeczce, następujący syrop: w równej proporcji mieszamy oliwę z oliwek, sok z cytryny i miód;
 - natomiast przeciw kamieniom w pęcherzu pijemy herbatę z biedrzeńca (Pimpinella), owoców dzikiej róży i 2 łyżeczek jasnego miodu (należy to wszystko parzyć przez kwadrans i pić na ciepło 1 – 2 filiżanki dziennie);
 - niektórzy lekarze zalecają też jądanie miodu (jak najczęściej w ciągu dnia) osobom starszym przy słabym pęcherzu i nietrzymaniu moczu;
- **miód łagodzi przebieg choroby i skutecznie wspomaga leczenie dzieci chore na odrę i świnkę:**
 - jeśli nie ma przeciwwskazań – jak najczęściej (w tym ok. 30 minut po każdym posiłku);
- **osobom po 70. roku życia:**
 - przy piasku w nerkach spożywamy 3 razy dziennie, po 1 jednej łyżeczce, następujący syrop: w równej proporcji mieszamy zaleca się codziennie na czczo wypijanie szklanki miodu z rozpuszczonymi samoczynnie (bez mieszania) 2 łyżeczkami miodu (wieczorem do szklanki przegotowanej, lekko ciepłej wody wkładamy miód i pozostawiamy do rana).

Mariusz Rutkowski

Szkoła Podstawowa w Przechlewie

Spoleczne role kobiety i mężczyzny – czy warto o nich uczyć?

W każdym kręgu kulturowym można znaleźć proste rymowanki, bajeczki i piosenki dla dzieci, które w sposób podświadomy i niezauważalny tłoczą w umysły najmłodszych wzorce i standardy zachowania, właściwe dla chłopców i dziewczynek. W szkole i w domu dzieci poznają świat męski i żeński jako dwa kręgi rozłączne i skontrastowane. Chłopcy mają być twardzi, roztropni, rozumni, władczy, waleczni, słowni, samodzielni, odpowiedzialni etc., dziewczynkom przysługuje miękkość, podległość, pokora, delikatność, kapryśność, zależność, niezdecydowanie. Lecz z drugiej strony, często zauważa się np., że gdyby mężczyźni ponosili taką samą odpowiedzialność za dzieci co kobiety, albo gdyby były one władne tak samo jak mężczyźni i mogłyby decydować o priorytetach w pracy itp. to wiele aspektów życia społecznego mogłoby wyglądać zupełnie inaczej.

Jak o nich uczyć?

Celem zajęć powinno być przybliżenie uczniom problematyki stereotypów ról żeńskich i męskich, ukazanie możliwości zmian ich funkcjonowania, popularyzacja równości płci, zwrócenie uwagi na ilość i różnorodność zajęć i prac domowych wykonywanych przez kobietę-matkę i mężczyznę-ojca, kształtowanie wyrażania uczuć i emocji, kształcenie umiejętności wyrażania własnego zdania, ukazanie lepszego rozumienia podstaw rozwoju emocjonalnego dziewcząt i chłopców, kształtowanie umiejętności swobodnego wypowiadania się o rodzinie i analizowania sytuacji życiowych itp. Lekcje tego typu można na przykład przeprowadzić z okazji Dnia Matki, Świąt Bożego Narodzenia, Wielkanocnych, Dnia Kobiet, a wypracowane wnioski z tych zajęć zaprezentować rodzicom.

PROPOZYCJE ZAJĘĆ

TEMAT 1: O obowiązkach w moim domu

(scenariusz dla klasy V z języka polskiego lub godziny wychowawczej – 2 godziny)

CELE LEKCJI: ♦ poznanie pojęcia “stereotyp” ♦ poznanie pojęcia “małżeństwo partnerskie” ♦ kształtowanie modelu zmian stereotypów ról męskich i żeńskich funkcjonujących w społeczeństwie

METODY: pogadanka, dyskusja, praca w grupach – metaplan, improwizowana inscenizacja

POMOCE DYDAKTYCZNE: ankiety dla uczniów, ankieta zbiorcza, szary papier, flamastry, elementy metaplanu (dla każdej grupy chmurka z tematem, 12 kółek, 6 owali do zapisywania odpowiedzi, 5 prostokątów do zapisywania wniosków) pinezki, taśma samoprzylepna.

UWAGI: Ankiety można rozdać uczniom wcześniej. Można ją wykonać również na lekcji, ponieważ uczniowie dobrze orientują się, jakie obowiązki wykonują ich rodzice.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

I. Podanie celów i tematu lekcji

II. Wyjaśnienie pojęcia “stereotyp”

III. Badanie

1. Odpowiedzi uczniów (nikt nie przerywa i nie krytykuje wypowiedzi), analizowanie ankiet (Ankieta-załącznik nr 1)
2. Uczniowie podchodzą do tablicy i przenoszą wyniki na ankietę zbiorczą stawiając “+” w odpowiednich rubrykach. Po wykonaniu tej czynności nauczyciel podlicza wyniki i odczytuje je.
3. Analiza zebranego materiału. Co zaobserwowaliście, jakie wnioski możemy wyciągnąć z ankiet?
4. Odpowiedzi uczniów. Wniosek: Ankieta pozwoli zaobserwować, że być może najwięcej prac wykonuje w domu mama.
5. Pytanie nauczyciela: Co należałoby zrobić, żeby zmienić tę sytuację? Następnie prowadzący informuje uczniów, że będą pracować w grupach, korzystając z metaplanu (załącznik nr 2)

IV. Praca w grupach. Nauczyciel przedstawia problem. Uczniowie indywidualnie na małych kartkach odpowiadają na pytanie “Jak jest?” ,następnie przyklejają je w wyznaczonym miejscu na plakacie własnej grupy. Jest to element diagnozy stanu zastanego. Odpowiadają na drugie pytanie, “Jak powinno być?” Ostatnim elementem metaplanu po jego przeanalizowaniu i uporządkowaniu wszystkich odpowiedzi jest wspólne grupowe ustalenie wniosków.

V. Prezentacja. W tej części zajęć po wykonaniu pracy kolejne osoby wybrane przez grupę prezentują plakaty i odpowiadają na pytania pozostałych uczniów. Nauczyciel stara się nie ingerować i nie odpowiadać na pytania.

VI. Podsumowanie. Uczniowie kompletują wnioski z wszystkich plakatów i wspólnie wypracowują wyniki dyskusji, które zapisują na tablicy.

VII. Zakończenie zajęć. Nauczyciel proponuje scenkę rodzajową polegającą na przygotowaniu w grupach żywego obrazu rodziny, w której domownicy uczestniczą w pracach domowych.

Zadania grup: ♦ ustalcie, kto kim będzie w rodzinie; wybierzcie sytuację z życia rodziny ♦ przygotujcie sposób jej prezentacji

Jedna z grup wskazanych przez nauczyciela przedstawia swój obraz. Pozostali uczniowie rozpoznają osoby tworzące rodzinę(mama, tata, dzieci) i wymieniają czynności wykonywane przez jej członków (mycie okien, trzepanie dywanów, itp.) Nauczyciel dziękuje uczniom za udział w lekcji i pyta czego nauczyły ich te zajęcia.

Przykładowa propozycja przykładów czynności wykonywanych w domu, które należy ująć w ankiecie: mycie okien,

pranie, trzepanie dywanów, mycie podłóg, odkurzanie, zakupy, pieczenie ciast, gotowanie, wychodzenie z psem, prowadzenie budżetu rodzinnego, drobne remonty itp. Czynności te zamieszczamy w tabeli, a uczniowie przypisują je matce lub ojcu.

Propozycja metaplanu

Co należałoby zrobić, aby odciążyć mamę?

Jak jest?

Jak powinno być?

Dlaczego nie jest tak, jak powinno być?

Wnioski

Przewidywane sformułowania na pytanie "Jak jest?"

- mama zajmuje się domem; - jest słaba, ma mało czasu dla siebie
- pracuje zawodowo; - jest przemęczona
- ciężko pracuje; - mama ma "cały dom na głowie"

Przewidywane sformułowania "Jak powinno być?"

- mama odpoczywa, my pracujemy; - wzajemna pomoc
- powinniśmy być świadomi tego, że mama jest zmęczona; - prace domowe powinny być podzielone; - każdy powinien za coś odpowiadać; - nie pytamy, lecz pracujemy;
- powinniśmy się nauczyć niektórych czynności

Przewidywane sformułowania na pytanie "Dlaczego nie jest tak, jak powinno być?"

- nie chce nam się, jesteśmy leniwi; - wiemy, że mama da sobie radę
- wolę być z koleżanką; - wolę słuchać muzyki lub oglądać telewizję
- tata, jak przyjdzie z pracy jest zmęczony; - kobiety pracują lepiej
- potrafią gotować, piec ciasta, sprzątać; - tata pracuje zawodowo, utrzymuje rodzinę
- mężczyźni lubią, kiedy się im usługuje; - dzieci mają inne rzeczy na głowie

Przykładowe wnioski

- pomagamy мамie w pracach, które sami możemy wykonać np. mycie okien, pieczenie ciast
- równomierny podział obowiązków domowych
- mama musi czuć się szczęśliwa i wspierana
- wiele czynności w domu mogą wykonywać mężczyźni
- nie powinniśmy być leniwi
- mężczyźni powinni uczyć się wykonywania różnych prac domowych np. pieczenie ciast.

TEMAT 2: Moja rodzina i ja – podział obowiązków

CEL LEKCJI: ♦ Uczeń rozumie potrzebę zmian stereotypów ról męskich i żeńskich.

POMOCE DYDAKTYCZNE: szary papier, kolorowe flamastry, kolorowy papier

METODY: pogadanka, praca w grupach, "burza mózgów"

PRZEBIEG ZAJĘĆ

- I. Uczniowie trzy lub dwa dni przed planowaną lekcją przynoszą nauczycielowi krótką wypowiedź na temat: *Co w domu należy do obowiązków mamy, taty i dzieci. Jak dzielą się tymi obowiązkami.*

- II. Nauczyciel zapoznaje się z wypowiedziami, analizuje i przedstawia je na lekcji. Wnioski zostają wyciągnięte wspólnie z uczniami na zakończenie lekcji.

- III. Podział klasy na czteroosobowe zespoły, w których dwoje uczniów przygotowuje się do odegrania scenki "Jak wygląda współczesna rodzina Kowalskich." Pozostali uczniowie flamastrami wypisują na kartkach cechy "prawdziwego" mężczyzny i "prawdziwej" kobiety. Grupy prezentują przemyslenia. Wspólne zastanowienie się nad tym, czy te cechy mogą powodować to, że kobiety wykonują tylko pewne zawody, np.: pielęgniarka, nauczycielka, sekretarka czy też mogą one predysponować je do wykorzystania zawodów innego rodzaju. Czy cechy "prawdziwego" mężczyzny pozwalają mu na wykonywanie prac domowych i opiekowania się dziećmi? Wypowiedzi uczniów- jak wyobrażam sobie mój dom, rodzinę, małżeństwo

- IV. Opracowanie wniosków wypływających z pisemnych wypowiedzi przed lekcją i ustnych wypowiedzi uczniów podczas lekcji.

Rozmowa z mamą

Ja: Co dla ciebie namalować, mamo?

Mama: Co chcesz.

Ja: A może być deszcz?

Mama: Tak, proszę o deszcz.

Ja: Maluję wodę deszczową

farbą perłową

kropłą okrągłą...

Mama: A teraz lato.

Ja: Maluję lato blaskiem słonecznym oddechem ciepłym, myślą pogodną...

Mama: Namaluj coś bardzo ważnego, najważniejsze na świecie!

Ja: To daj mi, mamo,

trochę uśmiechu,

dobroci swojej garstkę,

melodię kołysanki,

kawałek dawnej bajki

i tę zmarszczkę,

która cię dzieli

na dobrą i złą mamę,

gdy moje buty

znowu są całkiem mokre...

A gdy to wszystko dostanę,

dopiero namaluję, zgadnij, co?

Mama: Nie wiem...

Ja: Twój portret!

Fragment wyjęty ze scenariusza "Matko, chcę Ci powiedzieć że..." autorstwa Wiesławy Marcinkowskiej ze Szkoły Podstawowej nr 79 w Gdańsku.

Doskonalenie nauczycieli

Część kursów (25%) zostało zorganizowanych w rejonie dla całych rad pedagogicznych szkół m. in. w Łęborku, Rumii, Wicku, Ustce, Warcinie.

Ogółem zostało przeszkolonych 905 nauczycieli i innych pracowników placówek oświatowo-wychowawczych. Największy procent – 48% stanowili nauczyciele szkół podstawowych, a także nauczyciele szkół ponadpodstawowych – 15%. Znacznie mniejszy udział w szkoleniach wzięli nauczyciele gimnazjów – 10%, placówek szkolnictwa specjalnego – 7%. Najmniejsze zainteresowanie doskonaleniem wykazali nauczyciele przedszkoli – zaledwie 3%. Inni uczestnicy kursów – 8% to: nauczyciele bibliotekarze, instruktorzy domów kultury, nauczyciele akademicy, pracownicy samorządowi, studenci, konsultanci ODN, doradcy metodyczni, kadra kierownicza.

W tym roku największą popularnością cieszyły się następujące kursy:

- Podstawy obsługi komputera IBM PC,
- Komputerowa obsługa biblioteki szkolnej MOL,
- Edukacja europejska w szkole,
- Pomiar dydaktyczny.

Szczegółowe dane o doskonaleniu zawodowym nauczycieli (wykaz form i uczestników) zawiera załączona tabela i wykresy.

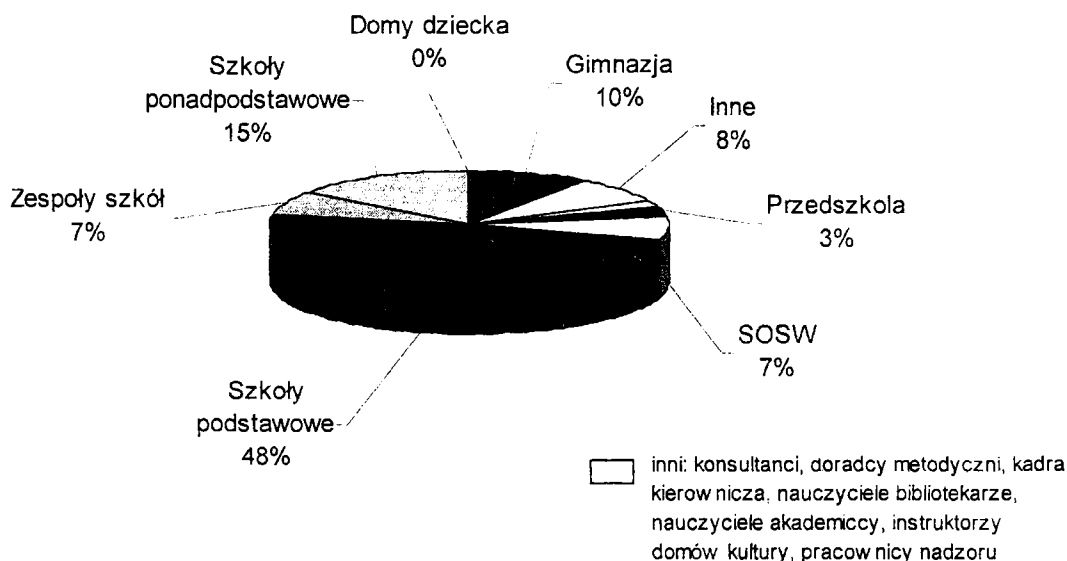
Ewaluacja przeprowadzonych form była zadowalająca. Uczestnicy podkreślali dobry poziom merytoryczny i organizacyjny zajęć.

Odbyło się w ODN.....

W bieżącym roku szkolnym w Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku odbyły się 43 formy doskonalenia zawodowego nauczycieli, w tym:

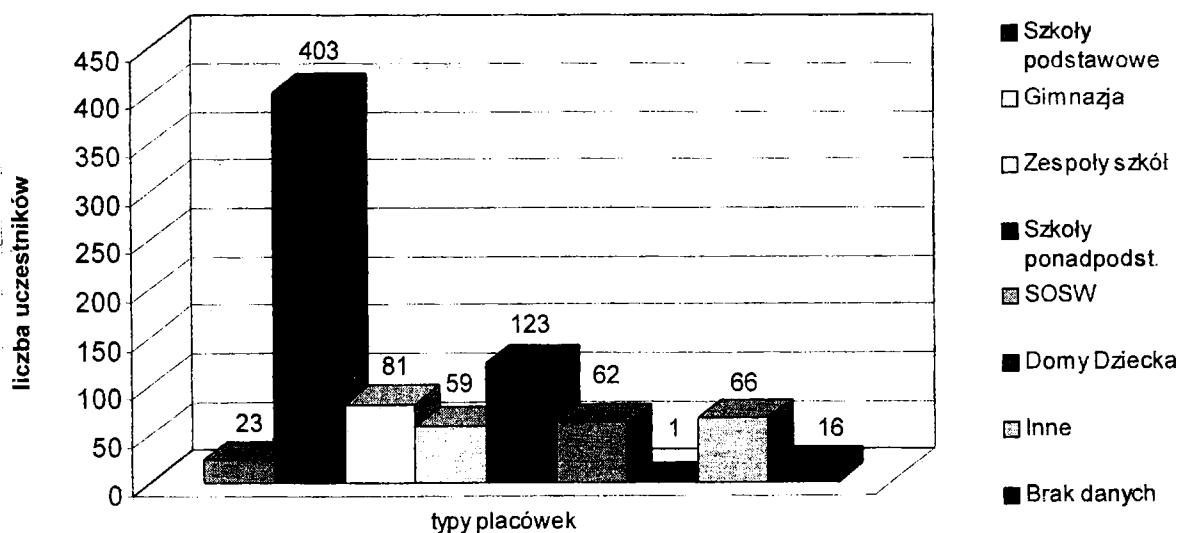
- studia podyplomowe z zakresu oligofrenopedagogiki
- 5 kursów kwalifikacyjnych: 3 edycje kursu "Dla kierowniczej kadry oświatowej", 1 edycja kursu "Wychowanie do życia w rodzinie" oraz "Oligofrenopedagogika";
- 37 kursów doskonalących i warsztatów.

Udział nauczycieli w formach doskonalenia według różnych typów placówek oświatowych

L.p.	Nazwa formy	Liczba godzin	Liczba edycji	Liczba uczestników
1	Kurs kwalifikacyjny z zakresu oligofrenopedagogiki	300 (270+30)	1	31
2	Kurs kwalifikacyjny "Wychowanie do życia w rodzinie"	270 (240+30)	1	17
3	Kurs „Podstawy pomiaru dydaktycznego”- Warcino	20	1	21
4	Kurs „Pomiar dydaktyczny”	160	2	58
5	Szkolenie: Kierowanie placówką doskonalenia nauczycieli w praktyce-realizowanie zadań związanych z regionalizmem	20	1	14
6	Kurs „Podstawy obsługi komputera IBM PC”	220	6	69
7	Szkolenie w zakresie wdrażania programów ekologicznych w szkołach podstawowych i gimnazjalnych	18	1	19
8	Kurs „Elektroniczne instrumenty muzyczne i techniki „multimedialne w nauczaniu sztuki- Ustka	32	1	36
9	Kurs komputerowej obsługi biblioteki szkolnej MOL	60	6	60
10	Studia podyplomowe "Oligofrenopedagogika"	300	1	35
11	Kurs „Podstawy tańca i choreografii”	60	1	39
12	Kurs „Regionalizm w pracy biblioteki szkolnej”- Rumia	20	1	27
13	Kurs kwalifikacyjny dla oświatowej kadry kierowniczej	540	3	54
14	Kurs "Awans zawodowy nauczyciela"	20	1	18
15	Kurs „Edukacja europejska w szkole”	51	4	96
16	Kurs „Awans zawodowy nauczyciela – dokumentowanie”- Lębork	10	1	39
17	Kurs „Tworzenie stron internetowych”	55	2	24
18	Kurs „Uczyć czytać, ale jak? Skuteczne metody nauki czytania”	20	2	50
19	Kurs „Metody twórczego kierowania technikami nauczania i uczenia się”	10	1	32
20	Kurs „Budowanie i opiniowanie programu autorskiego”	10	1	36
21	Kurs „Gimnastyka korekcyjna”	100	1	24
22	Seminarium dla nauczycieli uczących dzieci i młodzież upośledzoną umysłowo w stopniu umiarkowanym i znacznym	10	1	54
23	Kurs „Pomoc dzieciom w sytuacjach trudnych”	20	1	18
24	Kurs „Najnowsza literatura dla dzieci i młodzieży”	10	1	20
25	Kurs „Wczesna terapia i profilaktyka zaburzeń psychomotorycznych w świetle metody M.Montesori”	15	1	14
Razem		2351	43	905

Udział nauczycieli w formach doskonalenia- liczbowy według typów placówek oświatowych

ZAPRASZAMY DO KORZYSTANIA Z NASZEJ OFERTY W ROKU SZKOLNYM 2002/2003

mgr Ewa Misiewicz i mgr Maciej Triba

Kurs dla nauczycieli Socrates LINGUA B

Na przełomie listopada i grudnia 1999 roku miałam możliwość uczestniczenia w kursie języka angielskiego w Wielkiej Brytanii. W ramach programu SOCRATES LINGUA B nauczyciele języków obcych mogą raz na trzy lata, (zgodnie z ustaleniami Komisji Europejskiej) korzystać z tej formy doskonalenia zawodowego.

Organizatorem kursu było Międzynarodowe Centrum Projektów Magdalen Court School w Exeter w Wielkiej Brytanii. Na starannie opracowany program złożyły się: godziny dydaktyczne, zajęcia historyczno- kulturalne (wyjazdy w teren z przewodnikiem International Projects Center), obserwacje zajęć w lokalnych szkołach oraz zajęcia integracyjne w angielskich rodzinach. Uczestnikami kursu byli nauczyciele zatrudnieni w podstawowych i średnich szkołach naszego województwa. Miejscem spotkania był Londyn – dworzec autobusowy, gdzie oczekiwał mnasz opiekun Roger Watson, nauczyciel szkoły w Exeter. Znakiem rozpoznawczym był kolorowy włóczkowy szalik owinięty wokół jego szyi. Po krótkim przywitaniu ruszyliśmy do Exeter. Po drodze zatrzymaliśmy się w Stonehenge aby podziwiać kamienny krąg stanowiący wciąż niezgłębioną tajemnicę. Mieszkaliśmy w jednoosobowych pokojach, każdy w innej angielskiej rodzinie. Tutaj spożywaliliśmy śniadania i obiadowe kolacje, co sprawiło iż szybko zaaklimatyzowaliśmy się u swoich opiekunów. Traktowano nas jak domowników, dzięki czemu mogliśmy z bliska przyjąć się ich codziennemu życiu. Trzeba nadmienić iż każda rodzina miała pełną informację o realizowanym programie, toteż od pierwszego dnia pobytu pomagano nam w razie potrzeby.

Zajęcia dydaktyczne odbywały się w szkole między godziną 900 a 1600. Kurs stanowił kombinację ćwiczeń językowych i technik komunikacyjnych. Wysoki poziom zapewniały nam prowadzące nauczycielki: Alison Hunt i Chrissie Mortimer, dzięki którym czas płynął bardzo szybko. To one sprawiły iż nie było nudno czy nieciekawie.

Wiele wrażeń dostarczył nam dzień obserwacji. Koleżanka z grupy i ja zostałyśmy przydzielone do szkoły podstawowej BROADCLYST PRIMARY SCHOOL. Przywitał nas dyrektor, który osobiście oprowadził nas po swoim "królestwie". Przedstawił nam własną koncepcję dobrej szkoły. Uczniowie szkoły to dzieci stwarzające problemy wychowawcze w innych placówkach. Zaskoczeniem był fakt, iż pomieszczenia nie były typowymi klaso- pracowniami, były to raczej gabinety komputerowe. Zaproszono nas na obiad do szkolnej stołówki, gdzie byliśmy świadkami zabawy polegającej na układaniu wyrazów z frytek w kształcie liter. Nauczyciele – pogodni i uśmiechnięci zachęcali do pytań i dzielili się z nami doświadczeniem.

Mieliśmy szczęście także do pogody, podczas całego pobytu świeciło słońce. Gdzież się podziała słynna angielska mgła? Nasze wycieczki rozpoczęliśmy od zwiedzania południowego wybrzeża, potem Dartmouth, Dartington Hall z przepięknymi bajecznymi ogrodami. Zachwycaliśmy się niesamowitym klimatem wrzosowisk w kamienistym, dzikim Dartmoor, których atmosfera stanowi kanwę opowieści Sir Arthura Conan Doyle. Poznaliśmy historię miasteczka Exeter (miejsca naszego stałego pobytu), szczytającego się 2000- letnią

tradycją. Wieczorami spotykaliśmy się w małych pubach stanowiących o dzisiejszym uroku miejscowości. Każdego dnia towarzyszyły nam współczesność, historia, teraźniejszość i przeszłość.

Czas szkolenia dobiegł końca. Pełni wrażeń wracaliśmy do domu, bogatsi o wiedzę i teczkę pełną materiałów, które wykorzystujemy na naszych lekcjach, opowiadając uczniom o wspaniałym pobycie na kursie w Exeter.

Liliana Iwińska-Reginia
Szkoła Podstawowa nr 6 w Słupsku

Nauczyciel ROKU 2002!

Być dobrym nauczycielem znaczy dzisiaj o wiele więcej niż przed laty. Dzisiaj nauczyciel - pierwszy po rodzicach autorytet i wzór do naśladowania musi, oprócz przekazania uczniom określonego zasobu wiedzy, nauczyć również swoich wychowanków umiejętności mądrego i odpowiedzialnego rozwiązywania problemów w dorosłym życiu. - napisała Krystyna Łybacka, Minister Edukacji Narodowej i Sportu, do redakcji „Głosu Nauczycielskiego”. Pani Minister objęła patronat nad konkursem.

W wyniku ustaleń MENiS i redakcji „Głosu Nauczycielskiego” uzgodniono:

♦ Od 15 kwietnia do 15 maja br. w każdym numerze „Głosu Nauczycielskiego” oraz na stronach internetowych MENiS publikowane będzie ogłoszenie o konkursie wraz z jego zasadami,

♦ Kandydat do tytułu „Nauczyciel Roku” powinien być nauczycielem o pełnych kwalifikacjach, stażu pracy umożliwiającym legitymowanie się znaczącym dorobkiem dydaktycznym bądź wychowawczym, zarówno w szkole, jak i w skali gminy, powiatu czy województwa. Osiągnięcia te powinny być opisane i w miarę możliwości najpełniej udokumentowane.

♦ W skład pięcioosobowego jury wchodzić będą przedstawiciele MENiS, Instytutu Badań Edukacyjnych oraz „Głosu Nauczycielskiego”. Wyniki prac jury ogłosi w przededniu Święta Edukacji Narodowej.

♦ Zwycięzca konkursu - Nauczyciel Roku 2002 - zdobędzie laury i nagrodę Ministra Edukacji Narodowej i Sportu. Nagrodą zaś „Głosu Nauczycielskiego” dla najlepszego nauczyciela będzie dwutygodniowa wycieczka zagraniczna dla dwóch osób. Specjalną nagrodę ufunduje również Związek Nauczycielstwa Polskiego.

♦ Od 15 maja do końca czerwca br. czekamy na Państwa kandydatury. Prosimy o ich wysłanie na adres redakcji „Głosu Nauczycielskiego”: 00-389 Warszawa, ul. Smulikowskiego 8/8.

Bądź Nauczycielem Roku 2002.

Jakość w informacji pedagogicznej

FORUM DOSKONALENIA W SULEJÓWKU, 8-9 MAJA 2002R.

Autoewaluacja w szkole

W dniach 15-16 kwietnia 2002 roku uczestniczyłam w seminarium polsko-szwajcarskim poświęconym autoewaluacji w szkole. Organizatorem spotkania był Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Warszawie. Uczestniczyli dyrektorzy szkół różnych typów, ośrodków doskonalenia nauczycieli oraz wizytatorzy z kuratoriów oświaty.

Wykłady i warsztaty prowadzone przez polskich i szwajcarskich specjalistów dotyczyły wewnętrznego mierzenia jakości ze szczególnym uwzględnieniem autoewaluacji.

Efektom wspólnej pracy są propozycje zadań dla ośrodków doskonalenia

1. Promowanie idei autoewaluacji i jej upowszechnianie.
2. Prowadzenie doskonalenia z zakresu wewnętrznego mierzenia jakości.

3. Sprawowanie opieki nad placówkami poprzez doradztwo i stałą informację pedagogiczną.

kuratoriów oświaty

1. Inspirowanie do działania na rzecz podnoszenia jakości nauczania i wychowania.

2. Promowanie idei autoewaluacji.

3. Wspomaganie i motywowanie.

placówek oświatowych

1. Inicjowanie procesu autoewaluacji w szkole.

2. Tworzenie warunków materialnych.

3. Współtworzenie systemu przez dyrektorów i uczestniczenie w tym procesie.

4. Włączenie autoewaluacji w proces rozwoju szkoły.

5. Zarządzanie wynikami autoewaluacji i prezentowanie ich na zewnątrz.

Zdaniem Martina Baumgartnera-Szaffnera "proces zmiany potrzebuje czasu dla przygotowania gruntu; to musi zadziałać w szkole, kuratorium, placówce doskonalenia (...)" . Najważniejsze jest podjęcie decyzji: **ZACZYNAJMY** i wtedy zbieramy informacje zwrotne. Wszystkie instytucje oświatowe powinny ze sobą współpracować na zasadzie *primum non nocere*.

CODN zapowiedziało opublikowanie w sierpniu książki "Autoewaluacja w szkole".

Małgorzata Kowalska
dyrektor ODN w Słupsku

Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Warszawie realizuje wieloletnie programy edukacyjne. Cykl takich programów noszący ogólną nazwę Forum doskonalenia jest adresowany do kadry placówek wojewódzkich. Nazwa wskazuje na otwarty, innowacyjny charakter tych programów. *Forum* to zgodnie z definicją słownikową miejsce, teren, na którym przedstawia się ważne sprawy publiczne do rozważenia, osądzenia, załatwienia. Forum Doskonalenia – 4 obejmuje konsultantów do spraw informacji pedagogicznej. Zastąpiło dotychczasowe coroczne spotkania konsultantów, którzy współpracują stale i systematycznie z Zespołem Informacji Pedagogicznej CODN. Uczestnictwo w Forum uzależnione jest od zgody dyrektora wojewódzkiej placówki doskonalenia oraz od nadesłania zgłoszenia i aplikacji. Tegoroczne Forum doskonalenia – 4 poświęcone było zagadnieniu jakości w informacji pedagogicznej.

Poprzedził je wykład: Nowe wyzwania technologii informacyjnych i komunikacyjnych. Profesor Józef Bednarek wskazał na nowe zjawiska i problemy (wyzwania) cywilizacyjne: globalizację, terroryzm, migracje ludności, bezrobocie. Wyzwaniem jest też dostęp do nowych technologii w zakresie przetwarzania informacji, edukacji na odległość, szkół wirtualnych. Technologie informacyjne mają wpływ na proces nauczania i uczenia się, na działalność informacyjno-biblioteczną i naukowo-badawczą. Konieczne zatem staje się zmodyfikowanie organizacji i metod kształcenia, a także podnoszenie kwalifikacji informacyjno-technologicznych nauczycieli. Chodzi zwłaszcza o umiejętności przetwarzania informacji, stosowania programów: uczących, prezentujących i wspierających proces opracowywania materiału nauczania; rozwijających umiejętności twórcze; symulujących różne obszary działań nauczycielskich (np. w zakresie diagnostyki i terapii pedagogicznej, organizacji i zarządzania szkoleniem). Odrębną grupę tworzą programy związane z grami i zabawami oraz z monitoringiem dydaktycznym. Komputer staje się niezbędnym narzędziem w edukacji, w tym w edukacji ustawicznej, a nauczyciel – technologiemi kształcenia.

Technologia informacyjna stosowana jest w coraz większym stopniu w placówkach doskonalenia nauczycieli do zarządzania wiedzą (informacją) i ma znaczący wpływ na jakość ich działania. Uczestnicy Forum – 4 zajmowali się - w ramach zajęć warsztatowych - kluczowymi zagadnieniami jakości w edukacji oraz w informacji o edukacji. Warsztaty prowadziły: Ewa Wroczyńska – kierownik Pracowni Informacji Pedagogicznej CODN oraz konsultanci – Elżbieta Badyńska i Ewa Kędracka. W ramach zajęć warsztatowych przyjęto zmodyfikowane kwestionariusze zawierające: a) dane o nauczycielach konsultantach i doradcach, b) opis publikacji sygnowanej przez ośrodek doskonalenia nauczycieli, c) opis zawartości czasopisma wydawanego przez placówkę doskonalenia. Ustalono także terminy i sposoby przekazywania danych o formach doskonalenia i innych do bazy ISE (Internetowego Serwisu Edukacyjnego) oraz EMIS (Systemu Informacji Oświatowej) CODN.

Konsultanci ds. informacji pedagogicznej mieli też okazję do porównania swoich zakresów obowiązków i do określenia - w przybliżeniu - sposobu i jakości zarządzania informacją w poszczególnych placówkach. Zajęcia pobudziły uczestników Forum do kreatywnej refleksji o jakości informacji pedagogicznej i jakości działania placówek doskonalenia. Refleksja dotyczy zarówno tego jak jest i jak być powinno, jak i tego jak chcemy, żeby było i jak osiągnąć zakładane cele, czyli stany pożądane.

Dorota Iwanowicz i Jan Tyborczyk
uczestnicy Forum doskonalenia - 4

Olimpiady, konkursy

11. Ewelina Toruńczak, Nr 1 w Lęborku, Andrzej Plocharski
12. Grzegorz Maj, Nr 1 w Czuchowie, Andrzej Rolewicz
13. Paweł Luliński, Nr 2 w Kwidzynie, Elżbieta Dombek
14. Przemysław Woźnowski, Nr 2 w Lęborku, Elżbieta Kosińska
15. Sławomir Nadrowski, Nr 1 w Lęborku, Andrzej Plocharski
16. Grzegorz Machalski, Prywatne w Redzie, Marek Jasiński
17. Anna Polasik, Nr 1 w Lęborku, Marian Kawzowicz
18. Iwona Wasylewicz, Nr 1 w Lęborku, Andrzej Plocharski
19. Jarosław Dołębski, Nr 1 w Lęborku, Andrzej Plocharski

Zdzisław Szpiter

przewodniczący WKK Konkursu Fizycznego

KONKURSY PRZEDMIOTOWE

KONKURS FIZYCZNY

Z Protokołu eliminacji wojewódzkich Konkursu Fizycznego uczniów gimnazjów przeprowadzonego 06.04.2002r. w Zespole Szkół Zawodowych w Słupsku, ul. Szczecińska 60: Wojewódzka Komisja Konkursowa w składzie: Zdzisław Szpiter - przewodniczący (ODN Słupsk), Czesław Juszczyk - z-ca przewodniczącego (LO Ustka), Bogusława Łobocka - członek, Elżbieta Utig - członek, Albin Szewc - członek, Andrzej Litka - członek, stwierdza, że w etapie wojewódzkim konkursu uczestniczyło 34 uczniów.

LAUREACI:

* I.p.* Imię i nazwisko ucznia * Nazwa gimnazjum * Imię i nazwisko nauczyciela - opiekuna

1. Łącki Jakub, Nr 1 w Pruszczu Gdańskim, Grażyna Reducha-Miszkiel
2. Jaskub Kallas, Nr 24 w Gdyni, Halina Różalska
3. Olaf Szypen, Nr 2 w Słupsku, Ficek Danuta
4. Paweł Gębal, Nr 1 w Lęborku, Andrzej Plocharski
5. Radoław Ruciński, nr 1 w Lęborku, Andrzej Plocharski
6. Paweł Kapica, nr 2 Kwidzynie, Elżbieta Dombek
7. Karolina Śmiech, nr 1 w Sopocie, Elżbieta Daniel
8. Anna Heimowska, Prywatne w Redzie, Marek Jasiński
9. Jakub Korociński, nr 2 w Kwidzynie, Elżbieta Dombek
10. Bartosz Majda, Nr 2 w Rumi, Grażyna Fudali
11. Lucyna Kalenda, Nr 12 w Gdańsku, Emilia Mazur
12. Sławomir Licow, Nr 1 w Lęborku, Andrzej Plocharski
13. Armen Artwich, Nr 1 w Lęborku, Marian Kawzowicz
14. Jerzy Klott, Nr 28 w Gdańsku, Małgorzata Kusz
15. Tomasz Gogacz, Nr 19 w Gdyni, Wiktoria Bocheńska

FINALIŚCI:

1. Adam Sieradzan, Nr 5 w Gdyni, Bogumiła Sieradzan
2. Piotr Świątek, Prywatne w Redzie, Marek Jasiński
3. Justyna Petke, Nr 18 w Gdańsku, Łucja Rozenfeld
4. Remigiusz Modrzejewski, Nr 1 w Gdyni, Elżbieta Pękalska
5. Tomasz Gabryniowski, Nr 1 w Starogardzie Gd., Genowefa Wójec
6. Łukasz Mazurkiewicz, Nr 2 w Lęborku, Elżbieta Kosińska
7. Michał Perucki, Nr 1 w Rumi, Łucja Stankiewicz
8. Małgorzata Kubiak, Nr 19 w Gdyni, Wiktoria Bocheńska
9. Michał Studziński, Nr 25 w Gdańsku, Ewa Derengowska
10. Michał Ziemia, Nr 1 w Lęborku, Andrzej Plocharski

KONKURS INFORMATYCZNY

Z Protokołu eliminacji wojewódzkich Konkursu Informatycznego uczniów gimnazjów przeprowadzonego 13 kwietnia 2002r.: Wojewódzka Komisja Konkursowa w składzie: Józef Stanisławski - przewodniczący (ODN Słupsk); Lubica Ząbkiewicz - zastępca przewodniczącego (CEN Gdańsk); Cezary Tokarczyk - członek, Tadeusz Bury - członek, Marek Kotodziej - członek, Radosław Masłowski - członek, Grzegorz Figarski - członek, Dorota Iwanowicz - członek, stwierdza, że w etapie wojewódzkim konkursu uczestniczyło 64 uczniów.

LAUREACI:

1. Witold Litwin, Gimn. nr 1 w Gdyni, Tadeusz Bury
2. Karol Klepacki, Gimn. nr 20 w Gdyni, Grażyna Sawczyn,
3. Rafał Kierończyk, Gimn. nr 2 w Rumi, Lucyna Śniadoch
4. Adam Bar, Gimn. nr 2 w Gdańsku, Aniceta Góra
5. Łukasz Nawojczyk, Gimn. nr 3 w Malborku, Leszek Paździor
6. Jakub Łącki, Gimn. nr 1 w Pruszczu Gd., Krystyna Narózańska
7. Tomasz Marmołowski, Gimn. w Parchowie, Piotr Kopania
8. Maciej Chmielecki, Gimn. nr 2 w Kwidzynie, Małgorzata Wróblewska
9. Maciej Kosiedowski, Gimn. nr 27 w Gdańsku, Grażyna Kosiedowska
10. Szymon Marmołowski, Gimn. w Parchowie, Piotr Kopania
11. Marek Białowąs, Gimn. nr 1 w Gdyni, Andrzej Litwin
12. Szymon Jasina, Gimn. nr 16 w Gdańsku, Krystyna Kwiatkowska
13. Tomasz Topa, Gimn. nr 17 w Gdańsku, Czesława Maj

FINALIŚCI:

1. Remigiusz Modrzejewski, nr 1 w Gdyni, Andrzej Litwin
2. Daniel Wachowiak, nr 33 w Gdańsku, Beata Kuszka
3. Sławomir Kepke, nr 12 w Gdyni, Ariana Andrusz
4. Marta Jakubanis, im. Św. Jana de La Salle w Gdańsku, Jacek Gawroński
5. Stefan Anzelewicz, nr 16 w Gdańsku, Elżbieta Kijanko, Krystyna Kwiatkowska
6. Andrzej Kaczmarek, nr 1 w Gdyni, Tadeusz Bury
7. Szymon Modzelewski, nr 16 w Gdańsku, Elżbieta Kijanko, Krystyna Kwiatkowska

8. Maciej Kamiński, II Społeczne Gim. w Gdańsku, Aniceta Góra
9. Tomasz Pasierbski, nr 26 w Gdańsku, Liliana Gdowska,
10. Sławomir Chełmiński, nr 18 w Gdańsku, Renata Witucka
11. Wioleta Polewko, nr 19 w Gdańsku, Marek Wolny
12. Damian Hoffman, nr 13 w Gdyni, Joanna Stojaczyk
13. Damian Zieliński, nr 11 w Gdyni, Danuta Maliszewska
14. Andrzej Kalinowski, nr 2 w Sopocie, Marek Piechocki
15. Tomasz Richert, nr 11 w Gdyni, Danuta Maliszewska
16. Daniel Pienązek, nr 29 w Gdańsku, Joanna Caban
17. Mariusz Górski, nr 26 w Gdańsku, Liliana Gdowska
18. Grzegorz Lemański, nr 18 w Gdańsku, Piotr Gajtka
19. Marcin Szymański, nr 14 w Gdyni, Katarzyna Orzłowska
20. Piotr Marzec, nr 14 w Gdyni, Katarzyna Orzłowska
21. Przemysław Wandzilak, nr 16 w Gdańsku, Elżbieta Kijanko, Krystyna Kwiatkowska
22. Sebastian Wojdyło, nr 16 w Gdańsku, Elżbieta Kijanko, Krystyna Kwiatkowska
23. Maciej Gańszewski, nr 20 w Gdyni, Grażyna Sawczyn
24. Olgierd Kiewlicz, nr 26 w Gdańsku, Liliana Gdowska
25. Andrzej Komuda, nr 17 w Gdańsku, Czesława Maj
26. Łukasz Gostyński, nr 13 w Gdyni, Joanna Stojaczyk
27. Adam Blokus, nr 1 w Sopocie, Maria Chaniewska
28. Konrad Głogowski, nr 11 w Gdyni, Danuta Maliszewska
29. Tomasz Szreder, nr 3 w Gdańsku, Maria Różalska
30. Łukasz Wygoński, nr 3 w Gdańsku, Maria Różalska
31. Dawid Ornaś, nr 19 w Gdańsku, Marek Wolny
32. Jan Flik, nr 2 w Starogardzie Gd., Jacek Żuralski
33. Rafał Wilk, nr 2 w Starogardzie Gd., Jacek Żuralski
34. Marcin Roman, nr 1 w Pruszczu Gd., Krystyna Narożna
35. Wojciech Goliński, w Smętowie Gr., Alicja Cejrowska
36. Robert Pakszys, nr 5 w Słupsku, Małgorzata Zaniewska
37. Grzegorz Surowy, w Debrznie, Zbigniew Kalinowski
38. Tymoteusz Paszun, nr 1 w Człuchowie, Zenon Graszek
39. Michał Waszkiewicz, nr 1 w Sztumie, Iwona Kotowska
40. Krzysztof Toczek, nr 1 w Kościerzynie, Mirosław Stępień
41. Krystian Karczewski, nr 1 w Żukowie, Sławomir Szymański
42. Paweł Gębala, nr 1 w Lęborku, P. Raszkiewicz
43. Tomasz Łabacki, nr 3 w Lęborku, P. Maciejewski
44. Mateusz Daleki, nr 1 w Lęborku, Piotr Raszkiewicz
45. Jakub Zakrzewski, w Krokowej, Maria Wiśniewska
46. Daniel Seta, nr 2 w Rumi, Lucyna Śniadach
47. Aleksander Honc, w Pucku, Mariusz Nowicki
48. Adam Brzeski, nr 2 w Rumi, Lucyna Śniadach
49. Jakub Dominik, nr 4 w Rumi, Danuta Sosnowska
50. Piotr Kaschuba, nr 2 w Wejherowie, Piotr Litwin
51. Adam Wesołowski, nr 2 w Kwidzynie, Małgorzata Wróblewska

Józef Stanisławski

przewodniczący WKK Konkursu Informatycznego

Górniewicz -członek, Inga Januszko -członek, stwierdza, że w etapie wojewódzkim konkursu uczestniczyło 40 uczniów. Eliminacje przeprowadzono zgodnie z wymaganiami regulaminowymi konkursu. Ustalono listę finalistów i laureatów konkursu:

LAUREACI:

1. Julian Pokay, Publiczne Gim. nr 1 - Starogard Gdański, Grażyna Pokay
2. Julia Kulis, Gim. nr 3 - Słupsk, Jolanta Selke
3. Maciej Rokita, Gim. nr 1 - Pruszcz Gdański, Ewa Rostecka
4. Alexandra Kamiński, Sopotkie Szkoły Autonomiczne - Sopot, Dorawa-Biłanicz
5. Helena Wower, Gim. nr 1 - Człuchów, Elżbieta Kozłowska
6. Karol Ważny, Gim. nr 33 - Gdańsk, Chrościelewski
7. Izabela Borkowska, Gim. nr 33 - Gdańsk
8. Jakub Józwiak, Gim. nr 1 - Ustka, Hanna Winiarz
9. Agata Ernst, Gim. nr 1 - Tczew, Dorota Ernst
10. Kamil Richert, Gim. nr 1 - Pruszcz Gdański, Ewa Rostecka
11. Olaf Szypen, Gim. nr 2 - Słupsk, Andrzej Horbacz
12. Martyna Treder, Gim. nr 1 - Bytów, Polański
13. Dawid Szczypiński, Gim. „Prymus” - Kościerzyna, Fennig
14. Alexandra Biernat, Gim. nr 1 - Gdynia, Bożena Szpilewska
15. Angelika Wronkowska, Gim. nr 15 - Gdynia, Peck
16. Anna Żółkiewicz, Gim. nr 27 - Gdańsk
17. Michał Gruszka, Gim. nr 27 - w Gdańsk

FINALIŚCI:

1. Anna Fennig, Gim. nr 1 - Kościerzyna, Katarzyna Fennig
2. Piotr Glembin, Gim. nr 4 - Rumia, Kamoń
3. Kamil Molski, Gim. nr 1 - Bytów, Sławomir Polański
4. Katarzyna Schutz, Publ. Gim. nr 1 - Starogard Gd., Grażyna Pokay
5. Marcin Żmuda - Trzebiatowski, Gim. w Lipnicy, Elżbieta Martin
6. Natalia Piwowarska, Gim. nr 16 - Gdańsk, Ewa Kulczyk
7. Katarzyna Hermanowska, Gim. nr 16 - Gdańsk, Ewa Kulczyk
8. Agnieszka Żółć, Gim. w Kobylnicy, Barbara Purowska
9. Magdalena Śniegocka, Publ. Katolickie Gim. - Tczew, Lucyna Federowicz
10. Agata Peplińska, Gim. nr 1 - Rumia, Aneta Brelik-Kuc
11. Agata Gross, Sportowe Gim. nr 9 - Gdynia, Lidia Warras
12. Hubert Trzeciński, Gim. nr 1 - Miastko, Aleksandra Wolf
13. Justyna Bartkowska, Gim. nr 1 - Człuchów, Krzysztof Matyjasik
14. Joanna Krzemińska, Gim. nr 2 - Malbork, Emilia Bielińska
15. Joanna Głazowska, II Społeczne Gim. STO w Gdańsku
16. Martha Myszk, Salezjańskie Gim. - Rumia, brak danych
17. Justyna Petke, Gim. nr 18 - Gdańsk, brak danych
18. Piotr Wittk-Jeżewski, Gim. nr 1 - Bytów, Sławomir Polański
19. Natalia Podkowińska, Gim. nr 1 - Lębork, Katarzyna Wróblewska
20. Martin Orzeszko, Gim. w Tuchomiu, Bernadeta Lens
21. Joanna Depka Prondzinska, Gim. w Tuchomiu, Lucyna Błaż
22. Magdalena Arndt, Gim. nr 24 - Gdynia, Agata Toźbierska
23. Agnieszka Mróz, Gim. nr 16 - Gdańsk, Lidia Mamos

Anna Zgórska

przewodniczący WKK Konkursu Języka Niemieckiego

KONKURS JĘZYKA NIEMIECKIEGO

Z Protokołu eliminacji wojewódzkich Konkursu języka niemieckiego uczniów gimnazjów przeprowadzonego 06.03.2002r. oraz 25.04.2002 (dogrywka) w Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku: Wojewódzka Komisja Konkursowa w składzie: Anna Zgórska - przewodnicząca (ODN Słupsk), Ewa Furche - z-ca przewodniczącego (CEN Gdańsk), Jolanta Nienaltowska - członek, Małgorzata Drobnińska - członek, Marita Kiepuszewska - członek, Helena

KANGUR '2002

W 11 edycję Międzynarodowego Konkursu Matematycznego "KANGUR" w Polsce – uczestniczyło 405 tysięcy uczniów ze szkół podstawowych, gimnazjów i szkół średnich. Konkurs ten organizowany jest w słupskim regionie już po raz ósmy. Pełnomocnikami odpowiedzialnymi za przygotowanie i właściwy przebieg konkursu byli: Jerzy Paczkowski, prezes Stowarzyszenia i Bogusława Bykowska, wiceprezes. Pomagały Małgorzata Kamińska, Zofia Rogozińska, Anna Butryn.

W tegorocznym wydaniu konkursu "KANGUR '2002" w regionie słupskim w dniu 21.III.2002r. wzięło udział blisko 7000 uczniów z 200 szkół podstawowych, gimnazjów i średnich powiatów słupskiego (grodzki i ziemski), bytowskiego, człuchowskiego, chojnickiego i lęborskiego.

Najwięcej – tj. po blisko 1100 uczniów startowało z klas III – IV szkół podstawowych. Cieszy coraz liczniejsza grupa uczniów szkół średnich (ponadgimnazjalnych), którzy próbują zmierzyć swoje siły. Najlepiej test rozwiązywali uczniowie klas VI szkół podstawowych w kategorii "Benjamin" – wielu z nich uzyskało bardzo wysokie wyniki.

Po przeanalizowaniu wyników tegorocznej edycji "KANGURA '2002" utrzymano stosowaną od wielu lat zasadę proporcjonalnego rozdziału nagród i wyróżnień w stosunku do liczby startujących uczniów, ponadto uwzględniono zróżnicowanie między klasą młodszą i starszą w danej kategorii.

Nagrodzonych i wyróżnionych zostało 656 uczniów
- przyznano im:

- 11 nagród głównych w postaci wycieczek i nagród rzeczowych (w tym: 10 dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów); wycieczki to – 2 obozy wypoczynkowo-matematyczne w Jevicku (Czechy), 4 międzynarodowe obozy wypoczynkowo-matematyczne w Zakopanem, 1 wycieczka do Paryża,
- 65 nagród rzeczowych, tzw. "duże" (w tym: 48 dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów),
- 104 nagrody rzeczowe tzw. "średnie" (w tym: 86 dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów),
- 126 wyróżnień czyli drobne nagrody rzeczowe ("Miniatury matematyczne"),
- 249 dyplomów za dobre wyniki,
- 101 wyróżnień typu NAJ czyli dla najlepszego ucznia w szkole.

Najlepszymi wśród laureatów byli uczniowie
klas III i VI:

- Dominika Klimek z klasy III SP-3 w Słupsku (120 pkt. – maksymalna liczba punktów, miejsce na liście krajowej),
- Miłosz Wieczór z klasy IV SP-8 w Lęborku (120 pkt. – maksymalna liczba punktów, miejsce na liście krajowej),
- Mateusz Kołaczek z klasy IV SP-2 w Ustce (120 pkt. – maksymalna liczba punktów, miejsce na liście krajowej),
- Paulina Świątkowska z klasy IV SP-5 w Lęborku (117 pkt.)

Ponadto **w poszczególnych kategoriach najlepsze wyniki uzyskali:**

- Dawid Szczukowski z klasy V SP w Brusach (118,75 pkt. na 150 możliwych),
- Łukasz Sasko z klasy VI SP-3 w Słupsku (136,25 pkt. na 150 możliwych – 77-90.miejsce na liście krajowej),
- Szymon Kobyliński z klasy I gimnazjum ZS w Debrznie (133,75 pkt. na 150 możliwych – 30-33.miejsce na liście krajowej),
- Arkadiusz Kitowski z klasy II Gimnazjum w Rytlu (127,00 pkt. na 150 możliwych),
- Sławomir Licow z klasy III Gimnazjum nr 1 w Lęborku (138,75 pkt. na 150 możliwych -26-40.miejsce na liście krajowej),
- Grzegorz Maj z klasy III Gimnazjum nr 1 w Człuchowie (137,50 pkt. na 150 możliwych – 41-56.miejsce na liście krajowej),
- Winicjusz Szyszka z klasy II LO-2 w Chojnicach (140,00 pkt. na 150 możliwych – 37-47.miejsce na liście krajowej), przyznano mu wycieczkę do Paryża.

Wszyscy wymienieni otrzymują główne nagrody - wycieczki i nagrody rzeczowe.

Na punktowanych miejscach laureatów listy krajowej znaleźli się ponadto:

- Monika Okrój z klasy II LO-1 w Lęborku (84-94.miejsce),
- Mateusz Ramczyk z klasy II LO-1 w Lęborku (96-119.miejsce),
- Marek Szulc z klasy II LO-1 w Lęborku (96-117.miejsce),
- Michał Górski z klasy III LO-2 w Słupsku (47-49.miejsce),
- Fryderyk Kondej z klasy III LO-2 w Słupsku (47-49.miejsce),
- Piotr Bykowski z klasy III LO-1 w Lęborku (86-94.miejsce),
- Piotr Kowalski z klasy III LO-1 w Lęborku (86-94. miejsce).

Nagrodzonym i wyróżnionym uczniom gratulujemy. Gratulujemy także ich opiekunom-nauczycielom matematyki i rodzicom, że przygotowywali i zachęcali do udziału w konkursie i byli wsparciem w tych zmaganiach z zawilosciami matematyki.

Wszystkim uczniom biorącym udział w tegorocznej edycji konkursu "KANGUR '2002" dziękujemy za udział w nim i życzymy im, aby w przyszłym roku mogli wykazać się równie dobrymi, a nawet lepszymi wynikami.

Dziękujemy wszystkim nauczycielom matematyki, którzy popularyzowali idee "KANGURA", oraz dyrektorom szkół, którzy byli organizatorami eliminacji i przeżywali organizacyjne "trzęsienie szkoły" w marcu br.

Jerzy Paczkowski

Najbardziej aktywne szkolne koło LOP

W listopadzie 2001r. ZO Stowarzyszenia LOPw Słupsku ogłosił pod patronatem Pomorskiego Kuratora Oświaty konkurs **Na najbardziej aktywne szkolne koło LOP Okręgu Słupskiego**. Konkurs miał na celu promocję najlepiej działających kół w szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadpodstawowych z miasta Słupska i powiatów: bytowskiego, człuchowskiego, lęborskiego, słupskiego oraz powiatu sławieńskiego z województwa zachodniopomorskiego.

Warunkiem uczestnictwa było nadesłanie na adres *Zarządu Okręgu LOP w Słupsku, ul. Fabryczna 1* prac konkursowych w formie opisowej zawierającej informacje dotyczące działalności koła za okres od września 1996 do czerwca 2001 roku, a w szczególności: • udziału w konkursach i akcjach organizowanych przez LOP, • udziału w konkursach i akcjach ogólnopolskich o tematyce przyrodniczej lub ochrony środowiska, • uczestnictwa w imprezach, akcjach, spotkaniach organizowanych przez koło i w działaniach podejmowanych przez innych na szczeblu lokalnym, • współpracy i kontaktów z instytucjami zajmującymi się ochroną środowiska przyrodniczego, • liczby członków koła. Oprócz opisu działalności koła, należało podać w formie załączników wszelkie materiały dokumentujące działalność, tj. kserokopie dyplomów, wycinki prasowe, korespondencję i tp.

Komisja konkursowa w dniu 25 kwietnia 2002 roku przyznała: **A) nagrody Kołom LOP działającym - 1.** przy Szkole Podstawowej w Rokicach (opiekun Halina Krauze), **2.** przy Gimnazjum w Głównycach (opiekun Maria Perz), **3.** przy Liceum Ogólnokształcącym im. St. Żeromskiego w Lęborku (opiekun Halina Wielgus): **B) wyróżnienia Kołom - 1.** przy Gimnazjum Nr 4 w Słupsku (opiekun Ryszarda Giecewicz) **2.** przy Zespole Szkół Gastronomicznych i Hotelarskich w Słupsku (opiekun Małgorzata Józefowicz).

Na uroczystym spotkaniu w siedzibie STSK w Słupsku 28 maja 2002r. wyróżnione Koła i ich opiekunowie otrzymali dyplomy i nagrody rzeczowe, albumy, wydawnictwa encyklopedyczne, materiały promujące ochronę przyrody i środowiska. Wręczono również wyróżnienia przyznane przez ZG LOP: **1.** Złotą Odznakę Honorową z napisem "Zasłużony dla Ochrony Przyrody" Marii Perz nauczycielce Gimnazjum w Głównycach, **2.** Złotą Odznakę Honorową LOP Halinie Wielgus – nauczycielce LO im. St. Żeromskiego w Lęborku, **3.** Srebrną Odznakę Honorową LOP Małgorzacie Mielnickiej – nauczycielce ZSGŻIA w Lęborku.

W imieniu komisji konkursowej i swoim własnym składam nauczycielom - opiekunom szkolnych kół LOP - gratulacje i piękne podziękowania za wieloletnią pracę i działalność społeczną służącą kształtowaniu odpowiednich postaw dzieci i młodzieży do środowiska przyrodniczego i jego ochrony.

Barbara Major - Milewczyk
Przewodnicząca Komisji Konkursowej

Wychowanie przez turystykę

Przez ponad cztery lata jestem opiekunem koła turystycznego, działającego przy Internacie SOSW w Słupsku. W tym czasie z różnorodnych form turystyki skorzystało około 350 wychowanków wywodzących się przeważnie z rodzin o bardzo skromnych możliwościach finansowych. Dla wielu z nich wyjazdy do Warszawy, Nowego Targu, Zakopanego, Konina były pierwszymi w życiu wyprawami turystycznymi. Systematycznie też uczestniczymy w plenerowych wędrownkach pieszych z "Głosem Pomorza", poznając piękno najbliższych okolic. W czasie tych imprez turystycznych jest bardzo wiele okazji do oddziaływań wychowawczych, jak chyba w żadnej innej sferze kontaktów pomiędzy nauczycielem, grupą i pojedynczym uczniem. Już na etapie pomysłu i przygotowań do wyjazdu turystycznego wychowankowie są wdrażani w proces przygotowania wycieczki (termin, trasa, środek komunikacji, program), uzgadnianie jej szczegółów, a wreszcie czuwanie nad realizacją programu.

Przebywanie w grupie turystycznej uczy koleżeńskości i zgodnego współdziałania. Ze względu na specyfikę wędrownki np. w górach, wyzwala się u uczestników postawę ofiarności, wzajemną pomoc, ale także pogodę ducha, poczucie humoru i optymizmu. Trudności drogi, zmęczenie, zmiany pogody, ciężki plecak i wiele innych nie przewidzianych okoliczności w sposób wszechstronny oddziałuje na rozwój osobowości. W czasie wycieczek i pieszych wędrownek wychowankowie doskonale realizują się w pełnieniu roli przewodnika, wybieraniu miejsca na ognisko biorąc pod uwagę bezpieczeństwo, pełnieniu różnorodnych funkcji i dyżurów, rozwiązywaniu zadań i problemów pojawiających się na trasie. Ta forma spędzania czasu zaspokaja potrzeby poznawcze młodych ludzi. Mają okazję zobaczyć nowe krajobrazy, poznać nowych ludzi, nowe zdarzenia i sytuacje.

W ramach działalności koła turystycznego od lat współpracujemy z Centrum Doskonalenia Marynarki Wojennej w Ustce. Dzięki tej współpracy wychowankowie poznają specyfikę służby w marynarce wojennej, uczą się wiązania węzłów żeglarskich, korzystają z pływalni oraz biorą udział w imprezach integracyjnych wspólnie ze słuchaczami kursów podoficerskich. Współpraca ta wywiera olbrzymi wpływ na kształtowanie postaw, uczy szacunku dla innych ludzi. Oficerowie CSMW odwiedzają wychowanków w internacie, biorą udział w okolicznościowych uroczystościach.

Długo pielęgnujemy wspomnienia przeżytych chwil, zamieszczając je w kronice koła, opisując ciekawe sytuacje, humorystyczne sceny, uzupełniając to wszystko zdjęciami zrobionymi w czasie imprez turystycznych. Klimat wspomnień przyciąga do koła nowych członków, którzy w sobotni rano zamiast nudzić się w domu zakładają turystyczny ubiór, i wędrując zachwycają się malowniczymi krajobrazami.

Mariola Czerwińska
Opiekun koła turystycznego w SOSW Słupsk

DOKTOR ZDRÓWKO I SIOSTRA WITAMINKA FRAGMENTY APELU DLA KLAS 1-3

Dziecko 1:

Witam wszystkich miłych gości,
którzy tutaj dziś przybyli,
by zaczerpnąć wiadomości,
jak żyć byśmy zdrowi byli.
My już o tym trochę wiemy,
bo uczymy się rok cały,
dziś wam o tym opowiemy,
by wszystkie dzieci wiedziały.
Razem (dziecko 1 i 2): "Szlachetne zdrowie,
nikt się nie dowie, jako smakujesz, aż się zepsujesz".
(Wchodzi Łakomczuch. Niesie czipsy, lizaki,
batoniki i inne słodczyce.)

Łakomczuch:

Kocham czipsy i słodczyce.
Jem ich tyle, że nie zliczę.
Na drugie śniadanie w szkole
czipsy paprykowe wolę.
Potem w domu, przed obiadem
cebulowe zjem przypadkiem.
Kupię chrupki też serowe
i lizaki owocowe.
A na deser, podwieczorek
zjem cukierków cały worek.
(Głaszcze się po brzuchu z błogą miną. Nagle z
jękiem łapie się za policzek.)
Łakomczuch (...)
Doktor Zdrówko (...)

Doktor Zdrówko:

Dam wam, moi mili, radę.
Gdy czipsy i czekoladę
na owoce zamienicie,
wtedy zębów nie straciecie.
Ograniczcie ich spożycie,
choć smakują wyśmienicie.
Pijcie także dużo mleka,
na to każdy ząbek czeka.
(Wchodzi Siostra Witaminka.)

Siostra Witaminka:

A gdy masz już ładne ząbki
powinieneś o nie dbać.
Zawsze wyczyść je dokładnie
zanim się położysz spać.
To jest przecież bardzo proste
i wystarczy tylko chcieć.
A więc myj codziennie zęby,
żeby ładny uśmiech mieć.

(Wchodzi Marek. Chłopiec zwija się z bólu i
trzyma się za brzuch)

Doktor Zdrówko:

Raz Marek był chory
i leżał w łóżeczku.
I przyszedł pan doktor:
Jak się masz Mareczku?

Marek: (...)

Doktor Zdrówko: (...)

Marek: (...)

Doktor Zdrówko:

Źle bardzo mój drogi,
źle bardzo Mareczku!
Oj, długo, ty długo

Poleżysz w łóżeczku!
I nic jeść nie będziesz.
Kleiczek i basta!
Broń Boże wędlinki,
kurczaka i ciasta!
Pamiętaj mój miły!
Dieta ma być ścisła.
Od tego pomyślność
w leczeniu zawisa.
(W czasie rozmowy Marek i Doktora, Siostra
Witaminka mierzy chłopcu temp., bada puls)

Siostra Witaminka:

Bo jadłeś za tłuste, niezdrowe jedzenie.
Wtedy twój żołądek zburzył się szalenie.

Marek:

Za tłuste! Za słone!
Te wszystkie "fast-foody",
to dla żołądka prawdziwe paskudy!
Nie będę ich odtąd tak często spożywać!
Będę jeść owoce i zdrowe warzywa!

(Marek i Doktor Zdrówko wychodzą. Zostaje
Siostra Witaminka. Siostra robi kilka przysiadów i
skłoniów.)

Siostra Witaminka:

Kto o swoje zdrowie dba,
ten sport lubi, tak, jak ja!
Ruch powietrze i przygoda
wszystkim wam energii doda!
Więc nie siedź przed komputerem!
Chodźmy razem na spacerek!

(Wszyscy śpiewają piosenkę: "Chodźmy na spa-
cer szybko, szybko." Potem wbiegają wymachując
rękami Gimnastycy ubrani w strój sportowy.)

Gimnastyk 1: (...)**Gimnastyk 2:**

Teraz przysiady, potem podskoki,
hop, hop, jak zając- w przód, w tył, na boki.
Bardzo są ważne tułowia skręty,
podśpiewuj sobie coś dla zachęty.
A jeśli będziesz w ćwiczeniach pilny,
jak małpa zwinny, jak tygrys silny,
zostaniesz mistrzem, więc ćwicz wytrwale.
Gimnastykować się jest wspaniale!
A jeśli zmęczy cię już ćwiczenie,
to wtedy zabierz się za tańczenie.
(Gimnastycy wybiegają ustępując miejsca gru-
pie tanecznej.
Po prezentacji dowolnego układu tanecznego
wchodzi dwie dziewczynki.)

Dziewczynka 1:

Jeden lubi buraczki,
drugi woli marchewki,
A Ewunia w koszyczku
niesie same rzodkiewki.
(Dziewczynka druga niesie rzodkiewki)

Dziewczynka 2:

Zjem choć jedną, jedną,
takie świeże, różowe!

Dziewczynka 1: (...)**Dziewczynka 2:**

Kiedy ktoś ma brudne ręce
I rękami tymi je,
Czy powiecie, że to zdrowo moi drodzy?
Bo ja nie!
Kiedy ktoś nie myje zębów, szczotki, pa-
sty ani tknie,
Potem biega do dentysty,
Czy wam żal go?
Bo mnie nie!
Gdy ktoś przed grzebieniem zmyka,
Płacze, że mu włosy rwie,
Czy go za to pochwalicie moi drodzy?
Bo ja nie!
Komu woda, mydło, szczotka niepotrzebne
i nie w smak,
Czy nazwiecie go brudasem moi mili?
Bo ja tak!
(Dziewczynki wychodzą. Wchodzi dziecko z
napisem "Gorzka pigułka".)

Gorzka Pigułka:

Brudas i łakomczuch to niezła jest spółka!
Gdy jest źle, pomogę, ja- Gorzka Pigułka!
Na ból brzucha, zęba,
paluszka czy główki.
Polkniesz mnie, gdy musisz,
bez żadnej wymówki.
Ale zamiast leków,
radzę wam serdecznie,
bawcie się na co dzień
zdrowo i bezpiecznie.
Bo zdrowie nie ma ceny,
nie tylko ja tak sądzę!
Nigdy go nie kupicie
za żadne pieniądze!
(Wchodzi Dziecko 1 i Dziecko 2.
Trzymają kwiaty dla zaproszonych gości-
pielegniarek szkolnych.)

Dziecko 1:

Tym, co chronią nasze zdrowie, tym, co
leczą,
Nawet tym, co zapisują zastrzyk dzieciom,
czy, co wiercą w naszych zębach, aż płac-
czemy,
Dziękujemy, najserdeczniej dziękujemy!

Dziecko 2 :

Dla nich dzisiaj kwiaty, miłe słowa,
za to, że nie pozwalają nam chorować!
(Dzieci podchodzą do gości, wręczają kwiaty,
składają życzenia.)

*W scenariuszu wykorzystałam teksty
A. Majewskiego, H. Bechler, J. Gotaczowej,
piosenkę z muzyką B. Kolago i słowami
A. Bernat oraz cytaty z fraszki J. Kochanow-
skiego. Pozostałe teksty są mojego autor-
stwa lub stanowią przeróbki tekstów zna-
nych autorów np. S. Jachowicza „Chory
kotec”*

*Danuta Siewierska
SP nr 6 w Słupsku*

I Powiatowy Konkurs Ekonomiczny

14 marca 2002 roku w Gimnazjum w Dębnicy Kaszubskiej 39 gimnazjalistów z powiatu słupskiego rozpoczęło zmagania z ekonomią. Konkurs odbył się w sali, której ściany ozdobiono pracami uczniów klas III i I, na których widniał haft matematyczny.

Po otwarciu konkursu przez dyrektora Gimnazjum Sławomira Miluskiego i wicedyrektora Teresę Radomską uczniowie w ciągu 90 minut musieli uporać się z krzyżówką (w której zawarte były pojęcia ekonomiczne), wypełnić druk przelewu bankowego, rozwiązać 4 zadania otwarte (zadania dotyczyły przeliczania walut, wybrania korzystniejszej oferty ulokowania kapitału, obliczenia składki ubezpieczeniowej). Za 6 zadań mogli otrzymać maksymalnie 30,5 pkt.

Zwycięzcą został **Piotr Sikora** (29 p.) z Gimnazjum w Dębnicy Kaszubskiej, który w nagrodę otrzymał miniwieżę Philips. Drugie miejsce zdobył **Dawid Lipski** (28,5 p.) z G-6 w Słupsku - do domu wrócił z 6-tomową encyklopedią PWN i wolkmenem. Na trzecim miejscu uplasowała się **Joanna Pieńkowska** z Gimnazjum w Smołdzinie (27,5 p.), która w nagrodę otrzymała discmena.

Wysoki poziom prezentowali również gimnazjaliści z: Kępic, Darnicy, Potęgowa, Społecznego Gimnazjum nr 1 w Słupsku, Gimnazjum nr 5 ze Słupska, Jezierzyc, Gimnazjum nr 4 ze Słupska, Biesowic, Siemianic i Sycewic.

W konkursie nie było przegranych. Każdy z uczestników otrzymał upominek od głównego Sponsora nagród PKO BP S.A. w postaci kalkulatorów, długopisów, linijek. Uroczystość „osłodziły” wypieki z piekarni „Wandachowicz i Syn” z Dobieszewa. Otrzymaliśmy również finansowe wsparcie od SPV w Dębicy Kaszubskiej, które pomogło zorganizować nam oprawę konkursu.

Nad przebiegiem konkursu czuwała komisja w składzie: Jerzy Paczkowski - z-ca dyrektora II LO w Słupsku, Anna Karwacka - przedstawiciel Banku PKO BP S.A., Beata Spierewka-Tyrkinhejm i Dominik Furman - nauczyciele Gimnazjum w Dębicy Kaszubskiej, oraz Halina Krupa - nauczyciel Gimnazjum nr 5 w Słupsku.

Z ankiet przeprowadzonych po konkursie wynika, że został on pozytywnie przyjęty przez uczniów i nauczycieli gimnazjum, w związku z tym będzie kontynuowany w następnych latach.

*Beata Spierewka Tyrkinhejm
Gimnazjum w Dębicy Kaszubskiej*

Stoliczku nakryj się

Konkurs odbył się tuż przed Świętami Bożego Narodzenia. Adresowany był do uczniów klas szóstych i powiązany z nauczaniem języka angielskiego.

Zadaniem zespołu klasowego było świąteczne nakrycie stołu. Prócz tego każdy zespół wylosował tytuł bajki w języku angielskim i otrzymał zadanie: • przetłumaczenie tytułu, • zapoznanie się z treścią bajki, • wyróżnienia elementów, które nawiązują do danej bajki w świątecznym nakryciu stołu (np. „Bajka o czerwonym kapturku” mogła mieć elementy związane z lasem – szyszki, gałązki oraz z wyobrażeniem o stole świątecznym u babci - koszyk z jedzeniem, ręcznie wyszywany obrus itd.). Oceny dokonali rodzice i wychowawcy. Konkurs wzbudził duże zainteresowanie i wiele emocji. Uniwersalność konkursu od razu została zauważona zarówno przez uczniów jak i nauczycieli, bo przecież można wykorzystać elementy konkursu łącząc go z nauczaniem różnych przedmiotów (np. z przyrodą – wprowadzić “pory roku”), z historią (stoły z różnych epok itd...)

*Lilianna Violetta Iwińska-Reginia
Szkoła Podstawowa Nr 6 w Słupsku*

Wystawy prac plastycznych

W marcu br. w Gimnazjum nr 5 zorganizowano wystawę uczniowskich prac plastycznych o tematyce zimowej. Zgromadzono prace uczniów ze szkół podstawowe nr: 3, 4, 6, 8, 10 i gimnazjów nr: 2, 3, 5. Interesujące były prace malarskie i figurki z masy solnej (wyeksponowano je na wystawce w klasie). Najciekawsze prace sfotografowała nauczycielka plastyki z gimnazjum nr 5, organizatorka wystawy - Grażyna Chalecka. Wystawę zwiedzili nauczyciele z grupami uczniów z ośmiu szkół. Niezależnie od tego nauczycielki: Bożena Wesnerowicz i Grażyna Chalecka przygotowały równie interesującą wystawę „Tradycje i zwyczaje ludowe w Polsce”.

Inne konkursy plastyczne, w okresie XII.2001r. – V.2002r.: • „Poczta przyszłości” - II miejsce - nauczyciel E. Szuchyta (SP nr 2 Słupsk) • „Boże Narodzenie” - org. Muzeum Pomorza Środkowego - II miejsce - E. Szuchyta • „Magia Świąt Bożego Narodzenia” - II miejsce - nauczyciel E. Semeniuk (G nr 3) • „Pisanka ekologiczna” - wyróżnienie - nauczyciel E. Chowaniec (SP nr 3) • „Moja szkoła w Europie” - 3 wyróżnienia - nauczyciel T. Kozak (G Sycewice) • „Wielkanoc na Pomorzu” - nagroda specjalna wójta gminy Kobylnica - T. Kozak • „Kwiaty ...” - nagroda I i II stopnia – nauczyciel A. Gałka (SP nr 4) • „Mrozem malowane” - org. WOK - 4 równorzędne nagrody - nauczyciel A. Gałka • „Od morza jesteśmy” - wyróżnienie - E. Maślanka (G nr 4) • „Magia Świąt Bożego Narodzenia” - III miejsce - E. Maślanka (G nr 6)

Zachęcam innych nauczycieli do organizowania takich wystaw i konkursów w swoich szkołach.

*Barbara Gadomska
doradca metodyczny sztuki*

Działalność koła teatralnego

Koło teatralne (zajęcia pozalekcyjne) prowadzę w szkole od wielu lat. Powstało ono z inicjatywy uczniów. W szkole podstawowej nasz zespół teatralny nosił nazwę "Gwiazdeczki" i w jego repertuarze dominowały inscenizacje baśni i legend.

W piątym Międzyszkolnym Festiwalu Małych Form Teatralnych w 1997 roku zajęliśmy drugie miejsce, a aktorzy otrzymali wyróżnienia za niezwykle kreacje.

W wyniku reformy oświaty nasza szkoła podstawowa została przemianowana na gimnazjum, do zespołu trafili uczniowie trochę starsi, więc zmienił się też nasz repertuar. Postanowiliśmy zmierzyć się z inscenizacjami lektur szkolnych. W listopadzie 1999 roku przygotowaliśmy "Dziady" cz. II A. Mickiewicza. W tym przedstawieniu wzięli też udział uczniowie z klasy I f. Udało się nam stworzyć atmosferę tajemniczości i grozy. Były efekty specjalne (wybuchy, dymy), które przygotował jeden z uczniów. Ze względu na trudny tekst rolę Guślarza zagrały dwie osoby. Nasze przedstawienie obejrzeli uczniowie wszystkich klas, rodzice i zaproszeni goście.

W następnym roku pracowaliśmy nad adaptacją "Małego Księcia" A. De Saint- Exupery. Wybraliśmy fragmenty tego utworu, które zatytułowaliśmy "Podróże Małego Księcia". Do przedstawienia został zaproszony, działający w naszej szkole, zespół taneczny. Aktorzy wspaniale opanowali nietaty tekst i zagrali swoje role. Mały Książę, podróżując między planetami, odkrył, że świat dorosłych jest pełen egoizmu i pychy. Dopiero lis wprowadził chłopca w świat miłości i przyjaźni. Pozwolił się oswoić, by Mały Książę zrozumiał, czym jest odpowiedzialność. Publiczność nagrodziła spektakl wielkimi brawami, a szkolna świetlica zamieniła się w prawdziwy teatr.

W tym roku szkolnym sięgnęliśmy do utworów K. I. Gałczyńskiego z Teatryku "Zielona Gęś". Humor, ironia i groteska były dla zespołu nowym doświadczeniem. Najwięcej braw zebrały przedstawienia o miłosnych rozterkach Gzęgźółki. Przygotowany przez gimnazjalistów program został też pokazany uczniom ze Szkoły Podstawowej we Wrześcju.

W ramach pracy koła teatralnego odbywały się również warsztaty teatralne prowadzone przez profesjonalistów, wieczory poetyckie i konkursy recytatorskie. W tym roku szkolnym, uczniowie z zespołu zajęli czołowe miejsca w konkursie recytatorskim "Sacrum w literaturze polskiej", wyróżnienia w II Wojewódzkim Konkursie Recytatorskim Poetów Pomorza.

Zauważyłam, że praca w zespole teatralnym uczy dzieci rzetelności, odpowiedzialności, systematyczności, jest też dobrym sposobem na spędzenie czasu wolnego.

Małgorzata Chudy

*opiekun koła teatralnego działającego
w Gimnazjum nr 4 w Słupsku*

Międzyszkolny konkurs recytacji wierszy Jana Brzechwy i Juliana Tuwima

15 lutego 2002 roku w Szkole Podstawowej Nr 2 i w Szkole Podstawowej Nr 5 w Bytowie został ogłoszony w klasach I-III Międzyszkolny Konkurs Recytacji Wierszy J. Brzechwy i J. Tuwima. Organizatorkami konkursu były nauczycielki: klasy I – Ewa Myszka i klasy II – Urszula Sobczak. **Celem konkursu było:** * rozbudzanie zainteresowań czytelniczych wśród dzieci klas I-III, * bliższe poznanie autorów wierszy, * pobudzanie i rozwijanie wyobraźni dziecięcej, * zapoznanie dzieci z treścią najbardziej znanych wierszy J. Brzechwy i J. Tuwima, * zapamiętanie treści wierszy, * nauka poprawnej recytacji utworów poetyckich.

Konkurs przebiegał w trzech etapach.

I ETAP – KLASOWY – przeprowadzał nauczyciel-wychowawca danej klasy. Jego zadaniem było wytypowanie (do 15.03.2002r.) do następnego etapu 3 reprezentantów klasy.

II ETAP – MIĘDZYKLASOWY – odbył się 8.04. 2002r. W etapie startowało 36 uczniów. Uczestnicy konkursu oceniani byli w 3 kategoriach: *uczniowie klas pierwszych,* uczniowie klas drugich, *uczniowie klas trzecich. Oceną recytacji wierszy (tempo, dynamika, artykulacja, intonacja, pauza, siła i barwa głosu) zajęła się komisja w składzie: wicedyrektor, nauczyciel języka polskiego, rodzic z Rady Szkoły. Do zadań komisji należało wyłonienie spośród uczestników konkursu 9 najlepszych recytatorów: *w pionie klas pierwszych – 3 finalistów, *w pionie klas drugich -3 finalistów, * w pionie klas trzecich - 3 finalistów, ogłoszenie wyników i wręczenie dyplomów.

III ETAP – MIĘDZYSZKOLNY – odbył się 11.04. 2002r. w SP Nr 2 w Bytowie. Do konkursu przystąpili finaliści z II etapu ze SP Nr 2 i Nr 5 - po 9 osób z każdej szkoły (z klas I – 3 osoby, z klas II–3 osoby, z klas III – 3 osoby). Łącznie 18 osób. Konkurs międzyszkolny oceniała 6 osobowa komisja w składzie: wicedyrektorzy z SP 5 i SP 2, nauczyciele j. polskiego z SP 5 i SP 2, rodzice z Rady Szkoły z SP 5 i SP 2. Do zadań komisji na tym etapie należało: *ocena recytacji wierszy, * wyłonienie spośród uczestników konkursu 5 najlepszych recytatorów, *ogłoszenie wyników, wręczenie dyplomów i nagród.

Na każdym etapie konkursu uczniowie prezentowali jeden, dowolnie wybrany wiersz J. Brzechwy lub J. Tuwima. Każdy członek Jury przyznawał uczestnikowi oceny w skali od 1 ÷ 10, gdzie: 1 – najniższa ocena, 10 – najwyższa. Następnie oceny cząstkowe sumowano i na tej podstawie wyłaniano zwycięzców. Poziom konkursu na III etapie był bardzo wysoki, dlatego jury przyznało 2 miejsca pierwsze, miejsce drugie i trzecie oraz 2 miejsca czwarte. Osoby odpowiedzialne za organizację i przebieg konkursu zadbały o właściwą jego organizację. Przygotowały dekorację, a dzięki funduszom z Rady Szkoły przy SP 2 oraz środkiem finansowym uzyskanym od 5 sponsorów organizatorzy zakupili nagrody. Każdy uczestnik II i III etapu otrzymał dyplom i nagrodę rzeczową. Konkurs przebiegał sprawnie i w miłej atmosferze. Konkurs recytatorski cieszył się dużym zainteresowaniem wśród uczniów klas I-III.

W przyszłości chcemy zwiększyć liczbę startujących, np. do II etapu z każdej klasy mogłoby przechodzić po 5 osób, a w III - mogłoby startować po 12 uczniów z każdej szkoły.

*Ewa Myszka i Urszula Sobczak
Szkoła Podstawowa Nr 2 w Bytowie*

Szkolna refleksja

Do szkół specjalnych trafiają dzieci, które mają ograniczone możliwości psycho-fizyczne. Są to uczniowie, którzy wcześniej w szkołach masowych nie spełniali wymogów programowych. Byli tam najczęściej bardzo słabymi uczniami w nauce, narażonymi na różne reakcje ze strony rówieśników, wyśmiewanie i niechęć do nich. Dlatego, gdy znajdują się już w placówkach kształcenia specjalnego są oniśmieleni i przerażeni, co też ich w nowej szkole może czekać.

Nauczyciele zaczynają pracę z nimi od likwidacji barier. Aby ich ośmielić i uaktywnić stosują różne metody i formy. U każdego z nich należy znaleźć coś pozytywnego po to, by poczuli się akceptowani. Wszyscy starają się wszelkimi sposobami dotrzeć do każdego indywidualnie, aby wywołali pozytywne nastawienie do szkoły i nauki.

Jedną z wielu metod stosowanych w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Człuchowie jest metoda aktywizacji. Umożliwia się uczniom udział i zdobywanie sukcesów np. w sporcie, w twórczości plastycznej, w recytacji i wszelkich innych konkursach przyrodniczych czy matematycznych, historycznych itp. W każdej dziedzinie mogą się sprawdzić, porównać z innymi i zrozumieć, że jednak coś potrafią. Mogą nawet zaskoczyć swoich rówieśników zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami. Sukcesy powodują, iż czują się dowartościowani, a to motywuje ich do dalszej pracy. Uczniowie bardzo chętnie uczestniczą w konkursach organizowanych na lekcjach jak i poza lekcjami, w konkursach ogólnoszkolnych. Ostatnio został zorganizowany konkurs pod hasłem: „Wierszyk o Adamie Małysz”. Jak zwykle chętnych było wielu. A oto najciekawsze pomysły:

ADAM MAŁYSZ TO NASZ AS,
BO CHCE WYGRAĆ CAŁY CZAS.

Daniel B.

ADAM MAŁYSZ MISTRZEM ŚWIATA,
BO NA SKOCZNI ŚWIETNIE LATA.

Angelika S.

GDY ADAM MAŁYSZ DALEKO LECI
TO SŁOŃCE MOCNO ŚWIECI.
GDY ADAM ŁĄDUJE
TO W DOMU NARTY CAŁUJE.

Grzegorz W.

ADAM Z WISŁY MISTRZEM ŚWIATA
JAK POLSKI ORZEŁ PO NIEBIE LATA.
TO NASZ IDOL TO NASZ BRAT
NIECH ZAZDROŚCI NAM GO ŚWIAT.

Kamila M.

*Alicja Schmidt
SOSW Człuchów*

XXXI Olimpiada Biologiczna – test na miarę Olimpiady?

Po XXX Olimpiadzie Biologicznej, wyraziłam swój niepokój wynikający z obserwacji kierunku i charakteru zmian w testach. Moim zdaniem test był oparty głównie na odtwarzaniu zapamiętanych wiadomości, nie obejmował swoimi pytaniami całości wiedzy biologicznej, nie były w nim również zachowane proporcje pomiędzy poszczególnymi działami biologii. Uznałam, że taki test utrudnia realizację głównych celów Olimpiady Biologicznej, jakimi są: “wpływanie na podniesienie poziomu nauczania biologii” oraz “rozbudzanie wśród młodzieży zainteresowania biologią” (Zasady, 1998). Z niecierpliwością, zaciekawieniem, ale przede wszystkim z nadzieją oczekiwałam edycji kolejnej XXXI Olimpiady.

Celem niniejszego opracowania jest analiza testu tegorocznych eliminacji okręgowych XXXI Olimpiady Biologicznej pod względem różnorodności tematycznej, proporcji pomiędzy poszczególnymi działami biologii oraz zbadanie reprezentacji w teście poszczególnych kategorii celów poznawczych. a także porównanie z analogicznym testem XXX OB.

ANALIZA TREŚCI TESTU

POD WZGLĘDEM ZAWARTEGO W NIM MATERIAŁU

Pytania sklasyfikowałam¹⁾ według przynależności do 11 działów biologii, zdefiniowanych przeze mnie tak samo jak w odniesieniu do testu XXX Olimpiady (Kropiowska 2001).

W analizowanym teście XXXI OB znalazły się trzy pytania (zaklasyfikowane przeze mnie do zoologii /51, 76/²⁾ oraz jako ogólnobiologiczne /57/), które można by uznać za zadania z etologii – dziedziny w ogóle nie reprezentowanej w teście XXX Olimpiady.

W ubiegłorocznym teście aż 16 zadań wymagało znajomości “suchych” faktów z systematyki i biogeografii. Tegoroczny test zawiera czterokrotnie mniej pytań zaliczonych przeze mnie do tych działów, natomiast botanika ograniczona w teście XXX OB do 5 zadań, w tym roku reprezentowana jest przez 14 a ekologia przez 8 (o 3 więcej).

Z fizjologii, w teście XXX OB reprezentowanej jedynie przez pytania z fizjologii zwierząt i człowieka, pojawiły się pojedyncze zadania dotyczące czynności życiowych roślin /41, 70/, natomiast układu krążenia człowieka dotyczy aż 5 zadań /43, 44, 48, 54, 78/.

Z zestawienia, gdzie w pozycji “ogólnobiologiczne” wyróżniłam tylko jedno zadanie /57/, można by wnosić, że zbyt mało jest w tym teście ciekawych pytań interdyscyplinarnych. Jednak klasyfikacja 14 zadań sprawiła mi trudność właśnie ze względu na przenikanie się w nich różnych dziedzin biologii. Najciekawsze z nich to: • zadanie /3/, w którym aby stwierdzić czy sieć pająka pod względem chemicznym najbardziej przypomina włókno lnu, pancerzyk kraba, muszlę ślimaka, kopyto konia czy wosk pszczeli, oprócz wiedzy z biologii molekularnej (do której zadanie zaliczyłam), wymaga także wiadomości z zoologii i botaniki; • zadanie /20/, które polega na wybraniu z rysunków bezkręgowców zwierzęcia należącego do grupy systematycznej, której większość przedstawicieli zamieszkuje wody morskie; zaklasyfikowałam do systematy-

ki, ale przecież trzeba najpierw rozpoznać budowę morfologiczną zwierząt oraz określić środowisko ich życia (zoologia); • zadanie /23/, w którym trzeba wybrać z podanych: zebra, dzik, koziorożec, słoń, manat, ssaka wykorzystującego pokarm roślinny w sposób najbardziej efektywny; zaliczone do zoologii wymaga również wiedzy z fizjologii i systematyki; • zadanie /29/, w którym należy z rysunków owadów ułożyć szereg rozpoczynający się formą zbliżoną do najpierwotniejszej, a kończący najbardziej ewolucyjnie zmienioną – to zadanie z zoologii wymagające rozumienia prawidłowości ewolucji oraz odniesienia ich do systematyki zwierząt.

Moim zdaniem test XXXI OB jest, w odróżnieniu od ubiegłorocznego, adekwatny do struktury wiedzy biologicznej w szkole średniej, obejmuje swoimi pytaniami całość wiedzy biologicznej. W tabeli widać także w miarę równomierny rozkład zadań, zachowujący – na ogół – właściwe proporcje pomiędzy poszczególnymi działami biologii. Jest również więcej ciekawych zadań interdyscyplinarnych. Niestety, najnowsze osiągnięcia biologii są tu reprezentowane jedynie przez pojedyncze pytania z inżynierii genetycznej /15, 90/.

ANALIZA TESTU

POD WZGLĘDEM KATEGORII CELÓW POZNAWCZYCH

Z mojego zestawienia dotyczącego testu XXX OB wynikało, że aż 83% zadań badało wiadomości, w tym 51 jedynie ich zapamiętanie i tylko 17% stanowiły zadania z poziomu umiejętności, z czego tylko 11 badało umiejętności biologiczne, a 6 z matematyki i chemii. W tegorocznym teście ciągle dużo jest zadań opartych jedynie na konieczności zapamiętywania, szczególnie z zoologii, np.: • które owady mają przednie skrzydła inaczej zbudowane niż tylne oraz posiadają aparat gębowy typu gryzącego: prostoskrzydłe czy pluskwiaki różnoskrzydłe /73/, • u których zwierząt występuje bruzdkowanie typu spiralnego /74/, • znajomość cykli życiowych: zarodźca malarycznego /79/ oraz innych bezkręgowców /42/.

Oczywiście przygotowując się do Olimpiady Biologicznej, czy w ogóle ucząc się biologii trzeba zapamiętać poszczególne organizmy, ich nazwy, budowę, środowisko życia itp. Ale o ileż przyjemniej i ciekawiej jest wykorzystać zdobytą wiedzę do rozwiązania konkretnych problemów, na przykład takiego zadania, które przecież również sprawdza znajomość konkretnych gatunków, ale ma przy tym ciekawą formę: • Adam Mickiewicz w balladzie "Świtez" tak pisze o pewnej wodnej roślinie: "*Białawym kwieciem, jak białe motylki, /Unoszą się nad topielą;/ List ich zielony jak jodłowe szpilki, Kiedy je śniegi pobielą.*" Opis ten najlepiej pasuje do: knieci błotnej, bagna zwyczajnego, grzybieni białych, lobelii Dortmanna, poryblinu jeziernego /95/.

W teście zawodów okręgowych XXXI Olimpiady Biologicznej przeważają również, podobnie jak przed rokiem, zadania z poziomu wiadomości – 62, w tym 32 bada tylko ich zapamiętanie, a 30 także zrozumienie. 38 – to zadania z poziomu umiejętności, z czego 16 sprawdza stosowanie wiadomości w sytuacjach typowych, a 22 w sytuacjach problemowych. Proporcje te dalekie są od moich oczekiwań względem testu konkursowego. Jednak optymizmem napawają pewne fakty: • Zmiana w proporcji kategorii zadań – wiadomości : umiejętności -- z 83 : 17 w roku ubiegłym na 62 : 38 w tegorocz-

nym teście, 32 zadania, to jest ok. 30% bada jedynie zapamiętane fakty – to nadal dużo, ale w ubiegłym roku było ich aż 51. • Zadania z poziomu umiejętności badają umiejętności biologiczne a nie matematyczne, chociaż te ostatnie trzeba czasem wykorzystywać. • Zadania z poziomu umiejętności reprezentują różne działy biologii, a zadania z genetyki, których jest najwięcej są dość zróżnicowane, podczas, gdy w ubiegłym roku były to monotematyczne, matematyczne zadania dotyczące crossing-over. Reprezentacja w teście poszczególnych kategorii celów poznawczych nie jest satysfakcjonująca, cieszy jednak kierunek zmian.

UWAGI NA TEMAT KONSTRUKCJI POSZCZEGÓLNYCH ZADAŃ

Autorzy testu XXXI OB skonstruowali test uważnie, unikając usterek i błędów, które były udziałem ubiegłorocznego testu. W teście XXXI Olimpiady przy konstrukcji kilkunastu zadań wykorzystano rysunki, wykresy, schematy czy opis sytuacji, podczas gdy w teście XXX OB uderzał brak zadań połączonych z odczytywaniem wykresów, projektowaniem i analizą opisanych doświadczeń czy wyborem właściwych metod badania.

Przykłady ciekawych, moim zdaniem, zadań: • zadanie /24/ z biogeografii przedstawiono w formie zagadki: "Na całym świecie na terenach suchych (takich jak stepy czy pustynie) wiele zwierząt ginie rokrocznie z powodu braku pokarmu lub wody. Wędrując po pustyni Gobi z pewnością nie natrafimy na zwłoki: baktriana, owcy, dromadera, gazeli, kozy." • zadanie /9/, w którym aby ustalić wysokość w kłębie pewnego zwierzęcia, należy rozpoznać kość oraz zwierzę na podstawie rysunku szkieletu kończyny, odszukać w tabeli odpowiedni współczynnik oraz wykonać działanie matematyczne (pamiętając jeszcze o jednostkach).

Tak skonstruowane zadania sprawdzają wszechstronnie przygotowanie ucznia, umiejętność analizy oraz jego zdolności dedukcyjne. Są jednak również i takie zadania, w których wszystkie te umiejętności mogą zostać nieujawnione, ponieważ zadanie bada głównie zdolność koncentracji. Mam tu na myśli zadania, które są bardzo długie – zajmują pół strony, albo nawet całą stronę i czasami ich forma jest nieczytelna: • zadanie /4/, w którym na podstawie podanych współczynników korelacji (oznaczonych literami od a do g) dla ilorazu inteligencji (IQ) pomiędzy członkami rodzin biologicznych i adopcyjnych, należy wnioskować, które porównanie uwidacznia wpływ na poziom IQ czynników genetycznych (G), a które środowiskowych (E). Zadanie to, bardzo zresztą ciekawe, ma bardzo mało czytelną formę odpowiedzi do wyboru:

- A. c-e: E, d-e: G, b-c: G, a-g: E
- B. b-c: G, f-g: E, a-b: E, d-e: G
- C. f-g: E, c-e: E, a-g: G, d-e: G
- D. a-b: G, c-d: E, d-e: E, b-c: E
- E. f-g: G, c-e: G, a-b: G, b-c: E

W teście XXXI Olimpiady Biologicznej nie ma zadań bardzo łatwych, nie ma ukrytych wskazówek rozwiązań, dys-traktory skłaniają do zastanowienia. Chociaż ciągle za dużo jest zadań wymagających jedynie zapamiętania faktów, to jest również więcej, w porównaniu z testem ubiegłorocznym, zadań interesujących dla uczniów.

TEST XXXI OB JAKO RÓŻNICUJĄCY TEST KONKURSOWY

W tym roku pułap, od którego uczestnicy kwalifikowali się do etapu ustnego, wyniósł 54 punkty (w ubiegłym roku 63 punkty). W zawodach okręgowych tegorocznej olimpiady w Gdyni uczestnicy uzyskali wyniki w granicach od 17 do 78 punktów. Uważam, że to bardzo dobrze. Moim zdaniem tak duża rozpiętość uzyskanych wyników jest rezultatem właściwej dla testu konkursowego wysokiej mocy różnicującej zadań. W konkursie chodzi przecież o wyłonienie najlepszych spośród dobrych i bardzo dobrych. Test skonstruowany tak jak tegoroczny test zawodów okręgowych OB minimalizuje ryzyko pomyłki, ogranicza rolę "szczęścia" i "pecha" w wyłanianiu zwycięzców. Z całą pewnością jednak na rozwiązanie tak trudnych stu zadań potrzeba, więcej czasu. Czas przewidziany regulaminem (Zasady) – 2,5 godziny, wpłynął z pewnością na obniżenie wyników uzyskanych przez uczestników. Myślę zresztą, że mogło się zdarzyć, iż w niektórych okręgach trzymano się czasu podanego na teście – 3 godziny.

Tegoroczny test przyjął z zadowoleniem, wydał mi się dużo trudniejszy, ale przede wszystkim ciekawszy, wymagający od uczniów przygotowujących się do Olimpiady Biologicznej nie tylko przyswajania wielu faktów ale również kojarzenia ich, wyciągania wniosków. Najważniejsze jest to, że tak oceniają zadania tegorocznego testu uczniowie – uczestnicy Olimpiady, nawet ci, którym nie udało się zakwalifikować do etapu III.

PRZYPISY: 1. Klasyfikacji pytań do poszczególnych działów biologii oraz do kategorii celów nauczania (wg B. Niemierki) dokonałam osobiście i oczywiście mogą one podlegać dyskusji. 2. Liczby pisane kursywą to numery zadań z testu do zawodów okręgowych XXXI Olimpiady Biologicznej

PIŚMIENNICTWO: 1. Kropiowska T. – *XXX Olimpiada Biologiczna – uwagi na temat testu zawodów okręgowych*. "Biologia w Szkole" nr 3/2001 2. Niemierko B. – *Pomiar wyników kształcenia*. Warszawa 1999, WSiP 3. *TEST do zawodów okręgowych XXXI Olimpiady Biologicznej w roku szkolnym 2001/2002* 4. *Zasady organizacji i przeprowadzania zawodów Olimpiady Biologicznej*. Warszawa 1998, KOMITET GŁÓWNY OLIMPIADY BIOLOGICZNEJ przy Zarządzie Głównym Polskiego Towarzystwa Przyrodników im. Kopernika

Tamara Kropiowska

II Liceum Ogólnokształcące w Słupsku

SUKCES LITERACKI BARBARY KOSMOWSKIEJ

Po sukcesie (nie tylko rynkowym) TERENU PRYWATNEGO, Barbara Kosmowska uzyskała pierwszą nagrodę w konkursie na powieść dla dzieci i młodzieży – UWIERZ W SIŁĘ WYOBRAŹNI. Konkurs ogłosiło Wydawnictwo Muza oraz Media Rodzina z Poznania.

Otrzęsiny klas I gimnazjum

Uroczystość organizuje samorząd uczniowski. Udział biorą uczniowie klas II i III jako organizatorzy (12 osób), uczniowie klas I, którzy wstępują w grono gimnazjalistów. Uroczystość odbywa się na auli lub sali gimnastycznej. Dekoracje i sprzęt: duże napisy: KO(CI)SMETYCZKA, KOCIBAR, KOCISPORT, KOCIŚPIEW, KOCIQUIZ; 4 ławki szkolne, farby plakatowe (czerwona i czarna), papierowe kocie ogony (ilość zależna od liczby uczniów klas I), kilka litrów mleka i butelki plastikowe 0,5 litra (liczba j.w.), sekator ogrodowy i poduszka, kasetka z popularnymi piosenkami i magnetofon, dyplomy dla poszczególnych klas I, kilka płótków, materac, drewniana ławeczka, tekst ślubowania, zestaw pytań dotyczący życia szkoły (quiz).

PRZEBIEG UROCZYSTOŚCI: Uczniowie klas starszych o umówionej godzinie proszą młodszych kolegów o zejście do sali gimnastycznej. Przy wejściu stoją ławki z napisem „KO(CI)SMETYCZKA” przy których wyznaczone 4 osoby malują pierwszokom kocie wąsy i nosy oraz doczepiają ogony. Malowani są również nauczyciele, którzy pracują pierwszy rok. Następnie wszyscy wchodzi na salę i zajmują miejsca. (klasy I z przodu, II i III w tylnych rzędach). Na scenie wyznaczone są stanowiska: KOCIBAR (z butelkami napęcznionymi mlekiem), KOCISPORT (z ustawionym torem przeszkód: materac, ławeczka, płotki), KOCISPIEW (magnetofon z popularną muzyką), KOCIQUIZ. Na scenie stoją dwaj uczniowie prowadzący uroczystość:

➤ Serdecznie witamy nasze grono pedagogiczne, uczniów klas II i III oraz was, drogie koty wstępujące w nasze szeregi. Dziś nadszedł właśnie dzień, w którym staniecie się prawdziwymi gimnazjalistami.

➤ Ale nim to nastąpi musicie przejść szereg prób, które pokażą czy jesteście godni miana prawdziwych gimnazjalistów. Czeka was ciężki egzamin!

➤ A więc do dzieła! Prosimy uczniów klasy I a na scenę. Podejdźcie do naszego Kocięgo baru przy którym stoją butelki z mlekiem.

➤ Jak przystało na prawdziwe koty musicie wypić mleczko, ale bez pomocy rąk. My będziemy was dopingować.

➤ Uczniowie klasy I piją mleko trzymając butelki w ustach i nie dotykając ich rękoma. Sala klaszcze. Następnie zadanie wykonują pozostałe klasy I. (jeśli jest więcej niż 3 klasy zadania wykonuje 8 - 10 chętnych uczniów). Wyznaczone uczennice wynoszą puste butelki.

➤ Wasze kolejne zadanie to ulubione kocie zajęcie. Musicie się trochę pogimnastykować.

➤ Przed wami ścieżka zdrowia, którą musicie pokonać bezbłędnie. Prosimy klasę I b.

Uczniowie najpierw robią przewrót w przód, następnie na czworaka przechodzą przez ławeczkę i na końcu przeskakują kilka płótków. Zadanie powtarzają pozostałe klasy.

➤ To zadanie udowodni nam jak bardzo muzykalne mogą być koty. Wszyscy przecież słyszeli nieraz kocie śpiewy. Teraz wy zaśpiewacie nam fragment popularnej piosenki, którą zaraz usłyszycie.

➤ Pamiętajcie tylko, że śpiewacie w waszym kocim języku. Zapraszamy klasę I c.

Jeden z wyznaczonych uczniów odtwarza z kasy fragment muzyki, a następnie poszczególne klasy miauczą swoje piosenki.

➤ Tak oto dotarliśmy do ostatniego zadania. Nie powinno wam sprawić większych problemów, bo poznaliście naszą szkołę i nauczycieli wystarczająco. Musicie odpowiedzieć na kilka prostych pytań. Wylosujcie więc numery. (przedstawiciele klas losują po 4, 5 pytań z przygotowanego zestawu). Wyznaczona osoba czyta pytania poszczególnym klasom, np.: • Jak ma na imię dyrektor naszej szkoły? • Ile mamy nauczycielek o imieniu Maria? • Kto uczy nas języka niemieckiego? itp.

Uczniowie prowadzący zwracają się do widowni:

➤ Czy koty wykazały się wystarczającymi umiejętnościami? Czy możemy przyjąć tą kocią bandę do naszego grona? (klasy starsze potwierdzają oklaskami lub okrzykami.)

➤ W takim razie prosimy naszego pana dyrektora o uroczyste obcięcie kotom ogonów.

Na scenę wchodzi uczennica z poduszką, na której leży sekator ogrodowy. Dyrektor obcina sekator ogony ustawionym w rząd pierwszym.

Uczeń prowadzący:

➤ Moi drodzy, nadszedł najważniejszy moment w dzisiejszej uroczystości. Koty, które miaucząco zdały egzamin na gimnazjalistów złożą teraz ślubowanie. Prosimy przewodniczącego samorządu o przeczytanie tekstu, a koty z podniesionymi prawymi łapami powtarzają za koleżanką.

Na scenę wychodzi przewodnicząca Samorządu Uczniowskiego i odczytuje tekst ślubowania, a pierwszaki powtarzają:

My, jeszcze koty!

Ale już bez ogonów!

Uroczymy się ślubujemy!

Dbać o dobre imię naszej szkoły!

Nie przynosić wstydu starszym kolegom i nauczycielom!

A w przyszłym roku!

Gdy progi szkoły przekroczą nowe koty!

Obciąć im ogony!

I przyjąć do grona gimnazjalistów.

Po ślubowaniu dyrektor wręcza gospodarzom klas I dyplomy pamiątkowe przygotowane przez Samorząd.

Uczeń prowadzący:

➤ Dziękujemy wszystkim za udział w uroczystości i mamy nadzieję, że podobało się wam przyjęcie nowych kolegów do naszego grona.

Wszyscy rozchodzą się do klas. Czas trwania uroczystości około 60 minut (przy udziale trzech klas pierwszych).

Katarzyna Dzitko - Nawrocka

Gimnazjum w Damnicy

VI KONKURS POETYCKI IM. MARTY ALUCHNY –

EMALIANOW Konkurs jest formą upamiętnienia znakomitej poetki. Do Młodzieżowego Centrum Kultury w Słupsku wpłynęło tym razem prawie 400 wierszy z całej Polski. Pierwszą nagrodę przyznano Mirosławowi Kamilowi Manasterskiemu z Łodzi, drugą – Sylwii Katarzynie Mackus z Ustki oraz Bartoszowi Pietryce ze Słupska. Równorzędne wyróżnienia: Joannie Jank z Dębnicy Kaszubskiej, Markowi Misiakowi z Wrocławia, Barbarze Lygońskiej ze Słupska, Arkadiuszowi Dusiovi ze Słupska, Krystynie Brezie z Hamer Młynu (gmina Lipnica), Małgorzacie Weltrowskiej z Gąbiną (gmina Ustka).

Inne konkursy

wybrane z prasy

FESTIWAL PIOSENKI FRANCUSKIEJ Uczniowie Elżbiety Dutki z I LO w Słupsku zwyciężyli w XV Festiwalu Piosenki Francuskiej w Starogardzie Gdańskim. Agnieszka Kiepuszewska zdobyła główną, a Tomasz Nosiński I nagrodę.

FESTIWAL PIOSENKARZY AMATORÓW Odbył się w Warszawie. Miejsce drugie przyznano Natalii Sikorze – uczennicy klasy trzeciej Gimnazjum nr 1 w Słupsku. Natalia Sikora śpiewa w zespole Magmen i w Studio Piosenki przy MCK w Słupsku.

SACRUM W LITERATURZE W eliminacjach powiatowych X Konkursu Sacrum w literaturze polskiej, które odbyły się w Słupsku uczestniczyło łącznie ponad 200 recytatorów. W Szkole Podstawowej nr 1 było ich 170. Najlepsza z uczniów klas I była Małgorzata Żabińska ze SP nr 4, z klas II – Adriana Kuczun z Objazdy, a klas III – Karolina Masełkowska ze SP nr 4, z klas IV – Joanna Gutral ze Sp nr 5, z klas V – Karolina Jarczyńska z Barcina, z klas VI – Katarzyna Pawlicka-. W Gimnazjum nr 5 recytatorów było 36. Najlepsi to: z pośród uczniów klas I - Marcelina Teśna z tegoż Gimnazjum nr 5 oraz Mateusz Ratusznak z Damna; z klas II – Łukasz Woźniakowski z Potęgowa i Weronika Buzurewicz z Gimnazjum nr 5, z klas III – Maciek Grabek z Gimnazjum nr 3 i Hanna Olszówka z Gimnazjum nr 5.

DIECEZJALNY FINAL VI KONKURSU WIEDZY BIBLIJ-

NEJ W finale – w Wyższym seminarium Duchownym w Koszalinie - uczestniczyło 80 uczniów szkół średnich. I miejsce przyznano Katarzynie Kozikowskiej z LO w Miastku, II – Jackowi Rygielskiemu z Zespołu Szkół Gospodarki Żywnościowej w Gościńcu, III – Annie Gawrońskiej z II LO w Słupsku. Trójka laureatów otrzymała indeksy Uniwersytetu im. Stefana Wyszyńskiego.

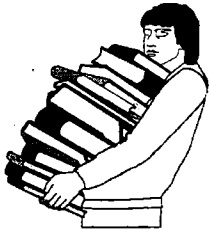
TURNIEJ WIEDZY O SEJMIE RP Organizatorem Konkursu jest słupskie Gimnazjum nr 5. Po teście sprawdzającym, w którym brali udział uczniowie z gimnazjów w Czarnem, Kartuzach, Miastku, Redzikowie, Słupsku – wyłoniono trzech finalistów. Główną nagrodę przyznano Darii Strakosz z Gimnazjum Nr 3 w Słupsku.

KONKURS BEZPIECZNIEJSI NA DRODZE W eliminacjach rejonowych w Bierkowie uczestniczyli uczniowie z 23 szkół podstawowych i gimnazjów. W kategorii szkół podstawowych zbiorowo wygrali uczniowie z Redzikowa, indywidualnie – Radosław Głowacki z Głowczyc; w kategorii gimnazjów zbiorowo I miejsce zajęła szkoła z Jezierzyc, indywidualnie – Remigiusz Kwiecień z Głowczyc.

KONKURS TWÓRCZOŚCI PLASTYCZNEJ OD MORZA

JESTEŚMY... Uczniowie ze słupskiej "dziewiątki" znaleźli się w gronie laureatów XIII Międzynarodowego Konkursu Twórczości Plastycznej Dzieci i Młodzieży Euroregionu Bałtyk. Rozstrzygnięcie Konkursu miało miejsce w Elblągu. Agnieszka Bajcar, Magdalena Adugańska, Katarzyna Butryn, Małgorzata Butryn i Marcin Jakowczyk przygotowali swoje prace w świetlicy szkolnej pod kierunkiem Elżbiety Wojciechowskiej.

KONKURS WIEDZY O POMORZU W konkursie organizowanym przez Uniwersytet Gdański uczestniczyło 117 uczniów szkół średnich. Na I miejscu sklasyfikowano Tomasza Syldatka – ucznia Liceum Ekonomicznego w Zespole Szkół Gospodarki Żywnościowej i Agrobiznesu w Lęborku. Nagrodą jest indeks UG.

Książki i czasopisma

WSZECHNICA ROZTOCZAŃSKA

Relacja Stanisława Kaczora *O powstaniu i trzech latach działalności Wszechnicy Roztoczańskiej*.¹ jest pouczającą prezentacją etapów wdrażania projektu oświatowego. Wartość publikacji Teresa Sarleja – autorka *Postawia* – znajduje w jej oryginalnej konstrukcji, a także w tym, że zawiera ona opis drogi wiodącej do osiągnięcia postawionych celów, że dokumentuje efekty i dostarcza cennych wzorów. Może więc być swoistą pomocą dydaktyczną dla tych, którzy zechcą podjąć podobną inicjatywę. Wzorem jest także sam Autor *wychowujący dorosłych i młodzież przez miłość do stron rodzinnych*.

Inicjatywa organizowania odczytów, dyskusji i kursów w ramach uniwersytetu otwartego, wypłynęła, jak wolno sądzić, z potrzeby wewnętrznej działania na polu oświaty dorosłych oraz przyczynienia się w ten sposób do podniesienia jakości życia najbliższej sobie społeczności. Podkreśla to dedykacja: *Mojej Małej Ojczyźnie i Jej Mieszkańcom*. Na motywacje osobiste wskazują także wiersze o stronach rodzinnych (ich wybór zawiera *Aneks nr 1j*). W wierszu okolicznościowym *Wszechnica* zamykającym jeden z wykładów Profesor sugestywnie uzasadnia potrzebę łączenia pracy zawodowej z refleksją o sobie i o świecie, chleba codziennego (pszenicy) z zajęciami intelektualnymi (wszechnicą). Dla każdego, kto zna autobiograficzną opowieść Stanisława Kaczora - *Dryfując po morzu wspomnień* – w pełni zrozumiałe jest także, dlaczego utworzenie Wszechnicy Roztoczańskiej w Szczebrzeszynie uznał on za powinność pokolenia. Przekonania Profesora dzielą, jak wynika z zamieszczonych w książce wypowiedzi, inni współtwórcy ośrodka edukacyjnego a zarazem organizacji w formie stowarzyszenia „Wszechnica Roztoczańska”, poczynając od dyrektora i nauczycieli miejscowego liceum, a kończąc na burmistrzu, staroście i działaczach samorządowych.

Opis trzech lat działalności uniwersytetu otwartego poprzedza rozdział informacyjny o formach wszechnicowych w edukacji dorosłych. Autor zwraca uwagę że szacowna nazwa *wszechnica* odnoszona jest nie tylko do uniwersytetu, lecz także do różnych form edukacji ustawicznej. Przypomina ważniejsze inicjatywy z tego zakresu, poczynając od Towarzystwa Czytelni Ludowych (1880) i Towarzystwa Uniwersytetu Ludowego im. Adama Mickiewicza (1898). Podkreśla znaczenie także innych towarzystw oświatowych, w tym Uniwersytetu Robotniczego (TUR) i Uniwersytetu Ludowego (UL). Oświata dorosłych od początku spełniała ważne funkcje kompensacyjne; umożliwiała rozwój indywidualnych zainteresowań i uczestnictwo w życiu społecznym. Nic więc dziwnego, że dewiza Wszechnicy Roztoczańskiej stało się hasło: *Uczymy się całe życie*. Rozwinięcie hasła, czytelnik znajdzie w tezach do wykładu inauguracyjnego S. Kaczora, 26 października 1999 r. w auli Liceum Ogólnokształcącego im. Zamojskich w Szczebrzeszynie. Na konieczność edukacji ustawicznej zwraca również uwagę, przywołany w części pierwszej opracowania, raport UNESCO „Edukacja – jest w niej ukryty skarb”. Wskazano w nim na

cztery filary kształcenia: 1) Uczyc się, aby wiedzieć, 2) Uczyc się, aby działać, 3) Uczyc się, aby współdziałać, 4) Uczyc się, aby być.

W okresie trzech lat Wszechnica wytworzyła własne formy organizacyjne w postaci wspomnianego Stowarzyszenia oraz Rady Społeczno-Programowej. Posiada swoje logo oraz wzór druku - *Świadek uczestnictwa w procesach oświatowych...* (Aneks nr 5 zawiera wykaz 148 stałych uczestników zajęć). Placówka nawiązała współpracę z innymi organizacjami, w tym ze Stowarzyszeniem Oświatowców Polskich i Przedstawicielstwem Niemieckich Uniwersytetów Ludowych w Polsce. Najcenniejsza i najbardziej rokująca na przyszłość jest jednak współpraca z samorządem lokalnym – z gminą i starostwem. We wprowadzeniu do swojej relacji Stanisław Kaczor wskazał na pięć zasadniczych funkcji (a zarazem obszarów możliwych działań) samorządów lokalnych w zakresie oświaty dorosłych. Są to funkcje: samoedukacyjna, organizatorska, informacyjno-popularyzatorska, motywacyjna, innowacyjna. Podjęte w ramach Wszechnicy działania oraz tematyka wykładów (i dyskusji) wskazuje, że samorzady (gminny w Szczebrzeszynie i powiatowy w Zamościu) starają się te swoje funkcje edukacyjne w miarę możliwości dostrzegać i realizować. Oznacza to, że chcą mieć wpływ na jakość życia mieszkańców. Jedną z dostrzeżonych potrzeb środowiskowych jest kształcenie w formach kursowych - na początek komputerowych i języków obcych. W przyszłości placówka stanie się zapewne czymś w rodzaju centrum kształcenia ustawicznego. Wyłaniające się struktury organizacyjne staną się zapewne dobrym oparciem dla działań społecznych i różnych form wolontariatu. Istotne staje się jednak stworzenie choćby ramowego programu zakresu tej edukacji ustawicznej. Doraznie program taki wypracowywano na spotkaniach Rady Programowej, drogą korespondencji oraz w wyniku realizacji wniosków zgłoszonych przez uczestników form szkoleniowych w trakcie licznych dyskusji i rozmów.

W ciągu trzech lat w ramach Wszechnicy wygłoszono około 30 wykładów. Prelegenci wywodzili się spośród pracowników nauki oraz ludzi różnych zawodów. Podany w Aneksie nr 4 spis wykładów obejmuje 19 nazwisk. Są wśród nich także mieszkańcy Szczebrzeszyna. Analiza tematyki odczytów wskazuje, że nie pomijano zagadnień aktualnych (Unia Europejska, aspiracje życiowe uczniów, zagadnienia doradztwa rolniczego i ochrony zdrowia), ani też tych związanych z wiedzą o przeszłości Roztocza i z problemami szeroko pojętego wychowania. Kilkanaście wykładów przygotował i wygłosił profesor Stanisław Kaczor. W swoim opisie „genezy i wspólnego wysiłku” na rzecz tworzenia roztoczańskiego centrum edukacyjnego, Profesor zamieścił tezy poszczególnych prelekcji. Dzięki temu relacja o Wszechnicy jest zarazem swoistym przewodnikiem – informatorem nie tylko o samej instytucji. Czytelnik zapoznany zostaje z bogatymi tradycjami szkoły, w której odbywają się spotkania, z przeszłością Ziemi Zamojskiej i z problemami dnia dzisiejszego mieszkańców Roztocza. Autor przytacza też opinie ludzi z różnych środowisk, w tym te wyrażone w wypowiedziach pisemnych uczniów. Wypowiedzi dotyczyły cenionych wartości (8 ankiet) oraz odpowiedzi na pytanie: Co mi dało uczestnictwo w spotkaniach? (2 ankiety). Obserwacja zajęć (prelekcji i dyskusji po nich), rozmowy z uczestnikami spotkań i prelegentami, a także wnikliwe analizowanie dokumentów, prowadzą do wniosku, że Wszechnica stała się już trwałym elementem systemu oświatowego, a zarazem ruchem intelektualnym, który sprzyja tworzeniu się społeczeństwa obywatelskiego.

Opracowanie Stanisława Kaczora jest przykładem ewaluacji (formatywnej i dialogicznej) trzyletniej działalności Wszechnicy Roztoczańskiej. Autor ukazał faktyczny i postulowany rozwój oryginalnego projektu edukacyjnego, którego istotą jest „ucznie się wspólnego działania i bycia.”

Jan Tyborczyk

¹ Stanisław Kaczor: *O powstaniu i trzech latach działalności Wszechnicy Roztoczańskiej*. Starostwo Powiatu Zamojskiego i Stowarzyszenie „Wszechnica Roztoczańska”. Zamość – Szczebrzeszyn 2002, ss.171).

Biblioteka centrum informacyjnym i kulturalnym szkoły

*Książka, to najlepszy przyjaciel człowieka,
a biblioteka to świątynia jego myśli*
Cicero

Zespół Szkół Ekonomicznych w Słupsku mieści się w kilku budynkach przy ul. Partyzantów. "Stara buda" ma swój charakterystyczny klimat. Idąc ciemnymi korytarzami budynku nr 24, przechodząc przez łącznik trafiamy na strome schody budynku nr 25. Żółty kolor wywieszki biblioteki widać z daleka. Otwieramy drzwi i jesteśmy w pomieszczeniach bibliotecznych. Od razu zwracają naszą uwagę piękne i oryginalne kasetony zdobiące sufit. Jasne, przestronne pomieszczenie zaskakuje nas swoją innością. Na regałach drewniane świątki, ściany ozdobione obrazami i dużo zieleni stwarzają niepowtarzalną atmosferę czytelnicy i wypożyczalni. Biblioteka szkolna Zespołu Szkół Ekonomicznych istnieje od pięćdziesięciu sześciu lat. Przez wszystkie te lata spełniała tradycyjne funkcje, była miejscem gromadzenia, opracowania, przechowywania i udostępniania zbiorów. Biblioteka współczesna to centrum informacyjne i kulturalne szkoły.

Lawinę przemian w bibliotece ZSE rozpoczęła era komputeryzacji. Zakończyliśmy wprowadzanie ponad 17 tysięcy opisów bibliograficznych w systemie MOL. Nasz 56 - letni księgozbiór stał się komputerową bazą danych, co umożliwia szybki dostęp do poszukiwanych informacji. Szczegółowe opracowanie haseł przedmiotowych do działów: Ekonomia (330.342.14), Reklama i propaganda. Public relations (659), Informatyka i technika komputerowa (004) ułatwia nauczycielom i uczniom dotarcie do źródeł.

Dzięki kontaktom z Biblioteką Pedagogiczną od pięciu lat odbywają się spotkania z literatami. W ramach "Wiosny Literackiej" nasi uczniowie mieli możliwość zapoznania się z twórcami: Martą Fox, Zbigniewem Zieloną, Aleksandrem Jurawiczem, Anatolem Ulmanem, Jolantą Nitkowską - Węglarz, Jackiem Frankowskim. Na tegorocznych spotkaniach gościliśmy aktora i satyryka Stanisława Tyma oraz piosenkarza i poetę Leszka Długosza. Młodzież chętnie uczestniczy w biesiadach literackich, ponieważ bezpośredni kontakt z twórcą rozszerza horyzonty umysłowe i przybliża sam proces tworzenia.

W maju ubiegłego roku odbyły się "Warsztaty teatralno - dramatyczne 5 x 5", prowadzone przez Mirosława Glinieckiego, w których wzięli udział uczniowie klas pierwszych. Celem warsztatów było zintegrowanie młodzieży, a w szczególności ukazanie problematyki szeroko pojętych uzależnień. Tygodniowe warsztaty zakończono pokazem mini - scenek dramatycznych. Uczniowie, z pozoru niczym się nie wyróżniający, zaprezentowali doskonały pokaz sztuki aktorskiej. Praca pana Glinieckiego owocuje i obecnie. Grupa uczestnicząca w warsztatach podejmuje działania recytatorskie.

Jedną z form propagandy wizualnej są wystawy okolicznościowe. Dużym zainteresowaniem cieszyła się ekspozycja

zorganizowana z okazji 100-lecia "Wesela" Stanisława Wyspiańskiego. Przy współpracy polonistki Barbary Ossowskiej powstał scenariusz wystawy. Biblioteka zamieniła się w weselny dom, gośćmi którego byli uczniowie. Pokaz filmu "Wesele" w reżyserii Andrzeja Wajdy i atrybuty takie jak: złoty róg, skrzypce, kosa, chochoł czy stroje krakowskie wzbudziły u uczniów ciekawość i refleksję.

W ramach obchodów 55-lecia "Ekonomika" staraliśmy się przybliżyć uczniom historię naszej szkoły. Oprócz piśmienniczych materiałów archiwalnych (stare dzienniki, kroniki szkolne, albumy) eksponowano pierwsze pomoce naukowe i sprzęty sprzed kilkadziesiąt lat. Pierwsze maszyny do pisania, liczydła, stare powielarki, kałamarze i pióra ze stalówką - wywoływały uśmiech i zdziwienie zwiedzających. Dzięki "chomikarskim" nawykom bibliotekarzy wymienione sprzęty odnaleziono w szkolnych, magazynach. Na ich przykładzie prześledzić można rozwój techniki w Ekonomiku: "od liczydła do komputera". Biblioteka jest miejscem wystaw prac naszych uczniów. Tutaj rozstrzygamy konkursy ogłaszane przez samorząd na najładniejszy stroik wykonany z okazji Świąt Bożego Narodzenia, pisanek wielkanocną, demonstrujemy upominki wykonane na Dzień Edukacji Narodowej czy Dzień Kobiet. Prezentujemy plakaty wykonane na lekcjach reklamy. Rokrocznie staramy się zaakcentować święta państwowe - rocznicę: Konstytucji 3 Maja oraz Odzyskanie Niepodległości. Uważamy, iż są one doskonałą formą kształcenia poczucia tożsamości narodowej i zachowania tradycji.

Wystawą fotograficzną ucznia klasy czwartej - Tymona Wiśniewskiego - zainaugurowaliśmy prezentację pozaszkolnych dokonań młodzieży. Mamy nadzieję, że znajdą się uczniowie pragnący pokazać swoje hobbyistyczne prace. We współpracy z polonistkami przeprowadzamy eliminacje do Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego. Pomagamy uczniom w doborze poezji i prozy. Konkurs odbywa się w naszej czytelnicy. W uroczystej i intymnej atmosferze uczniowie prezentują swoje interpretacje.

Biblioteka ma stały wkład w promocję szkoły. W oparciu o dokumenty archiwalne i wspomnienia byłych nauczycieli powstała "Krótka rozprawa o słupskim Ekonomiku w latach 1946-1996". To 74 - stronicowe opracowanie pokazuje uczniom tradycję i historię naszej szkoły, problemy i sukcesy półwiecza "Ekonomika". Opracowano także folder fotograficzny. Biblioteka była miejscem przygotowań do tegorocznych targów edukacyjnych odbywających się w hali "Gryfia" dla uczniów klas trzecich gimnazjum. W oparciu o materiały biblioteczne powstały plakaty reklamowe. Uczniowie - Tymon Wiśniewski i Jędrzej Czerwiński - włączyli się do promocji poprzez zrobienie krótkiej prezentacji komputerowej. Powstało nowe logo szkoły (zmiana nazwy na Zespół Szkół Ekonomicznych i Ogólnokształcących), które uwidoczniło we wszystkich promocyjnych materiałach.

Ostatnią zdobyczą biblioteki jest stały dostęp do internetu. Młodzież i my nauczyciele bardzo cieszymy się, iż otwarto nam "okno na świat". W drodze konkursu wyłoniono najlepszą stronę internetową Ekonomika wykonaną przez ucznia Artura Szturo. Podajemy nasz adres internetowy: <http://www.ekonomik.hidi.prv.pl>

Aldona Kalwińska-Socha i Mariola Józwiak

Odnotowano w prasie

SPRAWDZIANY I EGZAMINY Obowiązkowy test rozwiązywali uczniowie klas VI, około 570 tysięcy, w tym w województwie pomorskim 33 tysiące. Arkusz testowy obejmował 25 zadań. Przewidziany czas – 1 godzina (60 min.). Przystąpienie do testu jest warunkiem ukończenia szkoły podstawowej. Wyniki nie mają wpływu na końcowe oceny. Są jednak odnotowywane na świadectwie. Szkoły otrzymują wyniki z testowania do 30 maja, uczniowie indywidualne zaświadczenia – do 14 czerwca 2002r.

Dwuczęściowy egzamin pisemny (z przedmiotów humanistycznych i przyrodniczo-matematycznych) zdawali – w dniach 14 i 15 maja – uczniowie klas trzecich gimnazjalnych. W części humanistycznej obok wskazania odpowiedzi na pytania testowe, powinni byli samodzielnie sformułować słownikową definicję hasła "archeologia", sporządzić notatkę z wycieczki do muzeum sztuki starożytnej oraz napisać rozprawkę o tym, że warto poznać dorobek przodków. W Toruniu, po stwierdzeniu "przecieku" unieważniono wyniki testu w części matematyczno-przyrodniczej. Powtórny egzamin odbył się 6 czerwca.

DWIE FORMUŁY MATURY W województwie pomorskim uczniowie zdający tzw. nową maturę pisali wypracowanie – analizę fragmentu utworu literackiego ("Pana Tadeusza" lub "Graniczy") oraz odpowiadali na pytania badające stopień rozumienia fragmentu rozprawy Romana Ingardena "Człowiek wobec rzeczywistości". Zdający na poziomie rozszerzonym ponadto pisali drugie wypracowanie – analizę utworu na podstawie fragmentu "Ferdynand" lub innych tekstów odwołujących się do motywu Narcyza. W słupskim I LO 28 maturzystów uzyskało – w części zewnętrznej egzaminu – średnio 56 punktów na 100 możliwych. Tematy tradycyjnej matury były ułożone według ustalonych w latach poprzednich reguł (cytat – problem, postać literacka, motyw – temat; analiza interpretująca utworu poetyckiego i prozy – do wyboru). Cytat z Herberta (nie podano z jakiej wypowiedzi) dotyczył cierpienia i zła, a polecenie (właściwe zadanie) – funkcji literatury; temat drugi – spotkania bohatera literackiego z sobowtorem i sposobów przedstawiania przeżyć wewnętrznych ale od strony snu, widzenia, zjaw itp.; temat trzeci dotyczył zagadnienia zmian form artystycznego (literackiego) wyrazu w powiązaniu ze zmianami świata. Do analizy i interpretacji wybrano wiersz Czesława Miłosza "Moja wierna mowa" oraz fragment z "Kalendarza i klepsydry" Tadeusza Konwickiego. W szkołach dla dorosłych tematy sformułowane z zastosowaniem takich samych "reguł" były, zdaniem nauczycieli i słuchaczy, udatne, inspirujące.

STAŻE ZAWODOWE WE FRANCJI Sześciu uczniów z lęborskiego ZSB wyjedzie – w ramach projektu Socrates Grundig 2 – na staż zawodowy do Limoges we Francji. Współpraca (i wymiana uczniów i nauczycieli) między szkołami zawodowymi trwa od kilku lat.

SŁUPSKIE TARGI EDUKACYJNE W targach uczestniczyły wszystkie szkoły średnie ze Słupska i z powiatu słupskiego. Dołączyły się instytucje świadczące usługi edukacyjne dla studentów i bezrobotnych. Rozdawano ulotki reklamowe, wizytówki, gadżety; zachęcano interesującymi aranżacjami stoisk, pokazami umiejętności uczniów, nawet występami estradowymi. Nagrodzono zespół Szkół Drzewnych, wyróżniono kilka innych – w tym Zespół szkół Ogólnokształcących nr 1. Jednym ze zwiedzających był Jerzy Kortas – Pomorski Kurator Oświaty.

II KONKURS RECYTATORSKI POETÓW POMORZA

W GOK w Dębnicy Kaszubskiej po raz drugi uczniowie ze szkół podstawowych i gimnazjów recytowali teksty poetów pomorskich. W kategorii szkół podstawowych I miejsce przyznano Izabeli Jagielskiej z Łupawy, II – Jaustyńie Paliczek z Łupawy, II Justynie Brzęczek z Dębnicy Kaszubskiej oraz Agnieszce Lickiewicz z Bierkowa, Z uczniów gimnazjów najlepszymi recytatorami okazali się: Magda Wieczorek z Kobylnicy, Anna Janusz z Damnicy, Jacek Tomczyk z Dębnicy Kaszubskiej. Nagrody specjalne przyznał Oddział ZK-P w Słupsku. Komisja oceniła recytacje 37 uczniów.

O TWÓRCZOŚCI ŻEROMSKIEGO PRZEZ 41 GODZIN

Na pomysł tak długiej lekcji – zabawy w klasie IIIa wpadł polonista z LO im. Stefana Czarnieckiego w Człuchowie – dr Jerzy Kuźniar. Stawką był rekord Guinnessa. Podczas długiej lekcji zajmowano się nie tylko Żeromskim, gdyż przeprowadzono także ćwiczenia językowe i warsztaty dziennikarskie. "Zmęczenie dawało znać o sobie zwłaszcza nocą. Uczniowie mylili imiona bohaterów powieści Żeromskiego, tworzyli nowe słowa..." Dziennikarz Głosu Pomorza Robert Małolepszy swoją informację poparł zdjęciami i cytatami z lekcji.

OŚMIU WSPANIAŁYCH Słupska Kapituła Konkursu zgłosiła do etapu ogólnopolskiego Adriana Ratajskiego. Ma lat 18, jest uczniem VII LO w Słupsku. Podczas powodzi pomagał pasażerom z zatopionych samochodów, uratował dziecko. Oprócz niego tytuł Wspaniały przyznano także: * **Karolinie Szpakowskiej** z V LO, (opiekuje się chorymi w hospicjum, zajmuje się dziećmi osadzonymi w areszcie śledczym), * **Karolinie Rokickiej** z Gimnazjum w Smołdzinie (prowadzi drużynę harcerską i zorganizowała szereg imprez, w tym rajd harcerski), * **Małgorzacie Beck** z Gimnazjum w Smołdzinie (zorganizowała m. in. rajd ekologiczny i sprzątanie brzegu Bałtyku), * **Agnieszce Wasilewskiej** z Gimnazjum w Potęgowie (opiekuje się chorym dzieckiem, pomaga w prowadzeniu zajęć z hipoterapii, zbierała upominki dla dzieci z domu Dziecka), * **Marcie Kuzio** z Gimnazjum w Damnicy (jest maltanką, pomaga matkom w Domu Interwencji Kryzysowej i dzieciom w w szpitalach), * **Jackowi Sech** z Gimnazjum w Kobylnicy (dba o pomnik cmentarza), * **Monice Lipner** z Katolickiego LO w Słupsku (współredaguje parafialną gazetkę "Maksymilian", jest wolontariuszką w Fundacji Nadzieja), * **Alinie Pierzchała** z Gimnazjum w Objeździe (przewodniczy samorządowi szkolnemu, współredaguje gazetę szkolną i kronikę i opiekuje się pensjonariuszami DPS w Machowinku), * **Karolinie Tęcza** z Gimnazjum w Objeździe (kwestowała na rzecz WOŚP, pomaga w DPS w Machowinku, pracuje w samorządzie szkolnym i w kołach – biologicznym i dziennikarskim), * **Kamili Wronce** z III LO w Słupsku (wolontariuszka w hospicjum, zainicjowała powstanie chóru dziecięcego w Zochowie), * **Natalii Sikorze** z Gimnazjum nr 1 w Słupsku (opiekuje się niepełnosprawnymi, uczestniczy w działaniach artystycznych i w akcjach społecznych).

KONKURS MŁODYCH TALENTÓW Tomasz Pawlukiewicz i Paulina Włodarczyk z Zespołu Szkół Budowlanych w Słupsku zdobyli drugą nagrodę za projekt domu jednorodzinnego. Organizatorem Konkursu jest NOT w Słupsku i w Koszalinie oraz Politechnika Koszalińska.

OGÓLNOPOLSKI PRZEGLĄD GAZETEK SZKOLNYCH

W Krakowie oceniono 900 pism szkolnych, z tego w kategorii szkół podstawowych – 180. Właśnie w tej kategorii kępicka "Szkołna Kanapka" zajęła III miejsce. Pismo redaguje wraz z uczniami Grzegorz Chwieduk – nauczyciel bibliotekarz. Wspierają go nauczycielki: Bogusława Pawlicka i Jadwiga Sahajdak. Gratulujemy!

KONKURS GRY NA INSTRUMENTACH DĘTYCH W lęborskiej PSM przesłuchano 31 uczniów z 16 szkół muzycznych, specjalizujących się w grze na instrumentach dętych. Pierwsze miejsce w kategorii instrumentów drewnianych (i nagrodę główną) przyznano Agacie Szumnarskiej z PSM I stopnia w Wejherowie Na II miejscu sklasyfikowano klawecistkę Ewę Nowacką z Gdyni oraz saksofonistkę Justynę Probie ze Starogardu Gdańskiego, na miejscu III – klawecistę Szymona Kamińskiego ze Słupska i Bartosza Kowalskiego z Gdańska. W kategorii instrumentów blaszanych najwyższą oceniono grę tubisty Piotra Sromskiego z PSM I^o w Pucku.

BAŚNIE REGIONU SŁUPSKIEGO Jolanta Nitkowska-Węglarz zebrała i opracowała literacko baśnie, które krążyły kiedyś wśród mieszkańców Słupska i okolic. Autor krótkiej noty w Głosie Pomorza (Maz) stwierdził po zapoznaniu się z opowieściami, że "wystarczy poszperać w pamięci i starych archiwach, aby stwierdzić, że żyjemy w krainie baśni". Inicjatorem powstania zbioru 31 baśni było Stowarzyszenie Edukacyjne Volumin; pomocą służyła m. in. emerytowana bibliotekarka Isabel Sellheim z Frankfurtu – ze Związku Byłych Mieszkańców Powiatu Słupskiego. Książkę wydaną przez LenART ilustrował Mieczysław Łaźny-Dekadent. Książkę udostępniono podczas Słupskiej Wiosny Literackiej. Oficjalna

promocja miała miejsce 11 maja 2002 r. w Szkole Podstawowej nr 5 w Słupsku. Spotkanie z Jolantą Nitkowską-Węglarz połączono z inscenizacją bajkowego widowiska przygotowanego przez uczniów ze SP nr 5. Wręczono też nagrody - laureatom międzyszkolnego (baśniowego) konkursu plastycznego oraz wyróżnionym w konkursie na legendę o Słupsku, który zorganizowało Miejska Biblioteka Publiczna.

POMORSKA NAGRODA ARTYSTYCZNA Prestiżową Nagrodę z osiągnięcia w roku 2001 otrzymali m. in. mieszkańcy Słupska. a) w kategorii debiutów – Daniel Odija za powieść "Ulica" oraz Maria Hasiac za prace powstające w jej Pracowni Batiku w Słupskim Ośrodku Kultury.

MEDAL STOLEMA Znany z wielu publikacji o naszym regionie, redaktor Głosu Pomorza – poeta Jerzy Dąbrowa - Januszewski wyróżniony został przez kapitułę Klubu Studentów Trójmiasta "Pomorania" Medalem Stolema. Cenione wyróżnienie w formie medalu przyznawane jest za twórczy wkład w propagowanie Kaszub i kaszubszczyzny. Drugim tegorocznym laureatem została Danuta Pioch – nauczycielka z Sierakowic, autorka podręczników do nauki kaszubskiego. Gratulujemy!

*Odbije łódke od brzegu -
Popłyne
Między ton i niebo sine,
W głebine
Widnokregów - -
Chwyce się promieni w biegu
Stonecznych -
Szlakiem dróg w szafirze
mlecznych
Popłyne -*

(M. Homornicka)

Słonecznych wakacji

życzą

dyrekcja i pracownicy

ODN w Słupsku

INFORMATOR OŚWIATOWY NR 3/02 ISSN 1505-0904

REDAKCJA: Jan Tyborczyk, Dorota Iwanowicz

Współpraca: Lucja Knop, Lech Kowalewski, Małgorzata Kowalska, Maria Kozak, Mariola Lukasiuk, Ewa Misiewicz, Barbara Major-Milewczuk, Alicja Nykiel, Jerzy Paczkowski, Maria Pietryka, Elżbieta Pliszka, Anna Maria Rombalska, Józef Stanisławski, Maria Grazyna Wieczorek, Stanisława Bożena Żuk

SKŁAD KOMPUTEROWY: Dorota Iwanowicz, KOREKTA: Jan Tyborczyk

WYKONANIE TECHNICZNE: Anna Lipa

Wydawca: Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku, ul. Bałtycka 29, tel/fax sekretariat (0...59) 842-35-67,

centrala (0...59) 842-34-62, redakcja (0...59) 842-42-18; www.odnpr-inf.słupsk.tpnet.pl; e-mail: odn.pr-inf@słupsk.tpnet.pl

NAKLAD: 300 egz. Zastrzegamy sobie prawo do skracania tekstów i do nadawania im własnych tytułów. Materiały prosimy przysyłać na dyskietkach lub e-mailem. Numer zamknięto 11.06.2002r.

OŚRODEK DOSKONALENIA NAUCZYCIELI

ul. Bałtycka 29 76-200 Słupsk
telefon (0...59) 842-34-62 telefaks (0...59) 842-35-67
e-mail: odn.pr-inf@slupsk.tpnet.pl www.odnpr-inf.slupsk.tpnet.pl

Organizuje i prowadzi:

- doradztwo metodyczne
- doskonalenie zawodowe wychowawców i nauczycieli wszystkich przedmiotów w formach kursowych i seminaryjnych oraz w ramach warsztatów, konferencji i konsultacji
- doskonalenie kierowniczej kadry oświatowej

Wspiera i upowszechnia:

- innowacje pedagogiczne
- programy autorskie
- dydaktyczne i wychowawcze osiągnięcia nauczycieli i uczniów
- rozwój organizacyjny szkół i doskonalenie wewnątrzszkolne nauczycieli

Gromadzi, opracowuje i upowszechnia informacje o edukacji w ramach:

- biuletynu „Informator Oświatowy”
- publikacji metodycznych nauczycieli
- informatorów o formach doskonalenia
- biblioteki metodycznej
- sprzedaży wydawnictw własnych

Informator Oświatowy

Biuletyn Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku

Prenumerata roczna (5-6 numerów) wynosi 50 zł.

Wpłat należy dokonywać na konto:

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku

BANK PEKAO S.A. I/0 SŁUPSK

11001324-6709-2101-111-0